

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 66 (13.599)

Trst, četrtek, 22. marca 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Sodniki so lahko člani raznih združenj

Cossiga: Višji sodni svet tvega kršitev ustave

RIM — Komisija za reformo sodstva, ki deluje v okviru Višjega sodnega sveta je 8. marca predlagala, da bi delno spremenila zakon, ki se nanaša na pripadništvo sodnikov raznim organizacijam, ki jih sicer zakon ne prepoveduje. Predlog je bil postavljen na dnevni red včerajšnje plenarne seje VSS, vendar je predsednik republike Cossiga čutil dolžnost, da poseže, še preden bi se začela razprava. Podpredsedniku VSS Mirabelliju je poslal pismo, v katerem utemeljuje protustavnost predloga.

Cossiga v pismu piše, da se oglašja kot prvi in glavni zagovornik spoštovanja ustavnih pravil in doslednega izvajanja zakonov ter zaščite temeljnih državljanovih pravic. Tudi včlanjevanje v organizacije, ki jih zakoni izrecno ne prepovedujejo, spada med temeljne državljanske pravice, pravi Cossiga. Sposobnosti in profesionalnosti sodnika namreč ni mogoče ocenjevati na podlagi njegovega kakršnega koli pripadništva. Če bi VSS dokončno odobril predlog komisije, bi kršil predvsem temeljne pravice do svobodne izbire in načelo enakosti in

enakopravnosti, o katerem govori 3. člen italijanske ustave.

Predsenik republike v pismu pojasnjuje, da s svojim pozivom ne namerava ščititi ene ali druge organizacije, še najmanj prostozidarskih lož, ki so sicer zakonita združenja, temveč želi braniti le ustavna načela o spoštovanju osebnih svobode. V pismu Cossiga omenja tudi, da morajo sodniki posvečati največjo pozornost dosledno in pravično opravljeni nalogi, za katero so poklicani.

Cossigovo pismo se zaključuje z opozorilom, da že majhna in na videz nepomembna omejevanja svobodne izbire predstavljajo veliko nevarnost za kulturo svobode in za njen celoten ustroj. Zgodovina zakonodaje uči, da načrtovanje obstoječih pravil, pa čeprav je samo formalno nakazno, prej ali slej pripelje do grobega kršenja svobode. V trenutku, ko se Višji sodni svet pripravlja na pomembne zamenjave (danes bo predložil imena novih kandidatov, volitve pa bodo 27. maja) bi bila vsaka zahteva po spremembah ustaljenih pravil lahko skrajno tvegana, meni Cossiga.

Po torkovem trenutku neodločnosti se je vlada ponovno zbrala

Ministrski svet podprl zakonski osnutek o RTV

Vprašanje zaupnice petstrankarski koaliciji bo prišlo v poštev šele takrat, ko bo kdo zahteval tajno glasovanje v senatu

Minister za pošto in telekomunikacije Mammì (AP)

RIM — Po torkovem trenutku neodločnosti se je Andreottijeva vlada zbrala in poenotila svoja stališča, kljub polemikam, ki jih je sprožila odločitev leve kršanske demokracije, da s KPI glasuje za amandma k sedmemu členu zaskonskega osnutka o radiotelevizijskem mediju.

V jutranjih urah se je v palači Chigi zbral ministrski svet, ki se je po približno enournem zasedanju razšel. V zaključnem poročilu je ministrski svet izrazil svojo zaupnico ministru za pošto in telekomunikacije Mammiju, ki sledi razpravi o svojem zakonskem osnutku v senatu. Poleg tega pa je vlada zagotovila ministru, da podpira zakon v svoji celoti, kot je bilo to predčasno domnjeno, zato bo vprašanje zaupnice vladi prišlo lahko v poštev šele takrat, ko bo kdo zahteval, naj se o kakem členu glasuje tajno.

Podtajnik ministrskega sveta Cristofori je tudi sam skušal pogasiti žerjavico, ki je tlela od torka. Glasovanje o členu 7 ne bo imelo po njegovem mnenju političnih posledic, ker je šlo za eno tistih vprašanj, o katerem ni bilo predhodne domene med strankami vladne večine.

Včeraj so zato senatorji brez večjih težav sprejeli do 20. člena zaskonskega osnutka o radiu in televiziji, pomemben pa je bil predvsem člen 15, ki urejuje skupno količino reklame, s katero bo lahko razpolagal sleherna televizijska mreža.

Sicer pa je tudi včeraj ostalo v ospredju pozornosti vprašanje člena o reklamnih vložkih. Številni ugledni režiserji so podpisali pismo, v katerem so ocenili torkov amandma kot enkratno zmago »kulture nad kulturo nekulture«, brez besednih iger pa so se izrazile organizacije, ki združujejo male televizijske mreže. Brez reklamnih spotov v prvem in drugem polčasu filmov jim grozi komercialna smrt. Nekatere skrbi tudi morebitni protinapad sponzorjev, ki bi se lahko odločili za subtilnejše metode prepričevanja porabnikov.

Reklamni vložki in z njimi pritok milijard zasebnim televizijskim mrežam so omogočali le-tem, da so bile brezplačno dostopne gledalcem. Po novem zakonu bi morali poskrbeti še za dodatno ureditev taks, ki ne bodo več na posesti radia ali televizorja in torej namenjene RAI, pač pa prožnejše in urejene po resorjih.

Nadkomisarji so izrodki italijanskega sodstva

RIM — Visoki komisar za boj proti mafiji Domenico Sica bo ohranil svoje funkcije tudi v tem trenutku, ko se bo moral še sam zagovarjati pred kolegi, njegov sodni primer pa je v ospredju državne pozornosti, kot dokazujejo komentarji nekaterih političnih tajništva in strankarskih dnevnikov.

V glavnem gre za stališča, iz katerih je mogoče razbrati nezaupanje v državno upravo, ki rešuje vprašanje mafije z imenovanjem nadkomisarjev. Socialistični poslanec Caria je v komentarju na današnjem L'Avanti podčrtal, da ni mogoče graditi trdne demokracije na kultu izjemnega stanja. Iz tega so se že rodili izrodki, ki negativno vplivajo na italijansko sodstvo.

Med te izrodke bi lahko najbrž postavili primer palermškega »krokarija«, s katerim se sedaj ukvarjajo v Caltanissetti. V kratkem bi morali ponovno zaslišati domnevnega anonimnega sodnika Di Piso, morali pa bi tudi opraviti primerjavo med prstnim odtisom njegovega levega kazalca z odtisom, s katerim razpolagajo preiskovalci.

Romunski nacionalisti nadaljujejo s »kazenskimi pohodi«

V Transilvaniji 6 mrtvih in 300 ranjenih zaradi stopnjevanja medetničnih spopadov

TIRGU MUREȘ (Romunija) — Medetnični spopadi med romunskimi nacionalisti in madžarsko narodnostno skupnostjo v Transilvaniji se stopnjujejo. Po nekajdnevnih pouličnih spopadih, predvsem s strani desničarskih romunskih skupin, je 6 oseb umrlo, več kot 300 je ranjenih, od teh pa so jih 38 sprejeli v bolnišnice s hujšimi poškodbami. Vse žrtve mednarodnih spopadov in ranjenci so predstavniki madžarske manjšine, ki so sodelovali na protestnem zborovanju zoper romunsko vladno, ki ne uresničuje tega, kar je obljubila po padcu Ceausescovega režima.

Kljub televizijskemu pozivu predsednika romunske vlade Iona Iliesu in prisotnosti dodatnih vojaških enot, nacionalistični skrajneži niso niti včeraj prenehali z napadi na posameznike in skupine Madžarov, ki živijo v Transilvaniji. Teh je namreč kar 2 milijona in predstavljajo več kot 8 odstotkov celotnega prebivalstva.

Medetnični spopadi zadnjih dni pa z vso dramatičnostjo prinašajo na površje stare nacionalne spore med Madžari in

Romuni. Položaj pa se je v bistvu zaostрил, potem ko je prišlo do padca komunističnega režima. Predstavniki nove vlade so namreč že od vsega začetka obljubili, da bodo posebno pozornost posvetili narodnostnim vprašanjem, predvsem madžarskemu v Transilvaniji. Dejstvo pa je, da Iliescova vlada ni doslej storila ničesar, kar je seveda »vzpodbudilo« madžarsko manjšino, da je stopila na ulice in glasno protestirala.

Med glavnimi zahtevami transilvanske madžarske narodnostne skupnosti je zahteva po materinem poučevanju v šolah z možnostjo, da bi romunščina postala dodatni jezik. To vprašanje je v bistvu sprožilo iskro, ki je vnela nacionalni požar, ki je šel tako daleč, da so celo odnosi med madžarsko in romunsko državo postavljeni pod vprašaj. Včeraj se je v Budimpešti na protestnem zborovanju zbralo več kot 70 tisoč oseb, ki so pozvale madžarsko vladno, naj poseže, da ne bo prišlo do novega prelivanja krvi. Podobni apel je madžarska vlada naslovlila tudi Organizaciji združenih narodov, da bi na diplomatski ravni preprečila nove nered.

Skupine romunskih nacionalistov se znašajo nad pripadniki madžarske skupnosti (Telefoto AP)

V Riminiju bo od danes do nedelje Socialistična programska konferenca

RIMINI — Z uvodnim poročilom vsedržavnega tajnika Bettina Craxija se bo danes popoldne v Riminiju začela programska konferenca Socialistične stranke, ki je v središču pozornosti javnega mnenja, predvsem političnih sil.

Na njej naj bi tajnik PSI razložil namere te stranke kar zadeva institucionalnih reform, predvsem o predlogu PSI glede neposredne izvolitve predsednika republike.

Konferenca se bo udeležilo dva tisoč deželnih predstavnikov stranke ter prav toliko gostov, med katerimi bodo predstavniki vseh strank, sindikatov, gospodarskih in družbenih sredin.

Za »zanimivost« konference, ki se bo zaključila 25. marca, pa je poskrbel arhitekt Panseca, ki si je scensko omislil berlinski zid, ki bo dolg 30 metrov, visok pa kake 4 m.

Na sliki (telefoto AP): postavev berlinskega zidu v Riminiju.

V evropskih nogometnih pokalih
Milan, Juve in Fiorentina naprej
Poraz Partizana, danes Sampdoria

□ □ □

V prvi finalni tekmi Koračevega pokala
Po porazu doma proti Juventutu
malo upanja za Scavolini

□ □ □

Bil je eden največjih nogometnih vratarjev
Neozdravljiva bolezen pobrala
Leva Ivanoviča Jašina

NA 10. STRANI

Umrl baron Rotschild

LONDON — S Cartierovim izvijačem je onesposobil nemško bombo in si tako prislužil pohvalo kralja Georga, baron in lord Nathaniel Meyer Victor Rotschild, ki je nenadne smrti umrl v torko, pa bo ostal v spominu vseh kot morebitni Le Carrejev »Krt« oziroma domnevni voditelj peterice Britancev, ki so vohunili za KGB.

Tudi tako bi mu naredili veliko krivico, saj je veljal baron Rotschild za enega najbogatejših britanskih državljanov, poleg tega pa je bil priznan in vpliven laburist.

Med vojno je bil Churchillov sodelavec, bil pa je tudi osebnih prijatelj štirih »sovjetskih« vohunov Philbyja, Burgessa, MacLeana in Blunta, ki so priznali, da so v Veliki Britaniji vohunili za KGB, petemu članu celice pa niso nikoli prišli do živga. Morda je tretji baron Rotschild odnesel ime »krta« s seboj v grob.

Združitev obeh Nemčij leta 1992?

BONN — Kancler zahodno-nemške države Helmut Kohl si nada, da bi do združitve obeh Nemčij prišlo še pred koncem leta 1992. To je premier ZRN poudaril včeraj v Bregencu, kjer se je srečal s španskim ministrskim predsednikom Felipejem Gonzalesom.

Kohl je nadalje dejal, da je sicer zelo težko točno napovedati etape, ki bodo pripeljale do združitve obeh držav, saj se dogodki spreminjajo s tako naglico, da je vsako predvidevanje tvegano.

Tudi finančni minister ZRN Theo Waigel, ki je sodeloval na nemško-španskem srečanju, je opozoril, da je nekaj dni po volitvah v NDR nesmiselno napovedati datumov za združitev obeh Nemčij. To, je dodal Waigel, bo odvisno predvsem od odločitev, ki jih bodo sprejeli Vzhodni Nemci. Sicer je treba reči, da bodo že 28. aprila na vrhu v Dublinu nakazane smernice za gospodarsko in monetarno združitev.

O tem vprašanju se je Kohl včeraj pogovarjal tudi z delegacijo vzhodnonemških krščanskih demokratov, ki jo je vodil Lothar de Maziere.

Položaj v Litvi postaja iz ure v uro bolj napet in skrajno nevaren

Ultimat predsednika Gorbačova Litovcem

»V roku sedmih dni izročite vse orožje«

MOSKVA, VILNIUS — Mihail Gorbačov je kot vrhovni predsednik Sovjetske zveze včeraj z odlokom zahteval, da Litovci v roku sedmih dni izročijo vse orožje, zveznemu notranjemu in zunanjemu ministrstvu ter Komiteju za državno varnost (KGB) pa je ukazal, da poostrijo nadzorstvo pri spoštovanju zveznih zakonov v Litovski SSR, ter naj zagotovijo »zakonite interese sovjetskih državljanov na litovskem ozemlju«.

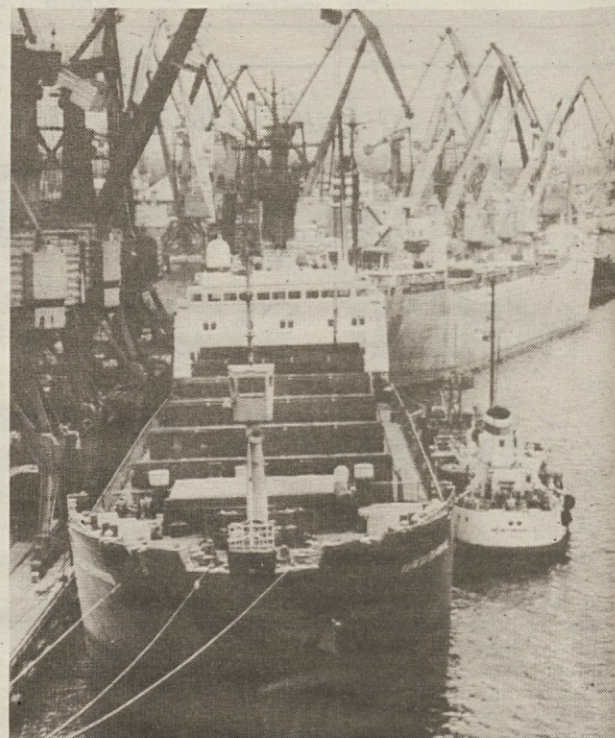
Mihail Gorbačov je torej prvič uveljavil svojo predsedniško funkcijo. V preambuli odloka je navedeno, da sta litovski vrhovni sovjet in vlada kljub resoluciji kongresa ljudskih poslancev začela sprejemati zakone in odloke, »ki kršijo pravice sovjetskih državljanov in suverenost Sovjetske zveze v Litovski SSR«. Odlok tudi poudarja, da je Litva protizakonito in brez pravne osnove proglasila neodvisnost. Vseeno pa bo ta odlok povzročil tudi pravne zaplete. Že res, da nova predsedniška funkcija daje Mihailu Gorbačovu izredna pooblastila, a brez predhodnega pooblastila republiškega sovjeta ne bi smel uvesti takih ukrepov. Seveda bodo ruski ustavni izvedenci poudarjali, da sedanji odlok ni proglasitev izrednega stanja in zato ne potrebuje predhodnega pooblastila republiškega sovjeta, vseeno pa je vsa zadeva z ustavno-pravnega vidika izredno protislovna in kočljiva. Nedvomno večina Rusov podpira včerajšnji sklep, vključno s tistimi za Zahod »naprednimi« naprednimi silami, ki sedaj jasno kažejo svoje nacionalpopulistično lice, saj so zahtevali, da Gorbačov razširi vse svoje pristojnosti na Litvo.

V Sovjetski zvezi pa niso samo Rusi, kar je prišlo do izraza tudi med včerajšnjo razpravo v

svetu federacije o novem zakonu, ki urejuje pravico do odcepitve. Brez predhodnega referenduma, na katerem mora secesijo potrditi vsaj dve tretjini prebivalstva, je odcepitev nemogoča. Posamezna republika pa se lahko loči od federacije šele po petih letih, ko bi morali rešiti vse imovinske zaplete. Zakon seveda ne določa podrobnosti, kdo ima volilno pravico, kar vzbuja sum, da so to vsi, ki se v danem trenutku nahajajo na ozemlju »secesijske« republike. Proti temu zakonu so bili predstavniki baltških in zakavkaških republik, ruski predstavniki pa so celo zahtevali, da bi petletno obdobje podaljšali, dokler ne bi rešili vseh odprtih vprašanj med zvezo in secesijsko republiko.

Prve reakcije v Litvi so skrajno negativne. Litovska narodna fronta Sajudis je odlok ocenila kot »agresijo na litovsko suverenost«. Na dlani je namreč maneuver Mihaila Gorbačova, ki skuša prepričati, da bi Litva po tihem utrdila svojo suverenost. Kremelj se še najbolj boji, da bi »litovski samoobrambni oddelki«, neke vrste »teritorialci«, prevzeli vlogo rdeče armade. Trenutno ni še povsem jasno, kaj bo z litovsko policijo, saj obstaja nevarnost, da se ponovi armenski in azerbajdžanski primer, ko je orožje iz skladišč romalo v roke prostovoljcev.

Položaj je nedvomno izredno napet. Še pred sinočnjim odlokom, je predsednica litovske vlade Kazimiera Prunskienė poslala predsedniku Gorbačovu, zveznemu premieru Rižkovu in obrambnemu ministru Jazovu protestno brzojavko, ker sovjetska vojska in predstavniki raznih zveznih ministrstev delujejo na ozemlju Litve, ne da bi stopili v stik z litovsko vlado.

Pristanišče Klipeda, ki so ga Rusi zgradili po aneksiji Litve (Telefoto AP)

Železničarji in družinski zdravniki delno preklicali napovedane stavke

RIM — Nevarnost, da bi razčlenjene stavke železničarjev prihodnje dni ohromile železniški promet, je skoraj mimo. Vodstvo železnic je včeraj sprejelo predstavnike avtonomnih sindikalnih organizacij in cobasov in jim zagotovilo, da je pripravljeno na pogajanja. Izkušnja enotedenske trde stavke avtoprevoznikov je nemara to pot zalegla, saj bi 96 ur sicer razčlenjene stavke močno ovirale reden pretok potnikov in blaga po železnici.

Kljub zagotovitvi, da se bodo pogajanja nadaljevala, pa avtonomni sindikat železničarjev doslej še ni uradno preklical vseh napovedanih stavk. O

tem bo odločal šele danes, medtem ko je že včeraj napovedal, da bodo 31. marca za 24 ur stavkali postajenačelniki oziroma člani novoustanovljene celice cobasov te kategorije. Avtonomni sindikat meni, da bo ta stavka nekakšna odskočna deska, ki bo pokazala, kakšno težo lahko ima novoustanovljeno gibanje v bodočih protestnih akcijah, medtem ko je vsedržavni sindikat CGIL, CISL, UIL skeptičen. Meni namreč, da ustanavljanje novih sindikalnih skupin nima več smisla. Kritičnejši je položaj v zdravstvu. Zdravniki javnih zdravstvenih usta-

nov, ki krijejo dežurstva, so že napovedali, da bodo prekržili roke 7. in 9. aprila. Stavkali bodo tudi fizioterapisti, in sicer 28. marca. Ta kategorija zdravstvenih delavcev zahteva priznanje profesionalnosti in možnost ustanovitve lastne profesionalne zbornice, saj so še vedno obravnavani kot pomožne osebe. Družinski zdravniki pa so včeraj preklicali tridnevno stavko, ki je bila načrtovana od 16. do 28. marca.

Vedno v zvezi s težavami v zdravstvu je predsednik vlade Andreotti včeraj v palači Chigi sprejel ministra za javne uprave Gasparija, ministra za zdravstvo De Lorenza ter ministra za proračun in zaklad Cirina Pomicina in Carlija. Ministri so se dogovorili, da bodo pogajanja z zdravstvenimi delavci nadaljevala že danes ali najkasneje jutri. Na pogajalni mizi bo kočljiv problem cene dela zdravstva, govor pa bo tudi o novi delovni pogodbi. Minister Gaspari ni pretrano optimist, saj je priznal, da bo obnovev delovne pogodbe stala državo precej več, kot je v proračunu namenila zdravstvu. Kljub temu pa je vlada pripravljena čim bolj skrajšati pogajalno dobo in priti do ustreznega sporazuma s sindikatom.

Vročje je tudi na sindikalnem področju avtoprevoznikov. Združenje ANITA, ki vključuje tudi prevoznike podjetij, vključenih v Confindustrijo, je včeraj napovedalo, da se bo pridružilo »fronti upornikov« Confartigianata (FITA, FIAP, FAI in SNA). Do te odločitve je prišlo včeraj popoldne, potem ko se je srečanje na ministrstvu za prevoze izjalovilo (na sliki AP). Tudi ANITA se namreč sedaj ne strinja s skupnimi pogajanja.

Preglov optimizem ob novem posojilu

BEOGRAD — »Sklepanje stand-by aranžmaja med Jugoslavijo in mednarodnim denarnim skladom nam bo pomagalo vzpostaviti podobne aranžmaje med našo državo in drugimi mednarodnimi ustanovami. Večina od njih, predvsem Svetovna banka in Pariški klub, je oklevala s takimi pogodbami, predvsem zato, ker nismo imeli aranžmaja z MDS.« To je v intervjuju za Radio Jugoslavija izjavil Živko Pregl. Podpredsednik ZIS ocenjuje, da bo po ureditvi odnosov z mednarodnim denarnim skladom prišlo do še večjih tujih vlaganj v jugoslovansko gospodarstvo, saj stand-by aranžma ne pomeni le 600 milijonov dolarjev, ampak tudi vrsto zagotovil za tuje vlagatelje in

povečanje spodobnosti najemanja kreditov v mednarodnih finančnih krogih. Pregl poudarja, da se ameriške komercialne banke v ZDA pripravljajo na ustanavljanje mešanih bank v Jugoslaviji in da si prizadevajo, da ustanovijo mešano banko Jugoslavije in ES. To potrjuje, da se Jugoslavija vrača na mednarodni trg kapitala kot enakopravna partnerica in ne da bi se ponovno zadolževala.

Pogovori so trajali dolgo, saj so bili strokovnjaki MDS zelo previdni kajti, še pred kratkim je Jugoslavija z lah-koto podpisovala obveznosti, ki jih nato ni uresničila, je dejal podpredsednik jugoslovanske vlade Živko Pregl. (dd)

Na razpolago sredstva za gradnjo avtomobilskega odseka proti Sežani

LJUBLJANA — Včeraj je bila v Beogradu sklenjena pogodba o najetju posojila v višini 25 milijonov ECU za gradnjo avtocestnega odseka od Razdrtega do Čebulovce, ki jo je v imenu republike Slovenije z evropsko investicijsko banko podpisal Milan Jelenc, član Izvršnega sveta skupščine republike Slovenije in predsednik Repub-

liškega komiteja za promet in zveze. Posojilo je bilo dodeljeno na podlagi drugega protokola o finančnem sodelovanju med evropsko gospodarsko skupnostjo in SFRJ.

Sredstva za gradnjo 8,9 kilometra dolgega odseka od Razdrtega proti Sežani oziroma Kopru so z najetjem omenjenega kredita v celoti zagotovljena. (dd)

ZAGREB — »Primer Benkovac« še vedno razburja zagrebško in na splošno vso hrvaško javno mnenje. Običajno taki in podobni predvolilni spopadi utihnejo, že po nekaj dneh se strasti umirijo, v tem primeru pa se obratno iz dneva v dan zaostrojujejo. To je v zapletenem nacionalno-političnem hrvaškem prostoru razumljivo, tako se lahko položaj še poslabša.

Razvoj zadnjih dogodkov je preprost: pred dobrima dvema tednoma je bil velik miting hrvaških Srbov na Petrovi gori. Na njem so se zbrali Srbi iz Hrvaške (okrog petdeset tisoč), ki so bili še kar umirjeni, čeprav ni manjkalo nacionalističnih govorov in kričanja. Toda pridružili so se že splošno poznani mitingaši, jurišniki iz Kosovskega polja, organizirani v znanem Božurju, mitingaši iz Vojvodine, iz Knina in iz drugih krajev Jugoslavije. Prišlo je do kričanja, prepevanja znanih pesmi in predvsem pa skandiranja »smrt Tudmanu«, znanemu voditelju izrazito nacionalistično obarvane »Hrvaške demokratske zajednice«. Slavnostni govornik je bil srbski general v pokoju Pešić, ki je imel običajen jugoslovansko in partijsko obarvan govor, poln napadov na slovensko in na hrvaško partijo, ki naj bi bili krivi, da razbijajo Jugoslavijo. V razgovoru s skupino skrajnih nacionalistov, je tudi Pekić objavil zapor za Tudmana, česar v pisanem tekstu ni, je pa lepo registrirano na televizijskem magnetofonskem posnetku, katerega je že zvečer predvajala zagrebška TV.

Po tem do kraja razburljivem dogodku so prišli Benkovci. To je s Srbi dokaj kompaktno naseljeno področje blizu Zadra v Ravnih kotarih.

Hrvaški tisk iz dneva v dan ponavlja kroniko dogodka, ki se je pričel odvijati v benkovškem hotelu v nedeljo. Tudmanova stranka je uradno

Srbski nacionalizem sprožil na Hrvaškem nevarne strasti

prijavila in redno pričela svoj ustanovitveni občni zbor, na katerem se je zbralo nekaj tisoč Hrvatov. Zbor so stalno motili Srbi, ki jih prav tako ni bilo malo. Vjesnik tudi včeraj, že tretjič po vrsti, navaja, da so metali kamenje, jajca, steklenice piva in kričali »Svi živimo v slozi, Slobodane ti pomози!«, »Benkovac je Srbija« in seveda tudi »Smrt Tudmanu«. Ko pa je spregovoril Tudman, ga je napadel Boško Čubrilo, ki je potegnil iz žepa pištolo. Straža zbora ga je razorožila, pretepla in mu zlomila nekaj reber. Nato je prišlo do splošnega pretepa. Milica ni takoj posredovala. Šele ko so se stvari do kraja razgrele, so se končno le pojavili miličniki, ki so razdelili pretepačce se Srbe in Hrvate. Po uradnem poročilu zadrškega javnega tožila je bila pištola solzilna in ne bi mogla resneje poškodovati prvaka hrvaške nacionalistične stranke, po poročilih stranke, nekaterih očividcev in tiska pa je bila prava, smrtno nevarna.

Atentator je zaprt, v Zadru in okolici pa se strasti niso pomirile, nadaljujejo se pretepi, nočne straže z lovskimi puškami, cestne patrulje in cestne zapore.

Vsi ti dogodki so samo zunanji odraz vedno bolj napetih odnosov med Srbi in Hrvati. Srbov je v Hrvaški 11 odstotkov, dosedaj so bili odnosi dokaj urejeni, vse pa kaže, da so pod vplivom

Srbije in Miloševićevega novega srbskega kurza do kraja pokvarjeni. Na Hrvaškem se vodi ostra volilna kampanja, saj bodo volitve komaj tri tedne po slovenskih, razmerja sil pa so izredno zapletena in zaostrena, nacionalno vprašanje pa igra odločilno vlogo.

V takem ozračju je že zasedala hrvaška vlada, v tisku in drugod pa so vedno bolj glasne zahteve, da se mitinge »resnice«, »bratstva in jedinstva« preprosto prepevo, kot je to naredila lanske jesen Slovenija. Vzbudila je mnogo prahu, prepoved je bila katalizator in pretveza za srbsko gospodarsko blokado, toda mitingov v Sloveniji ni in s prepovedjo je vsaj skrajna oblika izražanja srbskega nacionalizma dokončno preprečena.

Zagrebška TV posveča temu primeru, raznim poročilom, komentarjem in zasedanjem skoro celoten razpoložljiv prostor osrednjih informativnih oddaj. Isto velja za osrednje dnevnike. Ni več važna Litva, ne združevanje Nemčije, ne jugoslovanska gospodarska reforma, vse na Hrvaškem se vrti okrog Benkovcev.

Po vsej verjetnosti bo do prepovedi res prišlo, o tem govori mnogo vidnih znakov pa tudi Hrvaška tesno sledi Sloveniji in njenim odločnim potezom. Ivica Račan, predsednik »ZKH-Stranke

demokratskih promena«, se še predobro zaveda resne nevarnosti, ki jo predstavlja za politično razmerje sil naraščajoči nacionalistični spopad. Dosedaj so bili ranjeni in pretepeni, ni pa še bilo mrtvega. Toda mrtev Srb ali Hrvat je samo še vprašanje časa, če se stvari ne bodo spremenile.

Tudi zaradi tega so zanimive ostre polemike in kritike hrvaškega tiska na račun policije in sodstva. Srbov je dobrih enajst odstotkov, toda prav v službi notranjih zadev, v sodstvu, v partijskih in sorodnih aparatih so prisotni v znatno večjem odstotku in imajo pogosto ključne položaje. To pa odnose še zapleta, Srbi zaupajo v pravno državo, policijo, sodstvo, celotni državni in politični sistem.

Razmere seveda zaostrojuje splošni gospodarski položaj, ker je Hrvaška v podobni, nič manjši krizi, kot vsa Jugoslavija. Hrvaško vodstvo, tisk in uradne strukture podpirajo vlado Anteja Markovića in to delno tudi iz čisto nacionalnih razlogov, saj je to njih predsednik. Toda samo Hrvati so do kraja dosledno spoštovali odlok o zamrznitvi plač, osvojevana Srbija pa je januarja plače povečala kar za 44%. Cene so narasle, podjetja so v težavah, izvoz peša in likvidnostna kriza ni nič manjša kot drugod.

Nacionalna in politična vprašanja, ostra volilna kampanja so skratka ponovno skomplicirala celotni položaj, za katerega pa je značilen popoln prelom s preteklostjo. Hrvaška pomlad se je povsem nepričakovano in izredno hitro razcvetela lanskega decembra in sedaj vodi k izredno na hitro sklicanim resnično demokratičnim volitvam na osnovi številnih strank. To pa je že druga zgodba, kateri bomo posvetili dolžno pozornost.

BOGO SAMS

Prisotni številni deželni razstavljalci Bogata ponudba celovškega GAST

CELOVEC — Gospodarski sejmi imajo za razstavljalce dvojni pomen in vrednost. Na eni strani je čisto upravičena želja, da si razstavljeno blago ogleda čimveč navadnih potrošnikov. Na sejmu videno blago bodo ljudje kasneje kupovali v trgovinah. Na specializiranih sejmih pa so najbolj zaželeni poslovni gostje.

Na celovškem sejmu GAST pričakujejo obe vrsti obiskovalcev. Sejem GAST je specializirani turističnogostinski sejem. Vsak dan se v velikih halah in ob stojnicah na prostem kreta veliko število ljudi. Razstavljalce, teh je nekaj sto, seveda predvsem zanimajo gostinci. Ti se bodo v pogovoru z uslužbenci v paviljonih pozanimali za nakup opreme, strojev, vina, hrane in podobnega.

Na sejmu najdemo posebno opremo za gostište, hotele in podobne gostinsko-turistične objekte. Oprema je izdelana za sodobne okuse, tu pa tam najdemo vse polno kosov pohištva v alpskem stilu. Ne manjkajo niti velike peči, ki so nekoč krasile marsikatero našo domačijo, in ki so v Avstriji še danes zelo v modi.

Velika pozornost velja tudi oddelku, kjer so razstavljeni najsodobnejši stroji za opremo gostinskih kuhinj. Strojev je vsak dan več, tako da v hotelski kuhinji lahko dela čim manj ljudi.

Veliko blaga razstavljajo velika podjetja, ki ponujajo en gros prehrabeno blago gostincem. Marsikdo, ki se na stvar dobro razume zna povedati, da je največ tega, kar v avstrijski gostilni dobimo na krožnik, že prej pripravljenega v veliki tovarni.

Cel paviljon je posvečen avstrijskim vinom. Tu so na ogled in pokušnjo najzlahtnejša vina iz vseh avstrijskih dežel. Če jih pokušaš seveda

ugotoviš, da so ta vina dobra. Slabih ali povprečnih itak ne bi nihče poslal na razstavo. V istem paviljonu sta dva oddelka namenjena razstavi in pokušnji vin iz Furlanije-Juljske krajine in iz Slovenije. Najbolj znana podjetja iz Slovenije tu ponujajo svoja vina. Za vina iz FJK je poskrbela Hiša vina iz Vidma. Razstavljena so tudi vina briških vinogradnikov. Ponujajo pa tudi pršut iz San Danieleja ter beneške gubance.

Danes bodo na celovškem sejmu govorili o turizmu na Koroškem. Kot je znano je Koroška zelo bogata turistična dežela. Na vsem njenem podeželju, ob jezerih in v gorah, je veliko majhnih gostišč s kako desetinno ležišč vsaka. Gostoljubje pa nam bodo nudili tudi na kmetih, saj je na Koroškem, tako v severnem nemškem delu kot na južnem dvojezičnem območju, več stotin kmetov, ki so v svoji hiši nekaj sob uredili za tujce. Tako gostoljubje, kmečki turizem, prihaja v poštev še zlasti v polletnem času. Cene na kmetih so seveda precej nižje od tistih v gostiščih.

Na celovškem sejmu je čutiti veliko slovenskih besed. Veliko je namreč obiskovalcev iz Slovenije. Videli smo jih. Niso to člani trgovskih delegacij, ki so prišli na kak posvet. V glavnem so to zasebni gostilničarji, ki so prišli na sejnišče pogledati bogato paleto razstavljenih predmetov za opremo gostinskih lokalov. Še zlasti v času, ko na Slovenskem odpirajo zelo veliko novih zasebnih gostiln in ko bolje opremljajo tiste, ki že poslujejo, je za stotine gostincev in trgovcev obisk takega sejma že skoro nekaj obveznega.

(rko)

Čoln »Castorino« začel z raziskovanjem Severni Jadran pod nadzorom

TRST — Čoln »Castorino« je včeraj začel svoje raziskovalno delo. Odplul je iz Gradeža in začel preučevati zdravstveno stanje morskih voda v severnem Jadranu, katerim ponovno grozi prekomerno cvetenje alg, ki je povzročilo že toliko težav in škode v turističnem in gospodarskem sektorju. Čoln, ki je dosegel tudi Umag je že včeraj opravil prve raziskave in zbral številne vzorce morske vode tako s površine kot iz globine, pri čemer se poslužuje potapljačev. Raziskovalno delo se bo nadaljevalo do meseca julija. Vzorce morske vode bo zbiral vsak dan, seveda ko bodo to dovoljevale vremenske razmere. Pri tem delu bodo sodelovali tudi strokovnjaki z dunajske univerze.

S tem se je torej začelo izvajanje načrta, ki so ga sprejele štiri severno-jadranske članice delovne skupnosti Alpe-Jadran (Furlanija-Juljska krajina, Veneto, Slovenija in Hrvaška), ki so se sporazumele za skupne načrte za ozdravitev severnega Jadrana in v ta namen vložile tudi precejšnja finančna sredstva. Po številnih sestankih in besedah je torej zaščita Jadrana prešla v izvršilno fazo, kakšni pa bodo rezultati bomo videli že v nastopajoči turistični sezoni.

Nadaljuje se trnova pot koprške založbe Lipa ki še ne pozna svoje usode

KOPER — Po skoraj šestih mesecih, odkar je »izbruhnila« kriza koprške založbe Lipa, rešitve zanj še ni. Tudi po skupni seji občinskih komitejev za gospodarstvo in družbene dejavnosti se »umiranje na obroke« nadaljuje in trajalo bo vsaj še do prve polovice aprila, ko bo - upajmo - vendarle dorečena jasna odločitev. Ali bo to sklep o stečaju ali kaj drugega, ni moč zapisati. Za nadaljnji obstoj založbe je namreč treba (znova) dopolniti sanacijski program, vanj vnesti konkretne številke o možnostih perspektivnega delovanja in dosledno ločiti njeno kulturno-zgodovinsko poslanstvo (edina založba na Primorskem) od zahtev po ekonomskem obnašanju (tudi) založniških hiš.

Na današnji skupni seji so sklenili, da se mora vodstvo založbe najkasneje do 6. aprila z upniki dogovoriti o možnostih poravnave ali odloga plačila obveznosti, ki so konec minulega leta znašale okrog 624 tisoč konvertibilnih dinarjev (gre za osem upnikov iz Primorske, med katerimi je koprška banka s 426 tisoč dinarji največji upnik), dogovoriti pa se je treba tudi o tem, kako poravnati dolg do jugoslovanske avtorske agencije. Le-tej Lipa dolguje - to smo slišali - 100.537 DEM. Sanacijski program morajo dopolniti tako, da bo iz njega moč razbrati tudi možnosti bodočega delovanja, obstoja v primeru, da bi se vse stare obveznosti (»uteži preteklosti«) odpisale oziroma poravnale. Tega iz sanacijskega programa zdaj ni moč razbrati.

In če tega ne bo moč opredeliti, če morebitna uspešnost ne bo dovolj kakovostno opredeljena, prikazana, potem bo banka nedvomno zahtevala stečaj. V Lipi morajo ob pomoči drugih čimprej dobiti tudi komercialista, ki bo pomagal razprodati (precenjene) zaloge, ki jih cenijo 5,2 milijona din, hkrati pa takoj resneje pristopiti k akciji, da bi bile vse primorske občine (so)ustanoviteljice založbe.

DUŠAN GRČA

Zaskrblijujoče vesti o usodi Doma Mangart

ŽABNICE — Planinski dom Mangart je po daljšem premoru lani junija odprl svoja vrata našim planincem in turistom, pa tudi romarjem, ki so namenjeni na Višarje. Nova upravnikinja doma Rudi Bartaloth in Tonči Sivec sta poskrbela, da so bila v domu opravljena najnujnejša prenovitvena dela, ki so bila potrebna za vsaj do stopnjo delovanje restavracije. Restavraciji je bilo potrebno spremeniti ime, ker so drugi lokali v trbiški občini že imeli isto ime Mangart. Tisti, ki so prvotno izbirali ime, bi bili lahko dali ime kake druge gore, na primer Višarje, Lovci, Viš, Montaž ali Ojsternik. Morda bi katero od navedenih imen bolj ustrezalo namenu.

Dom Mangart z restavracijo Kristal je odprt že deset mesecev, kljub neugodni poletni in zimski sezoni. Gostje sicer prihajajo, vendar je Slovencev oziroma slovenskih planincev, katerim je bil dom namenjen, izredno malo. Če ne bi bilo tujcev, bi bili morali objekt že davno zapreti.

Prihajajo pa zaskrblijujoče vesti iz Trsta, da je v načrtu, da se edini slovenski zamejski planinski dom proda. Ob takih vesteh ne moremo Kanalcani ostati neopazni, kajti spričo zaposlovanosti, ki smo je deležni s strani italijanske države v odnosu do drugih Slovencev v Italiji nam je dragocen vsak objekt, ki prispeva k utrjevanju naše skupnosti v Kanalski dolini.

SALVATORE VENOSI

Na Slavniku začeli graditi veliko vremensko opazovalnico

KOZINA — V začetku tega meseca so gradbeniki sezanskega Kraškega zidarja pod vrhom Slavnika začeli pripravljati temelje za novo hidrometeorološko opazovalnico, merilno in raziskovalno postajo, ki naj bi začela delovati še to poletje.

Kot nam je povedal Andrej Kranjc s Hidrometeorološkega zavoda Slovenije bodo center opremili s sodobnim, močnim ameriškim meteorološkim radarjem DWSK-88 DPC, vrednim več kot pol milijona dolarjev. Gradnja tega centra je nujno potrebna, saj tega dela Primorske, Krasa in Notranjske hidrometeorologi sedaj še niso pokrivali s sodobnimi napravami. Rezultate opazovanj in merjenj bodo uporabljali za sestavljanje kratkoročnih vremenskih napovedi, za pripravljanje opozoril za kmetijce (škropljenje, delo na poljih...), za posredovanje hidrometeoroloških sporočil za navigacije ter za znanstveno-raziskovalno delo, vključno z zbiranjem in obdelavo podatkov o padavinah, vetrovih in podobnem.

Nova vremenska opazovalnica bo imela dve nadstropji s približno 200 kvadratnimi metri uporabne površine. Po besedah Mirana Trontlja z ljubljanskega zavoda se bodo v njej izmenjavale manjše ekipe, kot je bilo predvideno ta-

krat, ko so mislili, da bo na Slavniku skupni jugoslovansko-italijanski opazovalni vremenski center. Sodelovanje je namreč propadlo zaradi nedorečene strategije obrambe pred točo, ki so jo po novem izpustili iz programa, pa tudi zaradi različnih mnenj, ki so jih imeli italijanski in jugoslovanski strokovnjaki o opremi nove opazovalnice.

Gradnja na priljubljenem izletniškem območju, ki je bilo sedaj vsaj iz urbanističnega vidika še sorazmerno neokrnjeno, je seveda močno razburila ljubitelje najvišjega južnoprimorskega vrha z Obale in od drugod. Razširile so se celo govorice o javnih zahtevah po ustavitvi gradnje in izbiri primernejše lokacije, češ da investitorji in izvajalci za gradnjo niso dobili vseh potrebnih dovoljenj. Tako na Hidrometeorološkem zavodu kot v pristojnih sezanskih občinskih službah (govorili smo z načelnikom inspekcijskega oddelka Maksom Pavšičem) so nam zagotovili, da so očitki neupravičeni in da gradnja nujno potrebna opazovalnice, za katero so ob največjem možnem upoštevanju naravovarstvenih interesov poiskali najustreznejšo lokacijo, poteka povsem po predpisih.

JANEZ ODAR

Marušič (SDZ) nosilec liste za J. Primorsko

KOPER — Nosilec liste Slovenske demokratične zveze za družbenopolitični zbor slovenske skupščine v volilni enoti za Južno Primorsko je Koprčan dr. Dragan Marušič, profesor in prorektor ljubljanske univerze. Na iisti mu sledijo dr. Hubert Požarnik, predsednik SDZ, Jože Kristan, slikar iz Pivke, Franc Uršič, direktor enote INA Trgovina iz Kozine in Viljem Nemec, svetovalec Zavoda za organizacijo poslovanja.

Za družbenopolitične zbore občinskih skupščin je SDZ predložila skupne liste z ostalimi strankami Demosa, le v Ilirski Bistrici nastopa s samostojno občinsko listo SDZ.

Povejmo tudi, da se bodo vidnejši predstavniki Slovenske demokratične zveze predstavili v sredo, 21. marca, ob 19. uri v izolskem kulturnem domu. In sicer: dr. Dimitrij Rupel, dr. Hubert Požarnik, dr. Dragan Marušič, Viljem Nemec, Vladimir Kern, Jadran Luin, Vinko Zalar in neodvisni kandidati Demosa: Mario Carboni, Rafka Kirn, Marjan Starc ter Danijel Starman.

B. Š.

Srečanje koprskih krvodajalcev

Predsednik odbora za plasman, preventivo in razvoj Croatie Milutin Radaković izročila darilo zavarovalnice Cirilu Koprivcu, podpredsedniku izvršnega sveta SO Koper, ki je 88-krat daroval kri

KOPER — Prejšnji petek je bilo v prostorih hotela Triglav v Kopru srečanje krvodajalcev koprške občine, na katerem jim je Rdeči križ Koper podelil priznanja za darovano kri. Ob tej priložnosti so se na povabilo Koprčanov odzvali tudi predstavniki krvodajalcev iz Italije iz Tržiča in Ronk.

Priznanja je prejelo 410 krvodajalcev za pet- in večkrat darovano kri. Lani se je prijavilo toliko krvodajalcev, da so kar 2.445-krat odšli na odvzem krvi. Med koprskimi krvodajalci je tudi mnogo takih, ki so prejeli posebne nagrade od zavarovalnice Croatia. Ta zavarovalniška ustanova je z občinskimi organizacijami Rdečega križa na Obali podpisala dogovor o sodelovanju. Tako bo vsako leto sfinansirala programe občinskih organizacij in še posebej nagrajevala krvodajalce, ki so največkrat darovali svojo kri. Občinske organizacije RK pa so že sklenile zavarovanja proti nezgodam vseh krvodajalcev.

Priznanja Croatie so prejeli Drago Radišič za 107-krat darovano kri, Ciril Koprivc za 88, Aldo De Basta za 87 in Karlo Forte za 84-krat darovano kri.

Prisotne je pozdravil tudi predsednik SO Koper Raul Šiškovč.

ZORAN VLAJIČ

Zaradi suhega vremena tudi v F-JK več požarov

VIDEM — Suho vreme - v Furlaniji-Juljski krajini je zadnjič deževalo pred dobrima dvema mesecema - in visoka temperatura (včeraj so namerili 23-24 stopinj) sta botrovala, da je v naši deželi prišlo do številnih požarov, predvsem v goratih predelih v videmski in pordenonski pokrajini. Med torkom in sredo so požari v Dolini Trantomina, podrobneje v občinah Frisanco in Trantomti, uničili 400 hektarov gozdov.

Včeraj pa je bilo precej preplaha predvsem v Režiji, kjer je zaradi velikega požara celo obstajala možnost, da bi morali izprazniti Stolbico, do česar pa na srečo ni prišlo. Požari so se razbohotili tudi na področju med Bordanom in Trasaghisom.

Na vseh teh področjih so v stalnem pripravnem stanju in spričo dogodkov delujejo ekipe

gasilcev, gozdne straže in prostovoljcev. Vsega skupaj je v tej obširni akciji zaposlenih nekaj sto oseb. V Dolini Trantomina in na področju Bordana in Trasaghisu so bili v akciji tudi helikopterji.

Gašenje požarov je zelo težavno. Kot izjavljajo gasilci je to delo močno pogojeno od posebnih sedanjih vremenskih razmer. Dogaja se, da gasilci pogasijo požar, po nekaj urah pa se plameni ponovno razbohotijo, zaradi česar je potrebno začeti znova. Kljub vsemu pa stanje, čeprav zelo težko, še ni dramatično.

Več požarov so v teku včerajšnjega dne našli tudi na tržaškem Krasu. Med vzroke je treba večkrat naštet tudi nepazljivost tistih, ki se po gozdovih sprehajajo, ali se v njih mudijo zaradi drugih razlogov.

Na zadnji občinski seji pred volitvami

A black and white portrait of a middle-aged man with dark hair, wearing a suit, white shirt, and dark tie. He is looking slightly to the right of the camera with a serious expression. The background is dark and out of focus.

PEČENIK: Tudi ta živahna notranja dialektika nesporno dokazuje, da se na manjšinsko vprašanje v tržski PSI gleda drugače kot doslej. Ponavljam to, kar sem podčrtal v začetku: da pravičnost in enakopravnost sedita med temeljne ideale PSI. Jaz imam tudi pri svojem vsakdanjem delu v upravnih zadevah vedno pred sabo dosledno življenjsko pot Pietra Nennija in predvsem Sandra Pertinija.

PEČENIK: Tudi na tem področju smo priče pozitivnim premikom. Slovenski socialisti smo si pred časom zadali deželni okvir, tako da smo naš politični delokrog, če ga lahko tako imenujem, razširili na širšo deželno stvarnost, vzpostavili pa smo neposredne stike in odnose tudi z Rimom. Ta izbira se je danes pozitivno obrestovala in hoče nočes vplivala tudi na odnose s tržaško federacijo, ki so da-

Začudenje in ogorčenje zaradi dogodkov pri Domju je izrazila tudi Zveza slovenskih kulturnih društev.

Občinski svet je naposled odobril še sklepe o prenovi poslopja na Starem trgu 4 in Ulice Donata ter o finančnih načrtih in posojilih za izredno vzdrževanje nekaterih občinskih vrtcev.

Jana Taškar in Jure Pengov sta v torek v Slovenskem klubu govorila o skorajšnjih volitvah v Republiki Sloveniji
(Foto Maqajna)

Jure Pengov je prisotne seznanil s številnimi težavam ljubljanske RTV v tem vročem predvolilnem obdobju. Odločiti se je bilo treba, kako voditi to volilno kampanjo, kako razporediti kandidata in stranke itd. Skratka, odločitve so bile težke tudi za malenkosti, ki so za televizije v demokratičnih državah povsem samoumevne. Publika je doslej zelo pozorno sledila vsem volilnim tribunam po RTV Ljubljana in celo zahtevala, naj nekatere oddaje ponovijo. Jure Pengov je poudaril, da se je ljubljanska televizijska postaja pri svojem delu zgledovala po "zahodnih" programih, predvsem italijanskih. Strogo pa je bila upoštevana absolutna enakopravnost vseh strank. Novinar je govoril tudi o programih vseh političnih ali apolitičnih grupacij, ki se bodo borile za glasove na bližnjih volitvah. Priznal je, da so si vse te skupine v bistvu zelo podobne in da doslej še niso prišle na dan velike razlike in polemike med njimi. (hj)

Na torkovi občinski seji V Nabrežini odobrili konvencijo za Sesljan

Devinsko-nabrežinski občinski svet je v torek ponoči odobril urbanistično konvencijo med Občino in družbo Fintour za turistični razvoj Seslanskega zaliva. Dokument so podprli predstavniki Slovenske skupnosti, KD, PSI in neodvisni odborniki Tuta, proti so se opredelili komunisti, neodvisni levičar Vocci je pred glasovanjem zapustil sejno dvorano, odsotna pa sta bila zeleni Certo in misovec Quadraci. Konvencija dejansko prižiga zeleno luč za gradnjo v Seslanskem zalivu, kjer pa se sedaj soočajo z nerešenim vprašanjem ureditve pristanišča. Ta kočljiv problem, ki ga ne gre podcenjevati, bi utegnil močno prekrizati račune in načrte Cardarellijeve družbe.

Župan Brezigar je v izjavi za tisk izrazil zadovoljstvo, da je občinski svet odobril to konvencijo pred zapadom petletnega mandata skupščine, tako da bo imela nova uprava na razpolago pomembno urbanistično sredstvo za nadzorstvo nad načrtovanim razvojem zaliva. Konvencija predstavlja po županovem mnenju tudi jamstvo za občane, ki bodo imeli prost dostop v zaliv, do parkirišč in predvsem do morja. Brezigar ob tem dodaja, da odobreni dokument demantira mnenja vseh, ki trdijo, da je uprava popustila pred zahtevami lastnikov zaliva, nasprotno predstavlja jamstvo proti nevarnosti privatizacije tega področja. Komunisti Širca in Depangher pa sta med razpravo zagovarjala prav nasprotna stališča. Med drugim je KPI postavila v ospredje tudi dejstvo, da Cardarellijeva družba sploh še ni formalni lastnik zaliva, sama konvencija pa je tudi formalno in pravno gledano

zelo šibek in nejasen dokument, ki ne daje nobenih jamstev, da bo lahko javnost prosto izkoriščala usluge v zalivu. Neodvisni levičar Vocci, ki je bil izvoljen na listi KPI, je kot rečeno pred glasovanjem zapustil sejno dvorano. Svojo potezo je utemeljil z razlago, »da se ne čuti, da bi glasoval za konvencijo ali proti njej«.

Konvencija je bila torej odobrena, popolnoma nerešeno pa ostaja sedaj vprašanje načrtovane ureditve pristana, za katerega je Občina oblikovala ustrezni podrobnostni načrt. Včeraj smo dobili v roke odlok tržaškega pristaniškega poveljstva, ki izraža popolno odklonilno mnenje o preureditvi seslanskega pristanišča, za katero se ogreva družba Finsepol. Pristaniško poveljstvo je mnenja, da ni razlogov za urbanistične spremembe sedanjega pristanišča, kot tudi ni razlogov za spremembe pri njegovem upravljanju. Ta ustanova, ki sodi med pristojnosti ministrstva za trgovinsko mornarico, je ob tem seveda izrazila tudi negativno mnenje o občinskem podrobnostnem načrtu s pripombo, da bi tovrstna ureditev pristanišča ne odgovarjala splošnim interesom, ki morajo biti vodilo za poslovanje javnih ustanov. Poveljstvo torej pravi, da bi morale pristanišče v Sesljanju ostati takšno, kakršno je danes, vse načrtovane spremembe pa bi bile odveč, če že ne škodljive. Ni izključeno, da bo prišlo pri tem do hudega spora med ministrstvom za trgovinsko mornarico in deželno upravo, ki kot znano podpira urbanistične spremembe v pristanišču.

S. T.

Intervju z direktorjem deželnega gozdnega nadzorništva Arh. Barocchi: Največ požarov povzroči človekova nemarnost

V teh dnevih hude suše pestijo Kras številni požari. Skorajda ne mine dan, da ne bi gozdni čuvaji, gasilci in prostovoljci ne drveli s terenskimi vozili in avtociстерnami po kraških cestah in kolovozih. Dela imajo na pretek, saj je v naši deželi prav Kras tisti kraj, kjer je največ požarov. O požarih, njihovih vzrokih in posledicah smo se včeraj pogovorili z arhitektom Robertom Barocchijem, direktorjem deželnega gozdnega nadzorništva.

PD: Kje je resnica glede nastajanja gozdnih požarov? Ali gre za podlitkanje ognja, ali pa tudi za samovžig?

Barocchi: Samovžig je izjemno redek pojav. Gozd lahko prične goreti, če strela zažge drevo, vendar je to neobičajen pojav. Malo verjamem tudi v to, da imajo lahko drobci steklenice efekt povečevalnega stekla in da zažgejo suho travo. Največ požarov povzročijo ljudje zaradi malomarnosti ali pa po nesreči. Dogodi se tudi, da kdo hote povzroči požar, vendar so tudi to zelo redki primeri. Največkrat zakrivi ta požar nepazljivost in nesreča. Pred nedavnim so na primer delavci varili cevi, iskre so padle na travo in povzročile požar.

PD: Kaj pa storite za prevencijo požarov?

Barocchi: V sušnih dneh je dovolj malenkost, da pride do požara. Povzroči ga lahko cigaretni ogorek, ali pa tudi avtomobil, ki se približa travi. Povsod smo razobesili letake, s katerimi opozarjamo na nevarnost požarov in kjer so jasno zapisane nekatere prepovedi. Prepovedano je na primer kuriti ognje. Glede tega moram opozoriti, da mora vsakdo, ki želi v naravi zakuriti ognjen, vprašati za dovoljenje gozdnega čuvaja, v sušnih dneh pa smo zelo strogi pri izdajanju dovoljenj.

Roberto Barocchi

Prepovedano se je tudi voziti z avtomobilom po poljskih poteh, prav tako je prepovedana vožnja po poljih s terenskimi vozili. Vedeti moramo, da je Kras v naši deželi najbolj nevarno področje za požare.

PD: Kakšno škodo pa so povzročili požari?

Barocchi: Ponavadi požari na Krasu ne povzročijo veliko škode, saj zgori predvsem podrast, to je trava in grmičevje. Med požarom, ki je bil pred dnevi pri bazoviški fojbi, so zgoreli tudi mladi borovci, v takih primerih govorimo seveda o škodi. Čudno se sliši, vendar je lahko požar tudi "koristen", seveda če je omejen in če za-

žge le podrast. Škoda lahko nastane pri gozdnih nasadih, vendar moram pripomniti, da so na Krasu omenjeni nasadi večinoma stari in da so drevesa že tako velika, da jim ogenj navadno ne pride do živga. Odprejo se rane, ki pa se v večini primerov zacelijo. Problem zase je seveda dejstvo, da je Kras gosto naseljen in da so požari tudi zato nevarni.

PD: Kako pa gozdno nadzorništvo poseže, ko gori?

Barocchi: Zakon določa, da moramo mi paziti na požare in po potrebi poseči. Seveda to tudi delamo in ko gori, posežemo z razpoložljivimi močmi. Pri tem nam lahko pomagajo prostovoljci, vendar je jasno, da ne morejo prostovoljci priti na kraj požara vedno in predvsem ne dovolj hitro. V primeru večjih požarov seveda obvestimo gasilce, ki razpolagajo z velikimi avtociстерnami.

PD: Na Krasu so pred nedavnim postavili tudi dva večja rezervoarja za vodo.

Barocchi: Rezervoarja so postavili med vajami alpincev za civilno zaščito. Seveda sta dva rezervoarja premalo, poleg tega so takšni rezervoarji koristni predvsem za helikopterje. V naših krajih, kjer je morje blizu, potrebujemo predvsem avtociстерne. Prav med požarom pri Bazovici je posegel tudi helikopter. Vodo so pripeljali z avtociстерno gasilcev in s posebnimi črpalkami napolnili helikopterjev rezervoar. Takšen sistem je za Kras najprimernejši.

Ko smo se arh. Barocchiju zahvalili za intervju, nas je ponovno opozoril na to, da je treba ljudi prepričati, da so v naravi pazljivi, saj zahtevajo požari poleg vsega veliko dela in energij. (am)

Zagotovilo odbornika Brancatija Okrepili bodo službe za alkoholologijo

Včerajšnji skupščini deželnega sveta, ki je med drugim razpravljala tudi o deželnem zdravstvenem načrtu, je prisostvovala skupina predstavnikov klubov alkoholikov na zdravljenju, tržaške Službe za alkoholologijo in drugih organizacij, ki se borijo proti alkoholizmu. Njihov pritisk — ki se je sicer že odrazil na krajevnih sredstvih javnega obveščanja — je obrodil sadove, saj jim je na krajšem srečanju deželni odbornik za zdravstvo Brancati zagotovil, da Dežela načrtuje okrepitev vseh oddelkov za alkoholologijo. Brancati je pri tem ugotovil, da so te službe že krepko prešle eksperimentalno fazo in da jim je treba nuditi pogoje za nadaljnje delovanje. Poleg okrepitev števila zdravstvenega osebja in jamstva, da ne gre za začasno delo, je Brancati omenil tudi potrebo, da se na tem področju odpravi dosednji razpršitev pristojnosti in okrepi teritorialne službe. Odbornik je nadalje pripomnil, da se bo v vprašanju ukvarjala komisija za zdravstvo, ki se bo sestala prihodnji teden, ko bo med drugim vzela v pretres petico proti ukinitvi služb za alkoholologijo, ki jo je v deželi podpisalo več kot 84 tisoč oseb. Glede tržaške situacije je Brancati zagotovil, da se bo zanj zavzel v trenutku, ko mu bo tržaška KZE poverila to nalogo. Kot smo že pisali, je obstoj tržaške Službe za alkoholologijo pod velikim vprašanjem, saj bo v prihodnjih tednih bivša bolnišnica Gregoretta (katere sekcija je Služba za alkoholologijo) prešla pod občinsko upravo, ki pa ima v pristojnosti le socialno plat bolezni.

Predstavniki kluba alkoholikov, ki so na poti za abstiniranje, so Brancatija opozorili, da se njihov problem da rešiti le v skupini sebi enakih, in da je zato alkoholizem treba ločiti od narkomanije, iz katere se posameznik lahko reši predvsem na osebni ravni.

Zrasla naj bi na območju bivše Aquile V Trstu kmalu velika rezervoarja propana?

Deželni svetovalci Wehreffennig (Zelena lista), Viezzi (KPI) in Cavallo (Zeleni mavrice) so naslovili na deželni odbor vprašanje o tem, ali je res, da nameravajo v Trstu zgraditi dve ogromni "bombi" in zahtevali takojšen odgovor.

Bombi seveda nista raketi z atomsko konico, ampak, kot je poročal dnevnik Corriere di Pordenone, velika podzemljiska rezervoarja plina propana, ki naj bi ju zgradili v Miljah na prostoru bivše rafinerije Aquila. Načrt za prvi rezervoar je predstavila družba Monteshell, ki je last Raula Gardinija, načrt za drugega pa družba Seastock.

Omenjeni svetovalci opozarjajo, da zakon uvršča rezervoarje plina propana med tiste industrijske obrate, ki pomenijo veliko nevarnost. Podpisniki vprašanja pravijo, da so prav taki rezervoarji povzročili vrsto nesreč in še posebej omenjajo katastrofo v Mehiki, ki je pred leti terjala skoraj tisoč življenj. Takrat so eksplodirali rezervoarji plina in eksplozija je bila tako silovita, da je opustošila kraje, ki so bili oddaljeni tudi nekaj kilometrov.

Deželni svetovalci treh strank nadalje opozarjajo, da nihče več ne gradi podobnih rezervoarjev v bližini obljubljenih krajev, ali pa blizu skladišč, kjer hranijo vnetljive snovi. Področje med Miljami in Trstom je seveda obljubeno, predvidevajo pa tudi gradnjo velikega skladišča petroleja in terminala velikega naftovoda.

Podpisniki vprašanja navajajo dejstvo, da je v Genovi občinska uprava prepovedala graditi naveden terminal propana. V Trstu pa, kjer so pogoji podobni tistim v Genovi, so oblasti izrazile glede načrtov svoje odobravanje. Wehreffennig, Viezzi in Cavallo sprašujeta nadalje, ali je res, da je deželni odbor namenil za uresničitev načrta večje vsote denarja. Vsekakor gre za vprašanje, ki bo burilo duhove širše javnosti in ne samo naravovarstvenikov.

Slovensko javnost v Italiji
VABIMO
na javno razpravo s kandidatoma za predsednika Republike Slovenije

dr. JOŽETOM PUČNIKOM

SLOVENIJA IN SLOVENC V ITALIJI V 90. LETIH

ki bo v Kulturnem domu v Trstu v ponedeljek, 26. t. m., ob 20.30
SLORI

Zavarovalne agencije bodo zaradi protesta agentov do četrтка zaprte

Zavarovalne agencije bodo od jutri do prihodnjega četrтка, 29. t.m., zaprte za javnost. Tako je sklenil vsedržavni sindikat zavarovalnih agentov SNA, in sicer v epilog hudega spora z združenjem zavarovalnih podjetij ANIA glede načina dojemanja italijanskega tržišča v pogojih sprememb, ki jih bo sprožilo odprtje meja znotraj Evropske skupnosti.

Poleg ekonomskih in normativnih zahtev zavarovalnih agentov - beremo v tiskovni noti sindikata SNA - je razlog za ta konflikt predvsem v njihovi bojznosti, da bodo omenjene spremembe težko prizadele odjemalce. S protestnim zaprtjem agencij in raznimi manifestacijami, uperjenimi proti »vladni oblasti«, nameravajo agenti med drugim opozoriti javnost tudi na tveganja, katerim bodo odjemalci podvrženi v primeru, če vlada ne bo z vso odgovornostjo in čimprej sprejela ukrepe za prepotrebno preureditev zavarovalnega tržišča. Povrh pa agenti obtožujejo tudi zavarovalna podjetja zaradi zamud pri izplačevanju odškodnin, nejasnosti zavarovalnih polic in drugih nekorektnosti.

Za posledicami okužbe z aidsom

V bolnici pri Madgaleni umrla 29-letna Afričanka

V bolnišnici pri Magdaleni je za neozdravljivimi posledicami okužbe z virusom aidsa umrla predvčeršnjim ob 7.30 Yoyce Bwanyali Phiri, 29-letna Afričanka iz Malavija. Pokopali so jo že včeraj popoldne v kraju Pozzecco blizu Bertiola v Furlaniji, kjer je živela z družino Feliceja Mosettija, mladega delavca, s katerim se je spoznala, ko je delal v Afriki. Prvi znaki bolezni so se pojavili pred tremi leti, kmalu potem, ko se je preselila v Italijo. Med dolgotrajno agonijo so jo zdravili v Palmanovi, v onkološkem centru v Avianu in slednjič v bolnišnici pri Magdaleni, kjer je deželno središče za aids. Sem je prispela pred štirimi dnevi, ko ji praktično ni bilo več pomoči.

Yoyce Bwanyali je prihajala iz dežele Malavi, kjer je aids izredno razširjen, tudi zato, ker ni prave zdravniške oskrbe in prevencije. V takih, velikokrat povsem negihjenjskih okoliščinah, se aids širi ne le s spolnimi odnosi, ampak tudi preko krvi.

V bolnišnici pri Magdaleni se na oddelku za obolenje za aidsom zdravi trenutno pet oseb. Po neuradnih podatkih naj bi to bolezen imelo v naši deželi okrog dvajset ljudi, kar je v primerjavi z drugimi deželami dokaj malo.

■ Obmejna policija je včeraj zgodaj jutraj prišla družino jugoslovanskih državljanov, ki so pri Gropadi ilegalno prešli mejo. Od petih sta oče in mati imela osebno izkaznico, trije mladoletni otroci pa so bili brez dokumentov. Na železniškem prehodu na Opčinah pa so malo pozneje prišli še štiri Egipčane, ki so imeli potne liste, a ne vstopnih vizumov. Vse so izročili jugoslovanskim oblastem.

Manifestacija društva Edinost ob dnevu manjšinskih jezikov

Novoustanovljeno društvo Edinost je priredilo včeraj pred sedežem deželne sveta in nato še pred prefekturo manifestacijo v počastitev dneva manjšinskih jezikov Evrope. Manifestanti so poleg zastav razobesili tudi napise proti Macca-predsedniku zakonskemu osnutku za zaščito slovenske manjšine ter proti nadutosti ščine Potrča (na sliki - foto Magajna). Z včerajšnjo manifestacijo pa je želelo društvo Edinost opozoriti tudi na nerešena vprašanja nemške in furlanske manjšine v naši deželi.

Tudi Trst uvrstiti v seznam najbolj onesnaženih mest

Pokrajinska tajništva sindikalnih federacij CGIL, CISL in UIL so naslovila na vsedržavno tajništva pismo, v katerem jih sprašujejo za posredovanje, da bi vlada dopolnila zakonski osnutek o mestih in velemedstih, ki imajo velike probleme z onesnaževanjem in mobilnostjo. Sindikati zahtevajo, da bi v seznam mest, ki jih bodo morali analizirati, vključili tudi Trst. Prav naše mesto je med tistimi, kjer je prebivalstvo dokaj goste naseljeno. Poleg tega, pravijo sindikati, so v Trstu izvedli že vrsto analiz o onesnaženju zraka in okolja. Vrsta drugih raziskav je dokazala, da ima Trst veliko problemov, ki so tipična za velemedsta.

Poleg tega pa sindikati opozarjajo na posebno lego našega mesta ob meji, na prisotnost dveh narodnih skupnosti (slovenske in italijanske), na dejstvo, da deluje v njem več pomembnih znanstvenih centrov in da je v načrtu gradnja sinhrotrona. Poleg vsega tega omenjajo pristanišče in pristaniško prosto cono. Vse te značilnosti bi morale prepričati vlado, da uvrsti Trst med mesta, ki potrebujejo posebne posege na področju zaščite okolja in mobilnosti (že sam promet je v Trstu kaotičen in povzroča nemajhne težave).

Vrsta težav in posebnosti pa zasledimo tudi v bližnji okolici. Sindikati opozarjajo na velike posege, kot je na primer gradnja novih cestnih povezav. Ob tem pa je v načrtu tudi kraški park, gre torej za dve antitetični stvarnosti, ki jih bo treba vskladiti. Velik prometni dotok povzroča akustično in drugačno onesnaževanje, vprašanje mobilnosti pa bo vedno večje in bo ogrozilo planoto in mesto. Sam kraški park očitno ne bo mogel vsega tega rešiti, saj izpušni plini in ropot ne poznajo meje. Sindikati nazadnje opozarjajo, da ima prav Trst pomembno vlogo pri reševanju velikega vprašanja onesnaženega morja.

Konec marca zapade rok za vpisovanje otrok v kolonije

Že več desetletij organizirajo slovenske dobrodelne ustanove počitniške kolonije za otroke od 5 do 16 let iz tržaške in goriške pokrajine. Doslej je te kolonije finansirala Dežela, letos bodo za to morale poskrbeti Pokrajine. Starši bodo dodali le skromen prispevek. Čas za vpisovanje je samo do konca marca. Pazite, da ne zamudite tega rok! Vpisujejo šolske oz. občinske zdravniške asistentke. V poštev prideta gorska kolonija Slovenske Vincencijeve konference v Comegliansu ter kolonija Slokada v Dragi, od koder se vozijo tudi na kopanje k morju.

Za pojasnila se lahko obrnete v Trstu za Drago na tel. št. 226117, za Comeglians na tel. št. 43194 ali 764288. Na Goriškem dobite pojasnila na tel. št. 530924.

Pismo uredništvu

Zahvala Župnijske skupnosti Ricmanje

Spoštovani g. urednik! Ko te dni naša župnijska skupnost v Ricmanjih praznuje svojega zavetnika sv. Jožefa, dovolite, da se Vam prijazno zahvalimo za vse, kar je Vaš list pisal prejšnje tedne o naši cerkvi in o njeni zgodovini, zlasti pa o zadnjih obnovitvenih delih, ki trajajo že nekaj let in še niso zaključena.

Hvaležni Vam bomo, če boste tudi v bodoče z naklonjenostjo sledili našemu delovanju in prizadevanju, da ohranimo bogato dediščino vere in kulture naših prednikov ter jo posredujemo tudi bodočim rodovom.

Dovolite, prosim, da se v tej priliki potom Vašega lista toplo zahvalimo vsem dosedanjim dobrotnikom s prošnjo, da bi nam ostali naklonjeni še v bodoče, ko bomo potrebovali vsestransko pomoč vse naše skupnosti, da ohranimo to naše edinstveno svetišče sv. Jožefa na Tržaškem. Zahvala tudi vsem podjetjem in posameznikom, ki so kakorkoli sodelovali pri obnovi naše cerkve.

Vsem kličemo: Dobrodošli v naši obnovljeni cerkvi!

Župnijska skupnost Ricmanje

gledališča

VERDI

Simfonična sezona 1989/90

Nocoj ob 20. uri (red L.) ponovitev opere FIDELIO L. van Beethovna. Opera bo v izvirniku - nemščini. Dirigent Spiros Argiris, režija Frank Bernd Gottschalk.

Ponovitve si bodo sledile 25., 27. in 29. marca ter 1., 3. in 5. aprila.

ROSSETTI

Nocoj ob 20.30 bo skupina Panda Production predstavila THE ROCKY HORROR SHOW Richarda O'Briena. Režija Vivyan Ellacott. Popust za abonente. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Ponovitve do 25. t. m.

Od 28. t. m. do 8. aprila bo Stalno gledališče Furlanije-Julijske krajine uprizorilo LO ZOO DI VETRO Tennesseeja Williamsa. Režija Furio Bordon. V abonmaju odrezek št. 9. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO

Danes ob 10. uri se bo lutkovna skupina I Piccoli di Podrecca predstavila s delom Furia Bordona IL VIAGGIO INCANTATO. Izvirno glasbo je napisal Angelo Branduardi. Režija Francesco Macedonio.

Ponovitve do 27. t. m.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev Trst organizira 4. aprila 1990 izlet po Istri od Hrastovelj do Vodnjana z ogledom znamenitosti notranje Istre. Vpisovanje na sedežu društva v Ul. Cicerone 8 27. t. m. od 9. do 10. ure

Sindikat upokojencev SPI CGIL od Domja organizira v soboto, 24. t. m., izlet v Beneško Slovenijo. Ogledali si bomo Čedad, Špeter Slovenov in Podbonesec. Po kosilu nam bo za ples zaigral Beneški trio. Vpisovanje na tel. št. 28597.

Sekcija KPI Repentabor obvešča vse udeležence izleta v Prago, da bo jutri, 23. t. m., ob 20.30 organizacijski sestanek v Bubničevem domu. S seboj prinesite potni list, dve sliki ter plačilo. Za vse informacije tel. na št. 327429.

SPDT prireja izlet ob priliki zimskega vzpona na Porezen. Odhod z avtomobili v nedeljo, 25. t. m., ob 6. uri izpred sodne palače v Trstu in ob 6.15 s trga v Sesljanu. Pot bo vodila po Soški dolini v Baško grapo do Petrovega brda, odkoder je 2 uri in pol hoje na vrh Porezna. Pojasnila daje vodja izleta Aleksij Civardi, tel. 415336.

SLOVENSKO
PLANINSKO
DRUŠTVO
TRST

sklicuje

jutri, 23. marca 1990, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nadstropje)

36. REDNI OBČNI ZBOR

s sledečim dnevnim redom: 1. otvoritev občnega zbora; 2. izvolitev verifikacijske in volilne komisije; 3. spremembe statuta; 4. poročila predsednika, tajnika, blagajnika; 5. poročila načelnikov mladinskega, alpinističnega, smučarskega in jamarskega odseka, odgovornega za predavanja in odgovornega za markiranje; 6. pozdrav gostov in razprava; 7. poročilo nadzornega odbora in razrešnica; 8. volitve novega odbora.

Vabljeni!

Priporočamo točnost.

Spremembe statuta so na vpogled vsem članom (še jutri) v društvenih prostorih v Ul. sv. Frančiška 20/III. v uradnih urah.

razstave

V galeriji Cartesius v Ul. Marconi 16 je do 29. t. m. odprta razstava Federica RIGHIJA.

V galeriji Rettori Tribbio 2 je do 6. aprila na ogled razstava slikarja Edoarda DEVETTE.

V galeriji Juliet's Room, Ul. della Guardia 16, je do 31. t. m. na ogled razstava slikarja GIANNIJA MANTOVANIJA. Urnik: ob torkih, četrtkih in sobotah od 18.00 do 20.00.

V galeriji Bassanese, Trg Giotti 8/I, bo do 10. aprila odprta razstava slikarja PIERA PIZZI CANNELLE.

V pritličnih prostorih TKB v Ul. F. Filzi 10 razstavlja JANEZ MATELIČ.

Sklad Mitje Čuka vabi na ogled razstave: ADALBERT ŽVAB - OTROKOM V TEŽAVAH, v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 - Trst.

V občinski galeriji na Trgu Unità je na ogled do 1. aprila razstava slikarja CARMELA NINA TROVATA. Urnik: od 10. do 13. in od 17. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih od 10. do 13. ure.

Na Gradu sv. Justa - Bastione fiorito je na ogled razstava skulptur in slik, ki jo je pripravil krožek Jacques Maritain v sodelovanju s tržaško letovišgarsko ustanovo. Urnik: od 10.30 do 12.30 in od 16.30 do 18.30, ob nedeljah in praznikih od 10. do 13. ure.

razna obvestila

Združenje jusarskih upravičencev iz Bazovice vabi vaščane na SREČANJE jutri, 23. t. m., v Bazovskem domu, da se pogovorimo o vaških problemih.

SKD Barkovlje, Ul. Cerreto 12, prireja POKUŠNJO VINA IN DOMAČEGA KRUHA, zato vabi pridelovalce, da pripravijo vzorce. Datum pokušnje bomo sporočili v naslednjih dneh.

Uprava občine Dolina sporoča, da bo 34. OBČINSKA RAZSTAVA VIN od 5. do 8. maja 1990 v sklopu tradicionalne Majence v Dolini in vabi vinogradnike, da se prijavijo na razstavo do 24. t. m. Prijave sprejema občinsko tajništvo od 9. do 12. ure, tudi po tel. na št. 228110, 228127 in 228392.

Odbor za vzgojo in izobraževanje SKGZ in Dijaški dom v Trstu prireja LETOVANJE ZA OTROKE IN MLADINO na Rakitni od 29. 6. do 13. 7. 1990 za otroke od 7. do 12. leta; v Kmetijski soli Grm pri Novem mestu od 30. 6. do 14. 7. 1990 za mladostnike od 12. do 18. leta. Informacije in vpisovanje na sedežih SKGZ v Trstu - Ul. sv. Frančiška 20/III, tel. 368094; v Gorici - Ul. Malta 2, tel. 531644, od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure in v Dijaškem domu v Trstu - Ul. Ginnastica 72, tel. 573141, od ponedeljka do petka od 13. do 18. ure.

SKD Tabor - Opčine sklicuje v torek, 27. t. m., ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju 22. REDNI OBČNI ZBOR.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 26. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil ansambel Zürker Kammerorkester - Antonio Meneses.

prispevki

V počastitev spomina dragega prijatelja Borisa darujeta Neva in Marjan 20.000 lir za TPK Sirena.

Ob 3. obletnici smrti Borisa Košute darujejo Jadranka, Erika in Tanja 50.000 lir za Dijaški dom S. Kosovel in 50.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

V spomin na Rezino mamo Nežiko Tomšič daruje Olga Ban 20.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na pok. Marijo Škabar vd. Križman daruje Lojzka Guštin s Kontovela 10.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Marije Škabar vd. Križman daruje družina Šuc (Repen) 20.000 lir za odkup sedeža Sklad Mitja Čuk.

Za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk daruje družina Lokatos 200.000 lir.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 22. marca 1990
LEA

Sonce vzide ob 6.05 in zatone ob 18.19
- Dolžina dneva 12.14 - Luna vzide ob 3.54 in zatone ob 13.09.

Jutri, PETEK, 23. marca 1990
SVOBODAN

PLIMOVANJE DANES: ob 1.27 najnižja -8 cm, ob 6.38 najvišja 20 cm, ob 13.09 najnižja -41 cm, ob 19.52 najvišja 36 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 17,8 stopinje, zračni tlak 1025,2 mb ustaljen, brezvetrije, vlaga 45-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 11,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Mariaeugenia Pappalardo, Manuel Divis, Giovanni Vannella, Tommaso Anghelone, Caterina Perini, Luca Zampa, Alberto Ferraro, Matteo Crocetti, Matteo Hrovatin.

UMRLI SO: 74-letni Roberto Cian, 72-letni Alfonso Minorini, 84-letni Carlo Perriatti, 24-letni Alessandro Baissero, 65-letna Silvana Bertoni vd. Romagnoli, 67-letni Giusto Nussdorfer.

DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 19., do sobote, 24. marca 1990
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Miramrski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavija 89 (Zavljje).
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Miramrski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Largo Piave 2, Borzni trg 12, Ul. Flavija 89 (Zavljje).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Ul. Flavija 89 (Zavljje).
BAZOVICA (TEL. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razne prireditve

Glasbena matica vabi na nastop, ki bo danes, 22. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani v Ul. R. Manna 29.

KD Fran Venturini priredi KONCERT GODBENEGA DRUŠTVA PROSEK v soboto, 24. t. m., ob 20. uri v centru Anton Ukmari - Miro pri Domju. Vljudno vabljeni!

Slovenski kulturni klub prireja v soboto, 24. t. m., SREČANJE Z MLADIMI PREDSTAVNIKI KRŠČANSKIH DEMOKRATOV Slovenije. Z njimi se bomo pogovarjali o politični situaciji v Sloveniji, o aprilskih volitvah in o njihovih prvih izkušnjah v svobodnem političnem delovanju. Začetek ob 18.30.

KD Primorsko vabi v soboto, 24. t. m., ob 20.30 v Srenjsko hišo v Mačkolje na ogled Linhartove veselohre ŽUPANOVA MICKA. Uprizorijo jo člani dramske skupine KD Domovina iz Ospa v domačem narečju.

V nedeljo, 25. t. m., bo gost KD Kraški dom KVINTET HARMONIK GM s Proseka-Kontovela. Prireditve bo ob 18. uri v Kulturnem domu na Colu. Vabljeni!

SKD Slavec prireja "po izrednem uspehu" v nedeljo, 25. t. m., ob 18. uri v Kulturnem domu v Ricmanjih PONOVI TEV ZAKLJUČNEGA VEČERA Ricmanjskega tedna z nastopom domačih skupin, združenega MePZ Slavec - Slovenec, ki ga vodi Ivo Lešnik, in dramske skupine z veselohro Pariz je pač Pariz v režiji D. Gorupa.

kino

ARISTON - 16.00, 22.15 La guerra dei Roses, i. Michael Douglas, Kathleen Turner.

EXCELSIOR - 17.00, 22.15 Nato il 4 luglio, r. O. Stone, i. Tom Cruise, □

EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 21.45 Legamill, r. Pedro Almodovar, i. Victoria Abril, Antonio Banderas, □□

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 Nuovo cinema Paradiso.

NAZIONALE II - 17.00, 22.15 Valmont, r. Milos Forman, i. Colin Firth.

NAZIONALE III - 16.20, 22.15 Una moglie da sballo, □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 Harry ti presento Sally, i. Billy Cristal, Meg Ryan.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Tango e Cash, i. Sylvester Stallone.

MIGNON - 16.30, 22.15 Crimini e misfatti, r. in i. Woody Allen.

EDEN - 15.30, 22.00 La moglie... gli uccelli, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 Orchidea selvaggia, i. Mickey Rourke, Jacqueline Bisset, □□

LUMIERE - 16.30, 22.00 E' stata via, r. Peter Hall, i. James Fox, Peggy Ashcroft, Geraldine James.

ALCIONE - 16.00, 22.00 Mistery Train, r. Jim Jarmush.

RADIO - 15.30, 21.30 Ogni volta di più allo zoo, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

čestitke

Naši dragi noni MARICI, ki praznuje danes v Križu okroglih 70 let, želijo vse najboljše njeni najdražji.

NARODNA IN
ŠTUDIJSKA KNJIZNICA
V TRSTU
- ODSEK ZA ZGODOVINO -
TRŽAŠKA KNJIGARNA

Vabimo Vas na predstavitev knjige

Domače obrti na slovenskem

Trst, Tržaška knjigarna,
Ul. sv. Frančiška 20

jutri, 23. t. m., ob 18. uri
O knjigi bo spregovoril avtor
JANEZ BOGATAJ

Galerija

Ul. sv. Frančiška 20
in Tržaška knjigarna
Vas vabita danes, 22. t. m., ob 18. uri
na otvoritev razstave
SATIRIČNIH RISB
ANDREJA NOVAKA
IN PREDSTAVITEV KNJIGE
Z MOJEGA OKNA

Knjigo in razstavo bosta predstavila Jože Hudeček in Ivan Sedej

Darujte v sklad Mitje Čuka

tržno obvestilo

LASJE

Iz Združenih držav
nova analitična metoda
za ohranitev tvojih las...
in ne samo to!

MINERALOGRAM

Znano je, da se zdravnik na splošno poslužuje različnih laboratorijskih analiz krvi, urina in drugega, da bi tako prišel do diagnoze. Test, ki se sedaj hitro uveljavlja zahvaljujoč svoji učinkovitosti, pa je tisti, ki temelji na analizi las.

Analiza las nam namreč omogoča, da lahko s pomočjo spektrofotometra na jedrsko absorbcijo, povezanega z vrsto računalnikov, ocenimo natančne tkivne in torej celične vrednosti organskih mineralov.

Izvidi vzorcev krvi vsebujejo mnogo več spremenljivk, ki lahko izkrivijo rezultat. Prehodni dejavniki, kakršni so čustveno vznburjenje, zdravljenje, ura dneva ali pa svojevrsten obrok hrane lahko namreč povzročijo velike variacije v krvnih in urinskih testih, medtem ko ne vplivajo na lase.

Druge pomembna razlika je naslednja: krvni testi nas seznanjajo s tem, kar kroži v našem telesu, in nam torej odkrivajo koncentracije in vrednosti snovi, ki so zunaj celic. Urinski testi nam lahko dajo informacije glede snovi, ki jih organizem izloča. Lasje pa nam za razliko omogočajo dobiti tako sliko, kakršno dosežemo s pomočjo celične biopsije, ki se nanasa na prehrabene rezerve, uskladiščene v organizmu. To pa bolj preprosto pomeni, da ima zdravnik možnost, da v vsakem trenutku kontrolira celotno delovanje telesnega metabolizma in da torej po potrebi tudi terapevtsko poseže.

Ena izmed nezanemarljivih prednosti je tudi možnost ugotavljanja prisotnosti strupenih kovin v organizmu, takih, ki lahko povzročijo hude patologije. Tem informacijam pa se pridružujejo še tiste o količinskih razmerjih med minerali, o tipu oksidacije, o stopnji stresa in možnost napovedovanja bodočih obolenj. Druga prednost analize las pa je ta, da ta test opozarja na disfunkcije metabolizma še preden se pokažejo njihovi simptomi.

Z EDINIM IZVIRNIKOM
RAZPOLAGA EKSKLUZIVNO
KAPYL STUDIO
040/774248. Telefoniraj za zmenek.

KAPYL Studio

TRST - Korzo Italia 21 Tel. 040/774248

Videm - Tel. 0432/504255

Pordenon - Tel. 0434/521940

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1257,800	1245.—
Nemška marka	737,910	736.—
Francoski frank	218,580	216,500
Holandski florint ..	655,250	652,500
Belgijski frank	35,539	35.—
Funt sterling	2003,250	1980.—
Irski sterling	1964,600	1945.—
Danska krona	192,740	190.—
Grška drahma	7,700	7,300
Kanadski dolar	1068,250	1010.—

Na psihološki fakulteti v Padovi je 20. t. m. z odliko in pohvalo diplomirala

VERONIKA LOKAR

Mladi doktorici čestitajo in želijo veliko uspehov v poklicu vsi, ki jo imajo radi.

mali oglasi

OSMICO je odprl Lovrenc Žerjul v Lobjerju. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Karlo Sancin iz Loga. Toči belo in črno vino.

V NABREŽINI je odprl osmico Vladimir Caharija. Toči belo in črno vino.

INŠTRUKTORJA za srednjo šolo iščem. Ponudbe pošljite na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Inštruktor".

RESTAVRACIJA TENCE v Prečniku obvešča cenjene goste, da je ponovno odprta. Tel. 201112.

ČE POTREBUJETE majhno šiviljsko popravilo se lahko zglosite vsako sredo dopoldne pri Skladu Mitja Čuk na Opčinah v zgornjih prostorih.

PODJETJE v Gorici išče osebo za vodenje knjigovodstva in predstavništvo. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Gorica".

INŠTRUKCIJE italijanščine nudim dijakom srednjih in višjih šol. Tel. (0481) 30358, ob uri kosila.

VAJENCA z znanjem slovenskega jezika išče Agraria Furlani, Ul. Milano 18, tel. 62200.

GOSTILNA na Krasu nujno išče mlado sposobno delavko (internista). Tel. 327330.

NUDIMO brezplačno stanovanje ter hišne stroške v zameno za oskrbo in vzdrževanje vrta v vili osebam do 55. leta starosti. Tel. 410920.

TRGOVINA jestvin išče pridno in dinamično prodajalko za obdobje od aprila do oktobra. Tel. 212197 od 8. do 13. ure.

SLUŽBO dobi gospodična ali gospa od 30 do 40 let ob skorajšnjem odprtju slovenskega hotela v Rimu. Zaželeno veselje do hotelskega dela, poznavanje jezikov ter vozniško dovoljenje. Stanovanje zajamčeno. Ponudbe poslati na: Levstik, pri Palace Hotel, Korzo Italia 63, 34170 Gorica.

AGRARIA MOČILNIK v Ul. Udine 18, Trst, nudi ročne in nahrbtnne kosilnice po ugodnih cenah z rezervnimi deli.

NA POKRITEM trgu v Trstu prodam prostor za prodajo cvetlic in rastlin. Tel. v večernih urah na št. 381006.

PRODAM 6 lesenih miz 90 cm x 90 cm ter 24 plastičnih stolic za vrt. Tel. 200169.

PRODAM stanovanje 50 kv. m pri Sv. Jakobu. Tel. 327472 od 19. do 20.30.

PRODAM fiat 128 v zelo dobrem stanju po ugodni ceni. Tel. na št. 228614 po 18. uri.

PRODAM obnovljeno kmečko hišo s centralno kurjavo ob bistri Knežici v neokrnjeni Baški grapi, 100 kv. m, parcela 300 kv. m, idealna za lov in ribolov. Tel. (0481) 21711 ali 21712 ob delovnem času.

IZ SVETA MOTORJEV

MESEČNA PRILOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Ureja: IVAN FISCHER

Št. 27

Marec 1989

Pooblaščen avtomehanična
delavnica

»ENZO«

OPČINE

Bazoviška ul. 60

Tel. 214618

Rover serija 200: vsi s 16 ventili

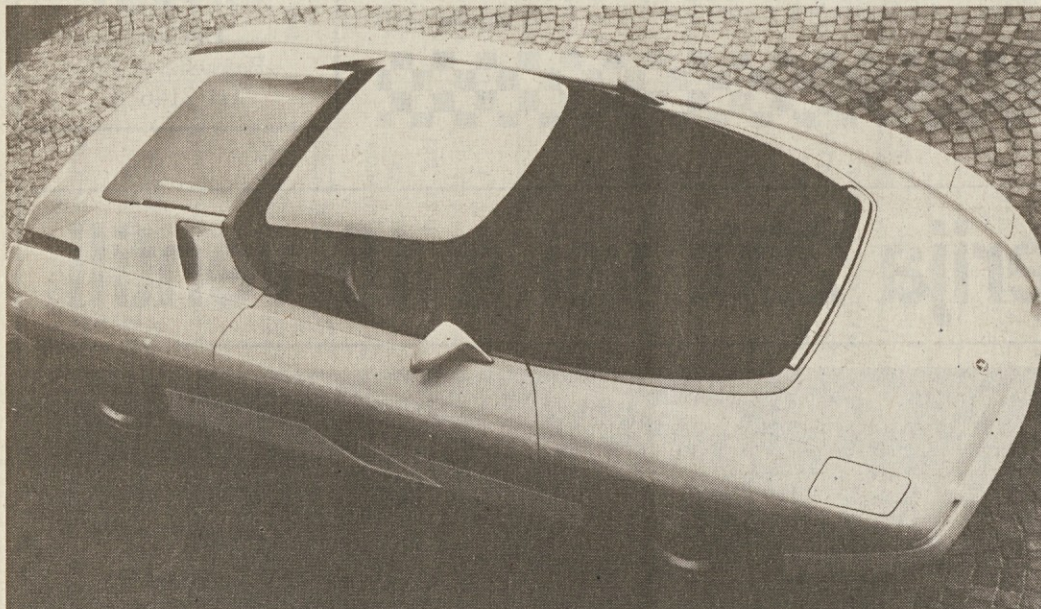
Britanski Rover že vrsto let sodeluje z japonsko tovarno Honda. Pred leti je v okviru ES bil zaradi tega deležen hudih kritik, češ da predstavlja trojanskega konja, po katerem se Japonci hočejo pritihočiti v

evropsko trdnjavo. Sad britansko-japonskega sodelovanja je tudi nova serija 200. Razpolaga z dvema različnima motorjema: 1400-kubični je povsem nov in je sad britanskih raziskav in bi torej lahko rekli,

da je v celoti evropski. 1600-kubični motor pa je japonski. Zanimivo je, da imata oba motorja po 16 ventilov, kar pomeni, da so se pri Roverju prepričali o uspešnosti te formule.

Šesti križ za prestižno švicarsko izložbo

Ženevski avtomobilski salon tokrat ni blestel z novostmi

Letošnji ženevski avtomobilski salon je bil jubilejni: natančno šestdeseti, od leta 1924 dalje, in upošteva je vojni čas, ko so njegova vrata ostala zaprta. Kljub tej ugledni številki pa proizvajalci tokrat pod žaromete niso postavili vpadljivo sijočih novosti. Letošnja Ženeva ni mogla prikriti izredno plodnega lanskega leta.

Bertonejev kupe nivola (zgoraj) naj bi s svojo živo rumeno barvo spominjal na srajce legendarnega Nuvolarija; prikupni kabriolet švedskega volva, izpeljanka iz serije 400 pa bo na prodaj decembra letos.

Frankfurta in nedavnih salонов v Detroitu in Los Angelesu. Marsikatera novost pa bo luč sveta ugledala šele jeseni, v Parizu.

Večina proizvajalcev in oblikovalcev je v Ženevo pripeljala izdelke, o katerih smo že slišali in brali.

Alfa Romeo je bil tam z novo alfo 33, vključno šestnajstventilski motor (tisti, ki smo ga pred dvema letoma videli na salonskem stojalu v Turinu) in vključno na novo obdelani station wagon te serije. Pokazali pa so tudi karoserijsko pomlajšani spider.

BMW je pripeljal sveže nabrušeni M3 sport evolution, namenjen predvsem dirkaškim predelavam in še vedno neprodajani, a že od lanske jeseni znani kupe 850i. Hkrati pa so Bavarci štiriventilsko tehniko zdaj naselili tudi v šestvaljnika različic 520i in 525i, ki sta na ta račun pač močnejše motorizirani s 150 oziroma s 192 KM.

Citroën še vedno briljira z modelom XM, ki so ga za to priložnost razglasili tudi v turbo-dizelski različici (2088 kubikov, trije ventili za vsak valj, 110 KM), o katerem pišemo podrobneje v tej številki na drugem mestu ter v

različici s samodejnim štiristopenjskim menjalnikom. Enaki ponudbi obsega zdaj tudi Peugeot s svojim 605, saj sta obe firmi iz iste koncernske hiše PSA!

Fiat in **Lancia** sta bila tam s sestrskima avtomobiloma: prvi s še dovolj novo tempro in Lancia z že leto dni znano dedro. Dovolj sveža se je zdela le Fiatova panda eletro, seveda za tiste, ki so se na račun akumulatorjev, potrebnih za delovanje 9,2 kilovatnega elektromotorja, pripravljali odrediti prtljažnemu prostoru in zadnji klopi.

Tudi **Fordove** novosti so bile obdelane že prej: scorio kot limuzina in pomlajene sierre s cosworthom 4x4 na vrhu lestvice. Tudi o tem pišemo obširneje v drugem delu te številke.

Še vedno zanimiv, ne pa premierno nov je bil **Lamborghinijev** diablo, marsikateri mladenič pa je obstal tudi ob **Lotusovem** elanu, iz lanskega oktobra.

Maserati je bil tam s shalom, izdelanim nad mehaniko biturba, **Pininfarina** pa je na oder postavil mythos, izdelan iz Ferrarijeve testarose kot originala.

Pristnejše novosti so bile naslednje:

Audi je ponudil model duo, izdelan iz audija 100 avanta quattro, kot hibridno možnost z običajnim motorjem (v nosu, za prednji kolesi) in z elektromotorjem (v zadku za zadnji kolesi). Električni naj bi zagotavljala tišino in čistost med mestnimi vožnjami, »klasična« v nosu pa ostale vozne usluge. Podobno zasnovan je tudi **VW** golf elektrohybrid iz iste koncernske hiše, ki se od dua loči le po prenosu moči: v njem namreč oba motorja, dizelski v nosu ter električni v zadku, poganjata prednji kolesi. Njun namen pa je isti kot pri audiju.

na 3. strani ➡

➡ z 2. strani

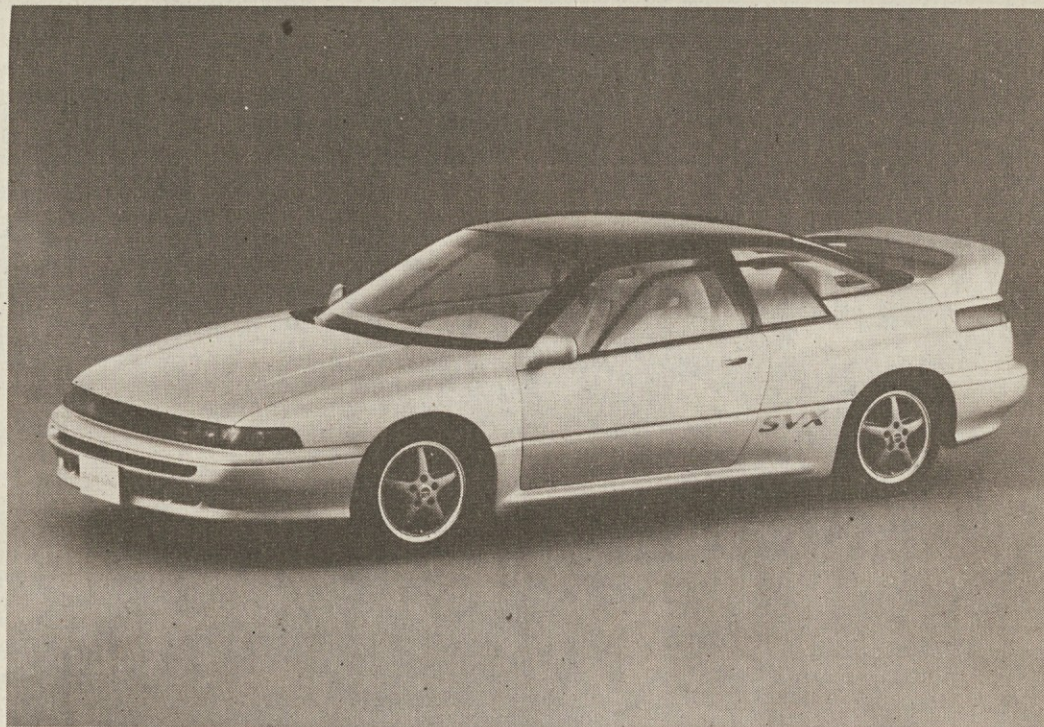
Daihatsu je razveselil ljubitelje majhnih terencev s prototipom TEC-1, ki je izpeljanka iz feroze, domišljena za vsakdanjo in pikniško uporabo. Zabaven na pogled pa je bil tudi fellow 90, nekakšna mešanica starinskih športnih oblik in mestnega vozila z dobro vidljivostjo.

S prototipoma je postregel tudi **General Motors, ZDA.**

Cadillac aurora sega v prihodnost kot luksuzna limuzina z mnogimi že povsem uporabnimi domislicami, cerv III pa je sanjsko motoriziran (5,7 litra, 660 KM) »privid« na osnovi chevroleta corvette ZR-1.

Uradno razglašena svetovna premiera je bil **mercedes-benz 190 E 2.5-16 evolution II.** Za dolgim imenom se skriva odgovor na prej omenjeni BMW M3 sport evoluciji. Novi mercedes je še najbolj podoben ferrariju F40, no, predvsem na račun orjaškega spojlerja nad zadkom. Je pa še vedno limuzina s štirimi vrati, namenjena predvsem dirkam v turističnem prarazredu.

Mitsubishi je združil prihodnost in sedanost. K prvi sodi prototip HSR II, nabit z moč-

jo, z vrhunsko tehniko in s futurizmom, k drugi pa že v Tokiu predstavljeni kupe HSX, ki bo letos nared za prodajo. S 3-litrskim motorjem (V6, biturbo, 24 ventilov) zmore 350 KM, pri čemer elektronika ne streže le

vbrizgavanju goriva, ampak tudi štirikolesnemu volanu in kolesnemu vzmetenju ter blaženju.

Nissan je v Evropi prvič predstavil limuzinsko študijo NEO-X, inteligentno vozilo z osrednjim elektronsko-raču-

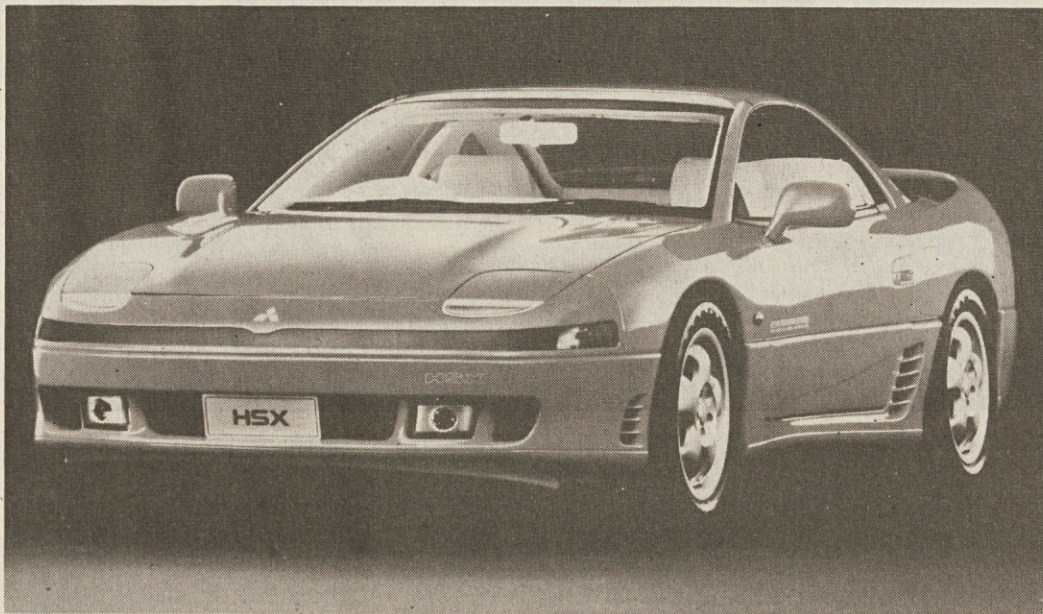
nalniškim nadzorom vseh vitalnih delov. Hkrati je pa ponudil tudi terrano (ponekod znan kot pathfinder) s petimi, ne le s tremi vrati.

Oplov novinec je bil omega caravan 24 V s trilitrskim motorjem in 200 KM, pri čemer je največ mimoidoče radovednosti še vedno pripadalo kupeju calibri, ki bo kmalu naprodaj.

Porsche je tradicionalno podoba modela 911 ponudil v dodatno oslajeni različici 911 turbo (3,3 litra 320 KM), ki so jo zasnovali podobno kot carrero 2. Čeprav že rahlo ostarel, je novi turbo razprodan do junija 1991.

Renault je na novo preobdelal model 25 (z vrhunsko različico turbo baccara) in kupe alpine V6, ki je zdaj na voljo tudi kot različica turbo

na 4. strani ➡

Dva lepota iz dežele vzhajajočega sonca: zgoraj je subaru concept car SVX, ki je za sedaj le prototip štirisedežnega kupeja; spodaj pa je Mitsubishijev kupe HSX, ki bo naprodaj že letos.

ŽIVLJENJSKA PRILOŽNOST

Do 31. marca ANTONIO GRANDI ovrednoti tvoj stari avtomobil do

2 milijona

in če je vreden več ga še preceni

(1 milijon če izbereš 126, PANDO in UNO; 1 milijon in pol za DUNO in TIPO, 2 milijona za CROMO)

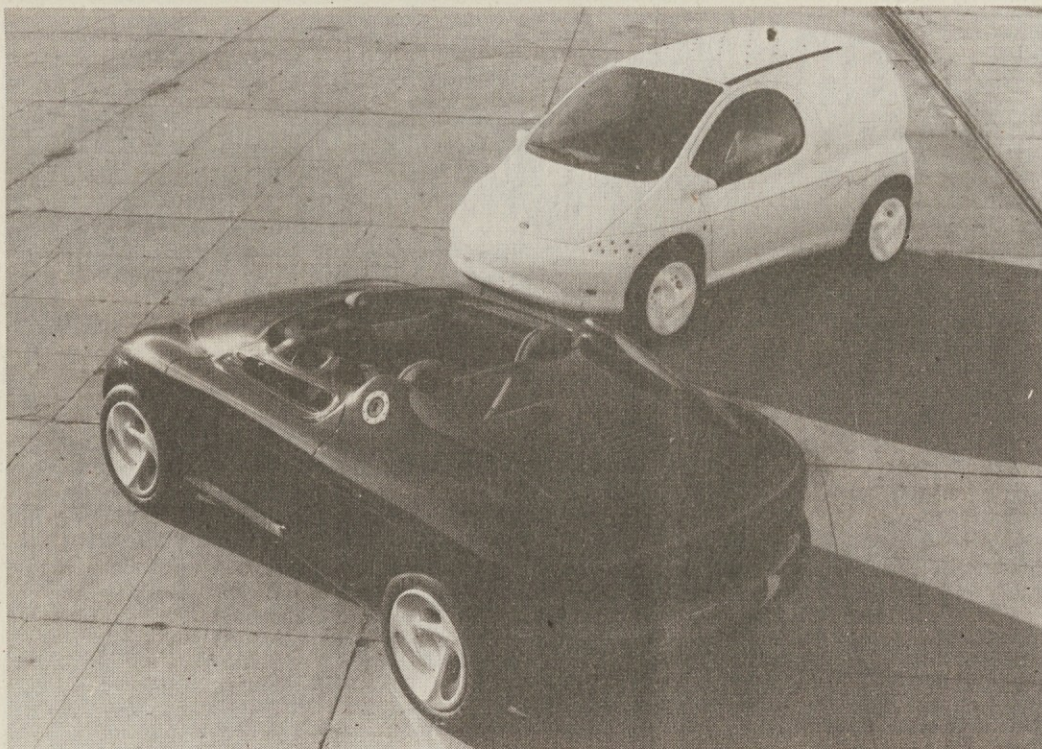
antonio grandi srl

ZASTOPNIK

FIAT

Ul. Flavia 120 - TRST - Tel. (040) 281166

GRANDI/1

Giugiaro in Ital Design sta jaguar sovereign preoblekla v skladno in zgajeno oblikovano limuzino kensington, Nemec Irmischer je na oder postavil opel senator 4.0i 24 V, Koenig je napovedal (v obliki modela) najhitrejši cestni avtomobil, nekakšen Ferrarijev prototip za vsakdanjo uporabo, Sbarro pa ne bi bil Sbarro, če bi ne naredil prototip chrono 3,5 (to označuje psopešek z mesta do hitrosti 100 km/h v sekundah), s 500 KM v motorju in z močno nenavadnim videzom.

Eno z drugim: šestdesetletnica v Ženevi je bila vseeno dovolj pestra. Tudi na račun pravcate, ne le avtomobilske pomladi.

Ghiova študija za dvosedežni kupe zig ter za dvosedežni kombi zag (zgoraj): v sredi je Cadillacov concept car aurora, spodaj pa Fiatova panda eletro, za katero je značilno, da jo poganja električni motor.

➡ s 3. strani

le mans, z zajetnejšimi spojlerji in izbuljenimi blatniki.

Subaru se ukvarja s prototipom štirisedežnega kupeja (SVX) in limuzinskega kombija (SRD-1). Oba imata isti 3,3-litrski boksterski šestvaljnik, pa tudi stalni pogon, elektronsko sklopko, štirikolesni volan, aktivno podvozje in še dolgo vrsto drugih domislic.

Toyota je ponudbo terencev oplemenitila z dokaj orjaškimi in na novo oblikovanim land-cruiserjem (station wagon), ki ga poganja štirilitrski motor V6.

Volvo pa je nameraval z novim prototipom kabrioleta 480 najprej vznemiriti občinstvo, potem pa so napovedali tudi začetek prodaje tega vozila: letošnji december.

Nove oblike je ponudil tudi **Bertone** z nivolo: živo rumeni kupe (s corvettinim motorjem) naj bi oživiljal spomin na dirkača Nuvolarija in njegove rumene srajce.

Ghia pa je oživel spomin na Fordovo barchette izpred nekaj let: ponudil je dvosedežnik zig, ob njem pa še dvosedežni kombi zag. Oba na osnovi Fordove fieste.

POOBlašČENA MEHANIČNA
DELAVNICA

VODOPIVEC

Zgonik 50/A
Tel. 229122

Rover uspešno združuje japonsko in evropsko tehniko

Šestnajst ventilov za oba nova modela serije 200

Od prejšnje serije 200 je britansko-japonski Rover tokrat ohranil le ime: zelo malo je namreč stičnih točk med limuzinami rover 200 sedanje in prejšnje serije. Karoserija, motorja, prenos moči, oprema, vse je povsem novo — ostaja le nekaj, kar družijo obe seriji: nekaj sicer dokaj neotipljivega, vendar tudi zelo jasnega — stil, ki označuje vse Roverjeve limuzine. Celoten projekt novega roverja 200, vključno z novimi tovarnami, je veljal približno milijardo funtov šterlingov. Pri projektu so izhajali iz velike limuzine serije 800, s katero ima sedanji avto več stičnih točk.

Pa pogledjmo nekoliko bolj podrobno novo serijo roverjev: obsega dva različna modela in tri različice. Rover

214 16V je namreč na razpolago v različic Si (preprostejša) in GSi (popolnejša), rover 216 GSi 16 V pa uvažajo v Italijo samo v popolnejši izvedbi. Sedanja serija se razlikuje od prejšnje že po karoseriji, ki sedaj ni več klasična limuzina s stopničastim zadkom, temveč je v bistvu kombi limuzina s petimi vrati: oblika pokrova motorja nekoliko spominja na večjo serijo 800, zunanje podobnosti pa se s tem tudi nehajo. Velika novost je v motorjih, ki poganjata oba modela. Rover 214 ima 1400-kubični štirivaljnik, z dvema odmičnima gredema v glavi in s 4 ventili v vsakem valju ter z elektronskim vbrizgavanjem goriva single point. Gre za motor iz popolnoma

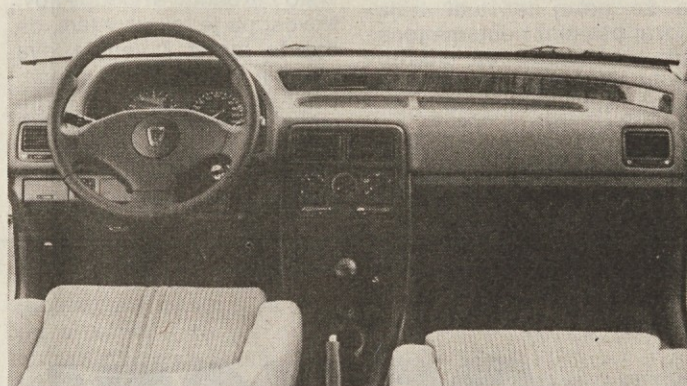
nove serije K britanske izdelave, zmora 95 KM pri 6250 vrtljajih v minuti, z največjim navorom 12,6 kpm pri 4000 vrtljajih. Britanskemu motorju so priključili francoski petstopenjski menjalnik, ki ga proizvaja skupina PSA (Peugeot, Citroen), avto ima tudi

posamične obese, kar vse mu zagotavlja najvišjo hitrost 170 km/h.

Rover 216 pa je mnogo bolj japonski: poganja ga namreč Hondin 1600-kubični motor s štirimi valji, tudi tokrat vsak s 4 ventili. Tudi v tem primeru gre za motor z elektronskim vbrizgavanjem goriva, tokrat pa multipoint. Rover 216 ima tudi Hondin 5-stopenjski menjalnik in serijsko vgrajen servovolan, ki pa je nekoliko prelahkoten, kar gre seveda na račun natančnosti. Zmogljivosti so za 1600-kubični avtomobil še kar zanimive: najvišja hitrost 190 km/h, 115 KM pri 6.300 vrtljajih in največji navor 14,3 kpm pri 520 vrtljajih.

Obese so pri obeh modelih posamične in so na moč podobne tistim, ki jih ima honda concerto, le da se razlikujejo v trdoti vzmeti. Rover 214 in 216 se razlikujeta tudi v debelini stabilizacijskega droga. Kar zadeva zavore kaže omeniti, da ima rover 214 spredaj kolute zadaj bobne, rover 216 pa kolute spredaj in zadaj: obe različici imata servoojačevalnik, za doplačilo pa pri obeh dobite tudi napravo zoper blokiranje koles pri zaviranju ABS.

Notranjost je, kot je bila tudi do sedaj, zelo skrbno obdelana: sedeži so prevlečeni z žametom, na armaturni plošči in na vratih so vložki iz orehove grčavine, kar daje notranjosti zelo prijeten in topel videz. Še besedo o cenah, ki znašajo vključno z davkom IVA 16,4 milijona za 214 Si (se pravi za preprostejšo verzijo), 17,9 milijona za 214 GSi in 19,8 milijona za 216 GSi.

AUT002/4

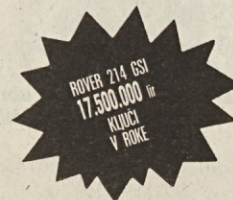
autosandra s.r.l.

ZASTOPSTVO:

RANGE ROVER

UL. DEL FOLLATOIO 4 - vogal Ul. Flavia
Tel. (040) 829777-8

Varčnost in spoštovanje okolja glavna aduta nove limuzine

Končno citroën XM turbo-dizel s tremi ventili v vsakem valju

Prav včeraj so tudi v Italiji začeli prodajati Citroenovo prestižno limuzino XM tudi z dizlom. Poteza je za italijanske razmere dokaj drzna, saj je dizel padel v veliko nemilost, predvsem zaradi neizprososti državnega davčnega vijaka, ki je pritisnil na dizle z vso silo, proti dizlom pa že nekaj let tudi traja skoraj povsem neutemeljena kampanja, češ da sodijo med največje onesnaževalce okolja. Kljub vsemu pa je dizel, v segmentu tržišča, v katerega sodi XM, ohranil doberšen del svojih pozicij: v Evropi namreč velja približ-

no 20 odst. tega tržišča, v Italiji pa celo nekaj več, se pravi 30 odstotkov. V nekaterih evropskih državah pa dosega ta vrednost celo 50 odstotkov.

Motor, ki poganja citroën XM sodi v že znano družino motorjev XUD, ki poganja celo vrsto citroenov in peugeotov. Novost pa je tokrat v tem, da ima ta motor 3 ventile, dva sesalna in enega izpušnega. 2100-kubični stroj s tremi ventili zadiha s polnimi pljuči, večja količina zraka v valjih pa omogoča popolno izgorevanje goriva to pa po-

meni večjo moč in manjše onesnaženje.

Sicer pa je avto po svojem zunanem videzu povsem enak bencinski različici, nikjer ni nobene oznake, ki bi govorila o tem, da se pod pokrovom motorja skriva motor na plinsko olje in ne bencinar. Vse tehnične značilnosti so ostale nespremenjene: obese temeljijo na že znanem hidroaktivnem sistemu, ki je le še bolj izpopolnjen sistem, ki ga Citroën vgrajuje v svoje avtomobile že od serije DS naprej, zavore so kolutne spredaj in zadaj, s servoojačevalnikom,

volan ima tudi učinkovit servomehanizem, aerodinamika je nespremenjena. Novi motor s tremi ventili in s turbinskim polnilnikom zmore 110 KM 4200 vrtljajih v minuti in največji navor 25,3 kpm pri pičlih 2000 vrtljajih v minuti. Motor požene XM dizel do najvišje hitrosti 192 km/h, kar sodi med najboljše zmogljivosti dvelitrskih dizlov (nekoliko boljši sta le tema in alfa 164), vendar ima citroën XM velik adut v porabi: pri stalni hitrosti 90 km/h porabi namreč le 4,9 litra plinskega olja za 100 km, pri hitrosti 120 km/h pa 6,5 litra za 100 prevoženih kilometrov. Ker obsega posoda za gorivo celih 80 litrov, je na dlani, da ima citroën XM zelo veliko avtonomijo.

V Franciji je poleg turbodizla na voljo tudi motor brez turbinskega polnilnika, ki pa ga za sedaj v Italijo še ne bodo uvažali. Pri nas bosta naprodaj dve različici, z enakim motorjem, vendar pa z različnima paketoma opreme. Osnovni model bo veljal 34,9 milijona lir, model pack (kar pomeni, da ima klimatsko napravo, platišča iz lahke litine in napravo zoper blokiranje koles ABS) pa bo stal 39,5 milijona lir. Zmogljivosti, razen seveda kar zadeva zaviranje, so popolnoma enake pri obeh modelih.

Poglavje zase so izpušni plini, ki so pri dizlu nasplošno zelo podobni po svoji sestavi plinom, ki vhaajo iz izpušnih cevi bencinskih motorjev s katalizatorjem. Raven ogljikovega oksida, ogljikovodikov, dušikovih spojin in trdih delcev je odločno pod ravni, ki jo določa Evropska skupnost.

Vožnja s citroënom XM dizel je kar se da prijetna: po začetnem značilnem ropotu dizla, se hrup motorja umiri, ostaja le še aerodinamični šum, ki je odvisen od drsenja zraka po aerodinamični karoseriji XM.

A.W.S. GORICA

PRESTIAUTO

■ Do trideset milijonov lir, ki jih boš lahko vračal z ugodnimi mesečnimi obroki v časovnem roku do štirih let

■ V prvem letu boš brezplačno razpolagal z vrsto posebnih zavarovanj, ki smo si jih zamislili v sodelovanju s SAI

■ (0481) 387333
NEPOSREDNA ZVEZA PRESTIAUTO
Posebna telefonska številka, na kateri boš dobil katerokoli pojasnilo

**Banca
Agricola
Kmečka
banka
Gorica**

Vse kaže, da se bo v bodoče motociklistična sezona začela vedno prej. Lani so si motociklisti lahko privoščili dolge izlete že sredi marca. Letos pa so se dolge ture motociklistov začele lahko že 20. februarja, ko je sonce že krepko grelo in zračna temperatura ni bila več tako nizka. Pravzaprav se lahko mirne duše vprašamo, kdaj pa je letos sploh zima pokazala svoje zobe? Kratke in mile zime ter prenasičen promet v mestnih središčih so seveda glavni razlog, da je zadnje čase še večje zanimanje za cestne motocikle.

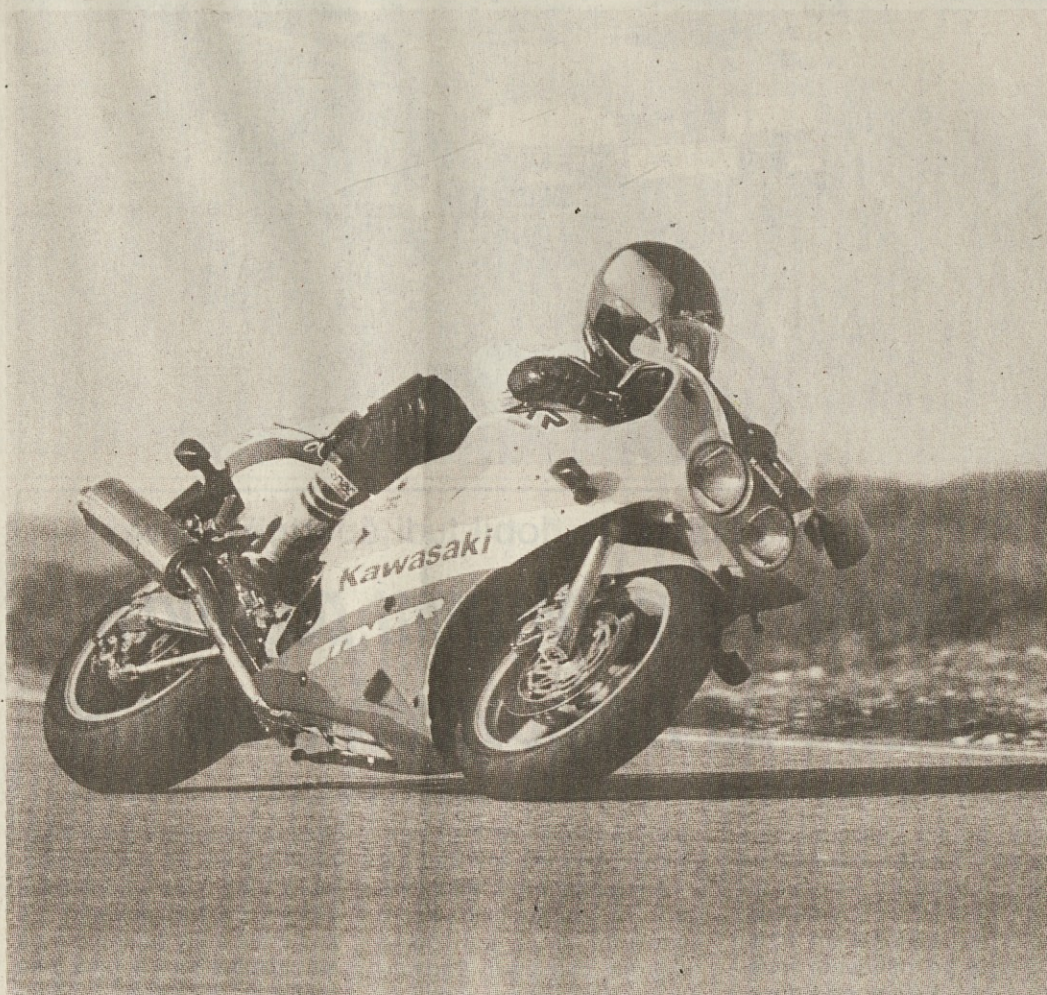
Kot zgleda bo letos motociklistična sezona še bolj ugodna in dolga, če seveda poletje ne bo preveč deževno, kar bi bila, kot pravijo meteorologi, seveda posledica suhe zime. Ker je bila zima tako kratka, so imele tudi motociklistične hiše manj časa za načrtovanje in testiranje novih modelov. Zato so se večinoma posvetile izboljšavam na tržišču že uveljavljenih modelov.

Temu splošnemu trendu se ni izognila niti tovarna Kawasaki. Inženirji iz Akashija so se posvetili predvsem tehničnim izboljšavam modela ZXR 750 stinger. Oklep se bistveno ni spremenil od lanskega in še zmeraj spominja na tistega, ki je opremljal model ZX-7, s katerim je Kawasaki tekmoval v svetovnem prvenstvu endurance. Novosti se tako začnejo z okvirjem, ki je "shujšal" za cele 4 kg, pa čeprav je ostal popolnoma enak po obliki. Nova verzija stingerja tehta namreč 201 kg.

Glavno zaslugo pri tej izgubi teže ima zadnja eliptična nihajna vilica iz lahke litine, tako da se je teža motocikla pomaknila naprej in je tako motocikel pridobil na natančnosti pri izpeljavi ovinkov. Toda to še ni vse, da bolje obvladamo Kawasakijev ZXR 750 pripomore tudi vzmetenje uni-trak, ki je bistveno boljše, saj je nihanje zadnjega blažilca bolj enakomerno, kar seveda pripomore k še večji stabilnosti stingerja v dolgih in hitrih ovinkih. Blažilec je namreč tako nameščen, da zadnje kolo niha kar za celih 114 mm. Tudi prednjo vilico so nekoliko izboljšali saj ima sedaj krake s premerom 41 mm in hodom 140 mm. V celoti je vzmetenje bolj

Nizka cena eden največjih adutov motorja s 117 konji

Kawasakijeva izboljšava že znanega 750-kubičnega modela stinger

trdo, se pravi športno naravnano, toda navkljub temu je motocikel še zmeraj ohranil svojo značilno udobnost.

Največ svojega truda pa so inženirji posvetili štiriktaktnemu štirivaljnemu 748-kubičnemu vrstnemu motorju s šestnajstimi ventili v glavi. Popolnoma nova je namreč glava in odmični gredi. Tudi ventili se niso izognili izboljšavam. Na novi verziji imajo namreč večji premer. Da ne govorimo o štirih novih 38 mm vplinjačih, o novih batih in lažjih ojnica, ki so glavni razlog, da je Kawasaki stinger postal še močnejši.

Značilnost novega motorja je predvsem ta, da vso svojo moč začne sproščati šele pri 7.000 vrtljajih, medtem ko je pri 3.000 vrtljajih nekoliko zaspan. Največjo moč

in sicer 117 KM pa doseže pri 11.500 vrtljajih. Dobro izbran in mogoče nekoliko trd šeststopenjski menjalnik, s katerim je potrebno odločno in nekoliko grobo ravnati, pa omogoča, da stinger v ravnini doseže hitrost 250 km na uro.

Pri novem modelu se japonski inženirji niso posvetili izboljšavam zavor. Te so bile brezhlebne že pri prejšnji verziji. Kawasaki ZXR 750 stinger je spredaj premuljen z dvema kolutama s premerom 310 mm, na katera delujeta čeljusti s štirimi bati. Medtem ko so na zadnje kolo montirali kolut s premerom 230 mm na katero pa delujejo čeljusti z dvema batoma.

Kawasaki stinger bo na razpolago v zeleno-beli-modri in rdeče-beli-zeleni kombinaciji barv. Cena te kawasakijeve novosti tudi ne bo

pretirana. Novi stinger stane namreč 15.650.000 lir, kar je dobra cena za motocikel dirkalnega porekla. Posebno če jo primerjamo s cenami Hondinega RC 30 in Yamahinega OW-01. Edini, ki se lahko z njim kosa v ceni in po zmogljivostih je Suzukijev GSX-R 750. Tudi tokrat se evropske hiše ne morejo kosati z nizkimi cenami tovarn dežele vzhajajočega sonca.

ZVONKO PETJE

Štiri pogonska kolesa je dobil tudi športnik cosworth

Sierra s štirikolesnim pogonom jamstvo za nadpovprečno varnost

Ford beleži zadnje čase vedno vidnejše uspehe na italijanskem in na evropskem tržišču. Predvidevajo, da bi na italijanskem tržišču, ki bi po njihovem mnenju v letu 1990 moralo doseči 2.300.000 prodanih avtov (se pravi, da za letos ne predvidevajo še nobene krize), Ford moral prodati 180.000 vozil, od katerih bi levji delež odpadel na fiesto (120.000), ostalih 60.000 avtov pa bi si nekako enakomerno porazdelili drugi Fordovi modeli. Za sedaj so predstavili novo serijo sierra, katere najvidnejša novost so modeli s štirimi pogonskimi kolesi, v kratkem pa bo zagledal luč sveta tudi nov escort, medtem ko so veliko Fordovo limuzino, scorio, pred kratkim posodobili in je sedaj na voljo, poleg dosedanjega modela, tudi različica s stopničastim zadkom.

Novo sierra bodo začeli prodajati aprila, novost pa je, kot smo rekli v modelu s štirimi pogonskimi kolesi po eni strani ter v novem 1800-kubičnem turbodizlu po drugi. Štirikolesni pogon je na

voljo za model 2.0 twin cam (tako v osnovni različici kot v izvedbi ghia in station wagon) in za športno sierra cosworth, ki jo kot znano poganja dvelitrski štirivaljni motor s šestnajstimi ventili in turbinskim polnilnikom. Sierra cosworth ima v tej izvedbi kar 220 KM, kar ji zagotavlja izredne zmogljivosti. Bolj pohlevna, seveda v primerjavi s cosworthovo pošastjo, je sierra 2.0 twin cam 4x4, ki jo v skladu s politiko italijanske filiale Forda prodajajo po isti ceni kot sierra 4x2 twin cam ghia (nekaj več kot 23 milijonov lir). Pobuda je zelo zanimiva, saj pomeni štirikolesni pogon dobršno mero varnosti več, ne samo na spolzkem cestišču (sneg, blato itd), temveč tudi v normalni vožnji. K varnosti prispeva tudi sistem zoper blokiranje koles pri zaviranju ABS, ki ga za doplačilo (približno 2 milijona) dobite za vse modele, serijsko pa je vgrajen v športno različico cosworth.

Novosti v tej zadnji seriji sierra so torej štirikolesni po-

gon za dvelitrsko bencinsko različico in za sierra cosworth ter novi 1,8-kubični turbodizel. Naj povemo, da je slednji zelo zanimiv in da se vožnja z njim v bistvu ne razlikuje od vožnje z bencinsko različico. Ima, po našem mnenju, eno samo napako, ki pa je skupna skoraj vsem dizlom in sicer, da so dokaj hrupni, še zlasti pri nizkem številu obratov. Sierra je bila pravzaprav že daljš časa na voljo s štirimi

pogonskimi kolesi, vendar jo je doslej poganjal 2,9-kubični motor, ki je bil v Italiji podvržen velikim davkom. Z novim dvelitrskim štirivaljnikom je sierra postala mnogo bolj dostopna in kupci lahko izbirajo med limuzino klasične oblike s stopničastim zadkom in med kombijem ter med dvema paketo-ma opreme, od katerih je ghia sinonim za luksuzno izvedbo. Razmerje navora med prednjo in zadnjo premo je 34:66, srednji in zadnji diferencial pa imata delno zaporo, kar zagotavlja odlično lego v neugodnih terenskih razmerah. Kar zadeva lego na cesti je treba reči, da je sierra v različici 2.0 twin cam nekoliko lahka v zadku, tako da v ostrih ovinkih, kljub štirikolesnemu pogonu, za spoznanje spodnaša zadek, kar se absolutno ne dogaja pri cosworthu. Fordovi inženirji bodo očitno morali posvetiti še nekaj pozornosti sierrini zadnji premi.

Takorekoč brez napak in povsem navdušujoča pa je sierra cosworth: dvelitrski motor s 16 ventili in turbinskim polnilnikom zagotavlja neverjetne zmogljivosti: mimo najvišje hitrosti (ki vsekakor dosega 220 km/h) gre omeniti predvsem pospeške, saj pospeši od 0 do 100 km/h v 6,9 sekunde. Lega na cesti je brezhibna, avto vozi kot po tračnicah, dokaj neposredni volan z zelo dobro servonapravo zagotavlja zelo natančne tirnice. Tudi sierra cosworth, kot sicer tudi druge sierrine različice, je zelo dobro izdelana pa tudi oprema je dokaj popolna: edino armaturna plošča, ki je sicer enaka za vse modele, je za dražje izvedbe nekoliko revna, pa čeprav ima vse, kar je vozniku potrebno po potrebo.

Domnevnim organizatorjem je goljufija spodletela

Lažni koncert v Lyonu

Trije italijanski pevci - Adriano Celentano, Sabrina in Gianna Nannini so bili nehoti v žarišču prav zanimive goljufije, ki so jo neznanci skušali izpeljati v francoskem mestu Lyonu. Skupina domnevnih organizatorjev, ki si je nadela visokozveneče ime *Int. Artist Agency - RAI UNO*, je napovedala koncert treh pevcov, sodelovanje-pokroviteljstvo prve državne televizijske mreže v Italiji pa ji je služilo kot zanesljivo jamstvo.

Koncert, na katerem bi morali skupaj nastopati vsi trije pevci, je bil napovedan za torek zvečer v lyonski športni palači. Vstopnice je prodajala cela vrsta mestnih agencij po res zmerni ceni 150 frankov ali približno 30 tisoč lir.

Zdi se, da so prebivalci Lyona sprejeli z velikim navdušenjem napoved koncerta, čeprav so domnevni organizatorji očitno računali tudi na številno skupnost Italijanov, ki živi v tem francoskem mestu. Agencije so namreč v sorazmerno kratkem času prodale več tisoč vstopnic.

Goljufi so skušali še pred koncertom - kot je sicer običaj in navada - vnovčiti denar oziroma zbrati inkaso agencij, a očitno se je komu zdela ne-

znana Int. Artist Agency sumljiva kljub resnosti, ki naj bi jo jamčila RAI kot soorganizator. Agencije so se tako odločile, da ne bodo izročile vnovčnega denarja in da bodo to storile šele po koncertu. Domiselni goljufi (za katere mnogi pravijo, da so Italijani) so poskusili priti do denarja tudi nekaj ur pred koncertom, a jim je spet spodletelo. Tedaj so sklenili, da je najpametneje, če izginejo, ne da bi pustili za seboj kakršnokoli sled.

Na tisoče oboževalcev italijanskih pevcov pa se je nagnetlo zvečer pred športno palačo: dvorana je bila zaprta, o pevcih pa seveda ni bilo ne duha ne sluha.

Pri celotni zadevi je Celentano povsem nedolžen. Nekoliko manj jasna pa je zadeva okrog njegovega bazena. Pravda se namreč s podjetjem Antares iz Reggio Emilie, ki mu je poverilo gradnjo bazena v pevčevi vili v kraju Galbiate di Como podjetje Valsecchi iz Galbiateja. Celentano trdi, da je plačal 45 milijonov tvrdki Valsecchi, podjetje Antares od leta 1982 ni videlo niti lire in trdi, da plačan znesek ni kril dela, ki ga je opravilo Antares. Sodna razprava se bo nadaljevala proti koncu maja.

V arhivu odkrili Lubitshev film

V arhivih Nederlands Filmmuseuma v Amsterdamu so pred kratkim iztaknili pravo redkost: štiri obarvane kolute filma *Meyer aus Berlin*, ki ga je slavni Ernst Lubitsch posnel v Berlinu leta 1918. Odkritje je potrdil bavarski zgodovinar Enno Patalas.

Meyer aus Berlin prikazuje nastop samega Lubitscha v vlogi Sallyja Meyerja, berlinskega žida, ki se navdušuje nad Tirolsko in se loti plezanja, oblečen v irhaste kratke hlače, s prav zabavnim klobučkom s peresom, in s svinjsko klobaso v nahrbtniku. V filmu se pojavljajo dohovite didaskalije z besednimi igrami v tipičnem jidiškem slogu.

Film bodo restavrirali, predstavili pa ga bodo jeseni v Pordenonu na devetih Dnevih nemega filma, ki bodo od 13. do 20. oktobra letos posvečeni predvsem retrospektivi nemškega filma. Med zanimivostmi in redkostmi bodo ob filmih Paula Lenija, Paula Wegenerja, Franza Hoferja, Hansa Mierendorfa in še nekaterih pionirjev prikazali tudi film Ernsta Lubitscha iz leta 1917 - *Wenn vier dasselbe tun, ki ga je pred kratkim odkril Münchenski Filmmuseum v sovjetskih arhivih*.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Vloga zastrtih besednih sporočil

Ali ste se že kdaj zalotili, da govorite s svojimi otroki v ključu? Da torej uporabljate besedna sporočila, ki so drugačna, kot so se porodila v vaših mislih? Denimo: starejši sin in mlajša hči že kake pol ure na ves glas in v visokih tonih izražata svojo prepirljivost ali samo voljo do nagajanja. Tedaj prekinete to cvilečo prerokanje, o katerem ste pomislili: »Naj že enkrat nehata, saj mi bo razneslo glavo!«, z besedami: »Ali nimata danes nobene domače naloge?«

Domača naloga je pojem, ki nenadoma zamrzne vsakršno razigrano navdušenje, zato se lahko upravičeno sprašujemo, zakaj smo uporabili prav te besede, da smo ustavili otroka. Ali je bilo to podzvestno izraženo kot grožnja ali le za to, da bi njune misli speljali na drugo stran, morda kot maščevanje zato, ker lahko tako brezskrbno zapravljata čas?

V našem življenju igrajo tako zastrta sporočila veliko vlogo. Mnogokrat je odvisno, kakšno vzdušje vlada na delovnem mestu ali kako se odvija življenje med zakonskima partnerjema, od tega, kako je bilo kaj povedano, oziroma od tega, da nekaterih besed nismo spregovorili, vendar jih je naš sogovornik znal razbrati med vrsticami. Tudi drugi način komunikacije, ki je pogosto temu soroden, nekakšna brezžična telepatija, ni vedno uspešen za sporazumevanje.

Seveda ni vse, kar prihaja iz takih sporočil, ki so predana v »ključu«, negativno ali nezaželeno, lahko pa imajo včasih take zakrite oblike sporazumevanja nezaželen razvoj.

Denimo, da šestletnik že nekaj ur nabija na boben in igra na trompeto, ki ju je prejel za rojstni dan, pa ga mama, ki ji ta ropot že raznaša živce, ustavi s tistim prejšnjim vprašanjem o nalogi. V njem se bo prav lahko izoblikovala misel, da njegova »muzika« ni zaželena in prav lahko bo morda v tistem trenutku obesil na klin obetavno kariero virtuoza.

Potrjeno je, da vse, kar pride v otroka tajno, močno vpliva nanj, ker se izogne zavestni kontroli. Vse, kar ni bilo izrečeno, lebdi v njem. Raziskave o specifičnosti prevzetih vlog »moškega« in »ženske« to potrjujejo. Sami vemo, da se starši nasproti dekletom obnašamo drugače, kakor nasproti fantom, in da je kasnejše obnašanje odraslih kot moškega ali ženske pod velikim vplivom teh zgodnjih izkušenj.

Prav spolnost je najobččajnejša podlaga za pogovarjanje in sporočanje v ključu. Že pri dojenčku, ki ga nagega previjamo, pazimo, da mu takoj potisnemo v roke ropotuljico, brž ko začne segati z ročico med noge. Tudi kasneje se ta naravnost do seksualnosti ne spremeni veliko. Ko na primer vidimo petletnika, ki s svetlimi očmi tlači roke v hlačne žepe, mu z najbolj brezbržnostno obarvanim glasom svetujemo, naj gre po novo škatlo z igračami - škatlo je treba namreč nositi z obema rokama - in niti z besedico ne omenimo drugega. Tudi kasneje nismo starši nič boljši. Ko odhajata naš najstnik ali najstnica na praznovanje rojstnega dne, mu postavimo najprej vprašanje: »In s kom misliš iti?«, sledi nato, kot da bi nas le napol zanimalo, tipično staršev-

ske vprašanje: »Pa kdo bo še tam?« in končno »Kdaj pa nameravaš priti domov? Jutri imaš šolsko nalogo!« Vse to le prikriva neizrečene besede: »Pazi, da ne boste počenjali kaj neprimerne. Za spolnost si še premlad.« V najboljšem primeru označimo spolnost z »neumnostmi«: »Pazi, da ne boste počenjali neumnosti!« se glasi splošno opozorilo. Stereotipne fraze, ki jih mladostnik največkrat avtomatično prežveči, hkrati pa so mnogi mladostniki lahko razočarani nad nezaupanjem, ki ga tak način sporočanja razkriva.

Tudi televizija spodbuja starše k sporočanju v ključu. Na primer, ko mati zagleda sredi belega in sončnega dne otroke v poltemi, kako v polkrogu zvesto sledijo televizij-skemu dogajanju, in to počenjajo že več ur zapored, medtem ko zunaj sije tako lepo sonce! Mučijo jo razdvojene misli. Otroci radi gledajo televizijo; saj jim to tudi privoščijo, vendar ne brez prestanka! Po drugi strani preveč pogosto sedijo pred televizorjem in vedno tudi predolgo. Rajši bi delali kaj drugega. Tudi to je res, da so vsaj takrat tiho in se med seboj ne prepirajo, mirni so... tako ima sama mir! In vendar se v sebi ne more pomiriti. Sama ve, da nekaj ni prav.

Tako dolgo se ji te, različne misli motajo po glavi in jo delajo nemirno, da se odloči, ko zagleda prazno otroško sobo. Tedaj gre v dnevno sobo samo zato, da izjavi: »Zaključimo sedaj s tem buljenjem, pojdimo raje malo pogledat, kakšna je vaša soba! Bil bi že skrajni čas, da nekaj storimo in jo pospravimo. Povsod ležijo igrače kot v ropotarnici...« In takoj ugasne televizor, še preden bi lahko otroci ugotovili, ali je Piko Nogavič požrl morskimi pes ali je ona... V tem primeru bi bilo morda boljše, ko bi se mati izjasnila; najprej sama pri sebi, nato pa še verbalno pred otroki s praviimi besedami, ki bodo nosile pravi pomen. Morda bi bilo navsezadnje bolje, ko bi vedno rekli bobu bob in bi si ne iskali zatočišča za sporočili v ključu. Morda bi tudi tista mati pred televizorjem storila boljše, ko bi našla konkretnejši izgovor za to, da ne dovoli nadaljnjega gledanja.

Kajti, če se vedno poslužujemo nepravih besed, in pustimo, da resnični vzroki lebdiijo med nami in našimi otroki, potem ne vemo, zakaj in čemu je naenkrat otrok tako razdražljiv, tako siten, kaj mu pravzaprav gre tako narobe, ker se skozi sporočila vsa nakopičena napetost ni sprostila.

Včasih pade tako beseda ob nepravem času, zaradi tega, ker nismo pojasnili, kaj se pravzaprav dogaja. In vendar nikoli ni prepozno, da si razčistimo, kaj se je med nami zgodilo. Odkrit, jasen razgovor bo največkrat najbolj koristen za to, da bo zopet zavladala dobra volja. Tudi skozi tak »popravljalni« razgovor se lahko otroci naučijo izražati svoja čustva z besedami, kar jim bo kasneje kar prav prišlo.

Seveda bodo zamaskirana sporočila, sporočila v ključu še vedno ostala del našega vsakdanjega življenja. Posebej takrat, ko bomo želeli zamaskirati ljubezen. »Vozi previdno!« pravi žena v pozdrav možu, ki odhaja na pot. Ali mati otroku v postelji, preden ga pozdravi: »Čakaj, da te prav pokrijem!« in ga nežno zavije v toplo odejo.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nanizanka: Gli occhi dei gatti
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Variete: Ci vediamo
11.40 Rubrika: Raiuno risponde
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Piacere RAI 1
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Varieteja: Gran premio - pausa Caffè, 14.10 Occhio al biglietto (vodi Valerio Merola)
14.20 Kviz: Il gioco più bello del mondo
15.00 Aktualno: Primmissima
15.30 Italijanske kronike
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.35 Odprti prostor
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.05 Aktualno: Italia ore 6
18.40 Kviz: Lascia o raddoppia?
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Variete: Gran Premio (vodi Pippo Baudo)
23.00 Dnevnik
23.10 Aktualnosti: Droga - che fare?
24.00 Dnevnik in vreme
0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

RAI 2
7.00 Otroški variete: Patatractrac, vmes risanke
8.30 Nadaljevanke: Capitol
9.30 Dokumentarec: Anatomia di un restauro
10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik in Diogenes
14.00 Nad.: Quando si ama
14.45 TV igri: L'amore è una cosa meravigliosa, 15.45 Tutti per uno
17.00 Vesti in Iz parlamenta
17.10 Lepa Italija
17.35 Rubrika: Tutto sul Due - Il gatto e la volpe, nato (18.20) sport
18.35 Nanizanka: Faber
19.25 Rubrika: Rosso di sera (vodi Paolo Guzzanti)
19.45 Dnevnik, sport, vreme
20.30 Nadaljevanke: Aquile (r. Nini Salerno, i. Gino Cappone, 2. del)
22.10 Dnevnik - nocoj
22.20 Aktualno: 1990 Mode
23.00 Košarka: Philips-Maccabi
23.50 Dnevnik in horoskop
0.20 Film: Simon del deserto (dram., Meh. 1965, r. Luis Bunuel, i. Claudio Brook, Silvia Pinal)

RAI 3
11.10 Harmonije ob jezeru (Chavez, Stravinski, Bach, Zimmermann)
12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana - Alle porte di Bisanzio, Tolti dalla strada, Storia del Banco di Santo Spirito, Reggio allo specchio - Puglia
14.00 Deželne vesti
14.30 Dokumentarec: Teletoria - Sredozemlje
15.30 Videosport: rally v Brescii in plavanje
17.00 Nanizanki: Valerie - In sciopero, 17.30 Vita da strega - Una preziosa teiera
18.00 Dok. oddaja: Geo
18.30 BlobCartoon
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Dnevnik in vreme
19.30 Deželne vesti
19.45 Variete: Scusate l'interuzione
20.00 Variete: Blob - Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato
20.30 Dokumentarna oddaja: Samarcanda
23.00 Dnevnik - nocoj
23.15 Variete: Fuori orario
0.15 Nočni dnevnik

TV Ljubljana 1
9.05 Mozaik. Spored za otroke in mlade: Indijanske legende - Zimska žena
9.30 Šolska TV: Pota odrasčanja - Iskanje sebe, 10.00 Estetska vzgoja (1. del), 10.15 Soteska huda luknja, 10.25 Mostovi
10.55 Video strani
14.55 Video strani
15.05 Žarišče (pon.)
15.35 Nanizanka: Magnum
16.30 Dnevnik in poslovne informacije
16.50 Mozaik (pon.)
18.15 Spored za otroke in mlade: Ciciban, dober dan, 18.30 nanizanka Ovcar Hobo (1. epizoda)
19.00 Risanka in TV okno
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 Nad.: Bluebell (P. Wheeler, r. Moira Armstrong, 3. del)
21.00 Tednik
22.00 Dnevnik in vreme
22.20 Film: Nasvidenje v naslednji vojni (vojni, Slov. 1980, r. Živojin Pavlović, i. Metod Pevec, Hans Christian Blech, Ivo Ban)
0.10 Video strani

TV Koper
13.45 Nogomet - nemško prvenstvo
15.30 Nogomet - špansko prvenstvo
17.15 Variete: Snow Board Show
17.30 Oddaja o odbojki: Supervolley
18.15 Wrestling Spotlight
18.45 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Žarišče
20.30 Dokument.: Campo Base
22.00 TVD Novice
22.10 Rubrika: Mon-gol-fiera
23.10 Teniški turnir (Key Biscayn)
0.10 Košarka NBA

TV Ljubljana 2
17.50 Studio Ljubljana
19.00 Nanizanka: 'Alo, 'alo
19.30 Dnevnik in Žarišče
20.30 Izročilo za prihodnost
20.50 Mali koncert: Ljubljanski oktet (1. del)
21.10 Potopisna reportaža: Slovenski stebel
21.30 Svet na zaslonu
22.00 PEP v košarki: Aris-Jugoplastika
23.20 Satelitski prenosi

20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: Conto alla rovescia (dram., ZDA 1968, r. Robert Altman, i. James Caan)
22.20 Šport: Snežni planet
22.50 Vesti in šport
24.00 Film: I due mondi di Kevin (fant., ZDA 1983)

TELEFRIULI
11.30 Nanizanka: Boys & Girls
12.00 Rubrika: Il salotto di Franca
12.30 Medicinska rubrika
13.00 Glasbena oddaja
13.30 TV film: Ma tu sei Pietro?
15.00 Music Box
17.15 Nadaljevanke: Passioni, 18.00 Cristal
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Rubrika o zdravstvu
20.30 Nadaljevanke: L'Orlando furioso (5. del)
22.00 Nanizanki: Il brivido e l'avventura, 23.00 Dick Van Dicke
23.30 Nočne vesti
0.10 Vesti: News

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

CANALE 5
7.00 Nanizanke: La grande vallata - Il re del fiume, 8.00 Una famiglia americana - Il premio, 9.00 Love Boat - Soldi, soldi, soldi, 10.00 Jefferson
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 za vas (vodi Rita Dalla Chiesa)
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia (vodi Umberto Smaila), 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro)
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.35 Kviz: Telemike
23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show
0.55 Variete: Striscia la notizia (pon.)
1.10 Nanizanka: Lou Grant - Hollywood

RETE 4
8.30 Nanizanka: Ironside - Il vero volto della verità
9.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 11.00 Aspettando domani, 11.30 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per amore - La grande rapina
12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 Topazio, 15.20 La valle dei pini, 15.50 Veronica, il volto dell'amore, 16.45 General Hospital, 17.35 Febbre d'amore
18.30 Variete: Star 90 (vodi A. Cecchi Paone)
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi Luca Barbareschi)
19.30 Nanizanka: Mai dire sì - A denti stretti
20.30 Film: Anastasia (dram., ZDA 1956, r. Anatole Litvak, i. Ingrid Bergman, Yul Brynner)
22.30 Nanizanka: Spenser
23.30 Ob kongresu PSI
0.30 Film: Principe ribelle (dram., It. 1947, r. Pino Mercanti, i. Massimo Serato, Paolo Stoppa)

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Caffelatte in risanke
8.30 Nanizanke: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper - L'ultimo tramonto, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.30 Nanizanka: Batman - La torre insanguinata
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanka: Arnold
18.30 Italijanske smešnice
18.35 Nanizanki: L'incredibile Hulk - Doppia immagine, 19.30 Genitori in blue jeans - Bello come James Dean
20.00 Risanke: Bobobobs
20.30 Nogomet: za pokal pokalov Grasshopper-Sampdoria (iz Zürich)
22.45 Nanizanka: I-Taliani - Un libro al sugo
23.15 Športna oddaja: Viva il mondiale
23.45 Šport: Grand Prix
1.05 Nanizanki: Star Trek, 2.05 Kronos

ODEON
12.30 Nan.: Quattro in amore
13.00 Otroški variete: Sugar
15.15 Nad.: Mariana, 16.15 Passiones, 17.15 Seniors
18.15 Branko in zvezde
18.30 Smešnice
18.45 Aktualno: USA Today
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke in smešnice
20.15 Branko in zvezde
20.30 Film: Io e Caterina (kom., It. 1980, r.-i. Alberto Sor-di)
22.30 Šport: Caccia al 13
23.00 Reportaža o dirki Pariz-Dakar
23.30 Naniznaki: Night Heat, 0.30 I classici dell'erotismo - La punizione

TMC
10.15 Nanizanka: Il giudice
10.45 Nadaljevanke: Gabriela
11.30 Aktualno: Ženska TV in Ogleđalo življenja
14.00 Sportne vesti
14.30 Clip clip in Snack
15.30 Variete: Girogiromondo
16.00 Film: Arriva il campione (kom., Fr. 1938, r. Pierre Colombier)
17.45 Aktualno: Ženska TV
18.45 Igra: Il paroliere
19.00 Nanizanka: Autostop per il cielo

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše in koledar, 7.30 Pravljičja; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Slovenski Ikar; 8.40 Revival; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Južnoameriška folklorja; 9.40 Slovenska ljudska in umetna poezija; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Zvočne kulise; 12.00 Dogodki našega stoletja; 12.20 Melodije; 12.40 Naša pesem; 12.50 Orkestri; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvigljena zavesa; 15.00 Medigra; 15.10 Četrtekova srečanja; 15.40 Lahka glasba; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Vojna in mir (58. del); 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasba; 11.05 Naš gost; 11.30 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.38 Do 14.00; 14.05 Govorimo angleško; 14.25 Iz glasbene tradicije; 14.40 Merkurček; 15.15 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio ob 17.00; 18.05 Big Band RTV Ljubljana; 18.30 Ljudske pesmi raznih narodov; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ansambli; 20.00 Domače pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik in jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Glasbeni spored; 8.00 Razglednica; 8.20 Glasba in Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 10.00 Glasba v telefon v živo; 9.45 Jugoton; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Tikajmo se; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Pismo iz; 11.10 Iz raznih kotov; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Glasba in čestitke v živo; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanja, Za vse dopust v Jugoslaviji; 18.00 Radioscena; 18.40 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 Oddaja o modi: C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 19.00 V svetu knjige; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.

Ob zaostritvi odnosov med večino in opozicijo

Odobren proračun Občine

Sprejeta tudi resolucija za zakonsko zaščito Slovencev

Goriški občinski svet je včeraj, tik pred iztekom mandata, zaključil tridnevni maraton z odobritvijo letošnjega proračuna in triletnega programskega načrta, poleg tega pa so odobrili še vrsto resolucij in nekaj nujnejših sklepov, ki so izostali s prejšnjih sej.

Občinski proračun so odobrili že v torek pozno ponoči po neskončni razpravi, ki je skupno trajala kakih 17 ur. Župan Scarano se je najbrž zbal, da občinski svet pred iztekom mandata ne bi mogel odobriti nekaterih sklepov in je takoj po posegih svetovalcev dal na glasovanje proračun. Podprli so ga svetovalci KD, PSI, SSK in PRI, proti so glasovali KPI, Zelena lista, PLI in MSI, vzdržala pa sta se svetovalca PSDI.

Nenavadni postopek je ponovno razburil svetovalce opozicije, ker so pričakovali od odbornikov in župana odgovore na kritike in vprašanja, ki so jih postavili med razpravo. Očitani so mu politično nekorektnost pa tudi kršitev pravil, ker poleg razprave o proračunu ni omogočil specifičnih posegov o triletnem programskem načrtu. Predstavniki zelenih Fiorelli je iz protesta celo odstopil, vendar župan njegovega odstopa ni dal na dnevni red, tako da je Fiorelli prav kot vsi drugi ostal občinski svetovalec še za en dan.

Torkov razplet je seveda pustil kako polemično sled tudi na včerajšnji seji. Župan je v začetnem delu med "sporočili svetovalcem" imel daljši poseg, ki je izzvenel kot zakasnela replika na razpravo o proračunu. Takoj zatem se je začel navzkrižni ogenj med opozicijo (Busolini - KPI, Fiorelli - zeleni, Gentile - PSDI) in večino (županu in podžupanu je priskočil na pomoč še socialist Zucalli) z očitki o kršitvah postopka. Dodatni predmet spora sta bili še dve resoluciji, ki sta ju predstavila Paulin (SSK) o zaščitnem zakonu za Slovence in Tuzzi (KD) o univerzi. Formalno sta bili predstavljeni prepozno, da bi o njiju lahko razpravljali na včerajšnji seji. V preteklosti so v podobnih primerih s privoljenjem vseh strank premostili tovrstne ovire, toda v

zaostrenih odnosih z večino predstavniki opozicije niso hoteli popustiti. Vnel se je dolg proceduralni spor, naposled pa so le glasovali o vseh resolucijah.

Z glasovi večinske koalicije so odobrili poziv parlamentu za čimprejšnjo odobritev zakona za zaščito slovenske manjšine (proti so glasovali misovci, PSDI, vzdržal se je liberallec). Komunisti in zeleni se zaradi omenjenega proceduralnega spora niso udeležili glasovanja, v razpravi pa so vsekakor poudarili, da soglašajo z vsebino resolucije. Prav tako so z glasovi večine odobrili resolucijo za večjo podporo Konzorciju za univerzo, ki naj bi mu vsako leto dodeljevali del sredstev iz Goriškega sklada.

Skoraj soglasno sta bili odobreni dve resoluciji, ki ju je predstavil Fiorelli. S prvo je predlagal, naj bi Občina odkupila dvorano Petrarca in jo po možnosti namenila kulturnim prireditvam, z drugo pa naj bi - tudi v središču mesta - namestili več posod za nabiranje odpadnega papirja, steklenic, nove posode za aluminijaste pločevinke ter drugih posod za odpadke.

Nadalje je občinski svet glasoval še o dveh "proračunskih" resolucijah. Stranke večine so predložile in odobrile resolucijo, s katero ob zaključku mandata pozitivno ocenjujejo delovanje občinske uprave in izrekajo pričakovanje, da bo koalicija tudi po volitvah nadaljevala po dosednji poti. Drugo resolucijo so predstavili komunisti in v njo strnili srž kritik na račun uprave. V njej očitajo županu in odboru avtoritarno vodenje Občine s preziranjem vloge občinskega sveta in komisij tudi pri zelo pomembnih vprašanjih, kot je načrt za novo bolnišnico. Nadalje navajajo pomanjkanje rešitev za probleme prometa, okolja, mladih, šolstva, občinskih storitev, pomanjkanje kulturne politike, dvoličnost glede vprašanja zaščite Slovencev in vrsto drugih pomanjkljivosti v odnosu do rajonskih svetov, glede upepeljevalnika, avtoporta kot tudi pri samem oblikovanju neverodostojnega proračuna, v katerem ni strateških izbir. Resolucijo so zavrnili z glasovi večinskih strank.

V galeriji Meblo v Novi Gorici

Bogata razstava del Giorgia Celibertija

Nova Gorica, točneje Galerija Meblo, bo v prihodnjih dneh gostila bogato in zanimivo razstavo eminentnega italijanskega umetnika Giorgia Celibertija. Pred dobrimi šestdesetimi leti v Vidmu rojeni umetnik, znan kot kipar in slikar in kot protagonist avantgardnega iskanja, se bo tako že drugič predstavil slovenski in jugoslovanski javnosti s širšim izborom del iz njegovega zadnjega ustvarjalnega obdobja.

Razstava, ki jo bodo odprli jutri ob 18. uri in bo na ogled od 7. aprila, bo nudila seveda priložnost podrobnejše spregovoriti o umetniku in iskanju Giorgia Celibertija, ki se je "oblikoval" v različnih okoljih, začenši od beneškega kroga Emilia Vedove in beneškega bienala, preko Pariza, Bruslja in Londona, industrijskega utripa ZDA in revščine Južne Amerike, Rima in končno spoznal bogastvo kulturnega izročila Furlanije, ki se mu v zadnjem obdobju v celoti posveča.

Razstavo slikarskih in kiparskih del Giorgia Celibertija velja zato zabeležiti kot pomemben kulturni dogodek Nove Gorice in tudi širšega območja.

Fotografska razstava o Slovencih ob meji

Slovenci ob meji je naslov fotografske razstave, ki jo bodo jutri odprli v Kulturnem domu v sodelovanju med to našo kulturno institucijo, Javnim večnamenskimi kulturnim središčem iz Ronk in Pokrajino.

Razstava je nastajala sočasno z dvojno številko revije Il Territorio, ki je posvečena slovenski prisotnosti v deželni stvarnosti.

Razstava zaobjema dela osmih fotografov in je tudi tematsko dovolj različnjena. Mario Magajna, Sergio Ferrari, Milenko Pegan, Arnaldo Grundner, Maurizio Frullani, Joško Prinčič, Viljem Zavadlav in Branko Lenart so avtorji fotografij, ki bodo na ogled od 2. aprila letos.

Mario Magajna predstavlja fotokroniko povojnih dogodkov v Trstu, Milenko Pegan in Maurizio Frullani sta se posvetila portretiranju, etnografski pristop je zaznati v delih drugih avtorjev.

Na pobudo Javnega večnamenskega kulturnega centra bo obiskovalcem na razpolago tudi bogat katalog.

Razstavo bodo odprli jutri ob 18.30.

V Doberdolu srečanje upraviteljev

V Doberdolu bo jutri popoldne vsakoletno srečanje med izvoljenimi predstavniki treh slovenskih občin na Goriškem ter predstavniki novogoriške občine ter tamkajšnjih družbeno-političnih organizacij.

Ocenili bodo dosedanje oblike sodelovanja med obmejnimi območji. Poleg tega bodo ocenili predvidene spremembe, ki jih bodo prinesle volitve v Sloveniji, in priprave na upravne volitve v Italiji. Novogoriško delegacijo bo vodil župan Bevič, predstavništvo doberdolske, sovodenjske in števerjanske občine pa župani Lavrenčič, Primožič in Humar. Srečanja se bodo udeležili tudi predstavniki manjšinskih skupin v občinskih svetih. Gostitelj srečanja je tokrat Občina Doberdob.

V deželnem svetu odgodili razpravo o upepeljevalniku

Deželni svet je včeraj dopoldne z večino glasov odobril predlog, da se razprava o peticiji za zaprtje upepeljevalnika pri Sovodnjah, ki jo je podpisalo okrog tisoč petsto občanov, odgodi in da prednost bolj nujnemu vprašanju atrofizacije morja. Za predlog o zamenjavi dnevnega reda je glasovalo 24 svetovalcev, proti jih je bilo petnajst.

Predstavniki Občine, Odbora proti upepeljevalniku in nekateri krajani, ki so se včeraj dopoldne podali v Trst, da bi sledili razpravi v avli, so se vrnili z občutkom, da razprave o tako vročem vprašanju v predvolilnem obdobju najbrž ne bo. Včerajšnja je namreč že tretja odgoditev. Prvič je bila razprava predvidena, oziroma napovedana za 6. marec, pozneje za 20. marec in končno naj bi o zadevi razpravljali včeraj.

Proti spremembi dnevnega reda in torej proti dejanski odgoditvi razprave, sta se v skupščini javno izrekla deželna svetovalec Bratina in Vivian.

Dругih jasnih opredelitev pred glasovanjem, kakor smo izvedeli od članov Odbora proti upepeljevalniku, ki so sledili dogajanju v deželnem svetu, ni bilo.

Predstavniki Odbora proti upepeljevalniku so deželnim svetovalcem tudi razdelili gradivo o vrsti in stopnji onesnaževanja, ki ga povzroča upepeljevalnik ter gradivo o tem, kako so v podobnem primeru ravnali v deželi Toskana. Člani odbora so razvili tudi manifest (foto Magajna).

Popoldne nam je svetovalska skupina Slovenske skupnosti v deželnem svetu poslala tiskovno poročilo. V njem piše, da je "deželni svetovalec Slovenske skupnosti odločno protesti-

ral proti novi odločitvi razprave o peticiji za zaprtje upepeljevalnika v Sovodnjah". Ni bilo nobenega razloga, piše v poročilu, za novo odgoditev razprave, razen tistega, da ni bilo politične volje soočenja s tako težkim in občutenim vprašanjem.

Tiskovno poročilo svetovalske skupine SSK v deželnem svetu se zaključuje z navedbo, da je svetovalec Brezigar volil proti odgoditvi razprave in da si je pridržal pravico, da bo od predsednika deželnega sveta zahteval,

da omenjeno peticijo vključi v dnevni red prihodnje seje deželnega sveta.

Upepeljevalnik medtem nemoteno deluje, kajti montaža posebne naprave, ki naj bi omejila (ne pa odpravila) onesnaževanje z nevarnimi snovmi, je predvidena šele čez nekaj mesecev. Nobenih zanesljivih vesti pa ni za zdaj o izsledkih analiz, ki naj bi jih naročila sodna oblast.

Ne gre ob tem pozabiti, da je od objave podatkov prve analize minilo že več kakor eno leto...

NARODNA IN
ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
LJUDSKA KNJIŽNICA
DAMIR FEIGEL

Otroške urice
v Feiglovi knjižnici

RINGARAJA
Ljubke Šorlijeve

S pesnico se bomo srečali jutri, 23. marca 1990, ob 17. uri v Ljudski knjižnici Damir Feigel, Ul. della Croce 3.

Sodelovali bodo člani Gledališke skupine Gorica.

Vabljeni osnovnošolski otroci

Ugotovitve sindikata CGIL Smetarska služba je v krizi

Občinske upravitelje v Gorici čaka v novem mandatu nelahka naloga: poskrbeti bo treba za kolikor toliko uspešno delovanje smetarske službe. Upravitelji, ki jim je včeraj zapadel mandat, niso uspeli rešiti tega vprašanja. Tako ugotavlja pokrajinsko tajništvo sindikata uslužbencev krajevnih ustanov CGIL ter navaja nekaj podatkov o zaostrovanju težav na tem pomembnem področju. Pomanjkanje osebja, nezadostno število vozil, varčevanje z denarnimi sredstvi. Vse to se negativno odraža na kakovosti družbeno-pomembne službe.

Namen sindikatov ni gola kritika ali ustvarjanje polemike, ampak z navajanjem dejstev spodbuditi začetek razprave o izboljšanju delovanja smetarske službe, o uvajanju diferenciranega pobiranja odpadkov, o reševanju vprašanja reciklaže, o načinu uničevanja, oziroma kraju odlaganja odpadkov itd.

Z avtom v drevo

Na kirurškem oddelku bolnišnice v Gorici je na zdravljenju 47-letni Ro-

meo Scomparin iz Gorice, Ul. Diaz 14. Zdravil se bo predvidoma tri tedne. Scomparin se je poškodoval v prometni nesreči nekaj pred drugo uro zjutraj na državni cesti blizu Mirna. Z avtom lancia delta je silovito trčil v cipreso na desni strani ceste. Od tod se je vozilo odbilo na drugo stran ceste, oplazilo cipreso in končno obstalo sredi cestišča. Na avtomobilu je ob trčenju nastala velika gmotna škoda.

Prijeli so razpečevalca ponarejenih bankovcev

Preiskovalci so, kot se zdi, prišli na sled razpečevalcu ponarejenih bankovcev. V noči med soboto in nedeljo so prijeli 27-letnega Massima Mamola iz Tržiča, Ul. Da Vinci 11.

Pri sebi je imel nekaj ponarejenih bankovcev po sto tisoč lir. Ponarejen denar so našli tudi v njegovem avtomobilu. Skupaj naj bi šlo za deset bankovcev po sto tisoč lir.

Do razpleta naj bi prišlo v bližini tržiške diskoteke Hyppodrome. Ma-

mola so priprli, od včeraj pa je že na začasni prostosti.

Preiskovalci so seveda preiskavo razširili, da bi izsledili vir, kjer se je Mamolo oskrbel s ponarejenim denarjem.

Trčenje v Romansu

Dve osebi sta se včeraj lažje, ranili v trčenju blizu industrijske cone v Romansu. Nesreča se je pripetila v tamkajšnji Ul. Sauro. 21-letna Paola Visentin iz Romansa, Ul. Trieste 30, se je peljala v fiat 126 in se silovito zaletela v renault 19, ki ga je upravljal 33-letni Valerio Gerin iz Vileša, Ul. Androna Veneta 4/A. Okoliščine in vzroke trčenja se preizkujejo karabinjerji iz Gradišča. Zanimivo je pri tem, da je bil renault skoraj uničen, medtem ko je na malem fiat škoda manjša.

Oba voznika so prepeljali v splošno bolnišnico v Gorici, kjer so jima nudili prvo pomoč in ju odslovili s prognoza-ma okrevanja v nekaj dneh.

razna obvestila

V Domu Andreja Budala v Štandrežu bo drevi ob 20.30 recital NAJBOLJ SMO SREČNI KO NAM SIN MIRNO SPI. Pripravlja ga gledališka skupina KD Oton Župancič, zaobjema pa verze šestih slovenskih pesnikov. Recital je postavljen v obliki dialoga med starši in otroki. Pri izvedbi sodeluje enajst recitatorjev.

Društvo Francišek Borgija Sedej v Števerjanu vabi na premiero ljudske igre Domen, ki bo v nedeljo, 25. marca, ob 17. uri v Sedejevem domu v Števerjanu.

Slovensko planinsko društvo Gorica vabi člane in prijatelje v nedeljo, 25. t. m., na 15. spominski pohod na Porezen. Odhod ob 6. uri s Travnika, prevoz z lastnimi sredstvi. Vodi Zorko Cotar.

Kmečka zveza pripravlja 9. aprila izlet v Verono na mednarodni vinski sejem Vin Italy. Prijave in informacije na sedežu Kmečke zveze v Gorici, Ul. Malta 2, tel. 531644.

koncerti

Občina Gorica, društvo Seghizzi ter občinsko gledališče v Trstu pripravljajo jutri zvečer v deželnem avditoriju v Gorici izredni koncert zboru gledališča Verdi iz Trsta ter solistov Rosanne Didoné in pianistov Nataše Kerševan in Alberta Macrija. Vodi Ine Meisters. Koncert je napovedan za 20.30.

izleti

Sekcija VZPI in Sindikalna zveza upokojencev iz Doberdoba prirejata 4-dnevni izlet od 16. maja dalje v Mauthausen, Prago, Bratislavo in na Dunaj. Vpisovanje in pojasnila pri Mili do 20. aprila.

kino

Gorica

VERDI 20.30 gledališka predstava »Hap'py end«.

CORSO 17.00-22.00 »Nato il 4 luglio«. Prep. ml. pod 14. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Calde e perverse«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 20.30 Koncert gojencev Višje mednarodne glasbene šole iz Trsta.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Conturbanti esperienze di una ragazza in calore«. Prep. ml. pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00-20.00 »Življenje Nine«.

SVOBODA (Šempeter) 20.00 »Karate Kid III. del«.

DESKLE 19.30 »Nebeške lisice«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Občinska lekarna v Štandrežu — Ul. San Michele — tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Občinska lekarna št. 2 — Ul. A. Manlio 14 — tel. 480405.

pogrebi

Danes ob 9.30 Donato Carfi iz splošne bolnišnice v Podturn in na glavno pokopališče; ob 10.50 Giulio De Clemente iz bolnišnice Janeza od Boga v Ronke.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Natalia Ginzburg

INTERVJU

Režija BORIS KOBAL

V ponedeljek, 26. t.m., ob 20.30 — Abonma red A — predpremiera.
V torek, 27. t.m., ob 20.30 — Abonma red B — predpremiera.

V Kulturnem domu v Gorici.

Za ponedeljkovo predstavo vozi avtobus po običajnem voznem redu

Znana glasbena komedija o Rockyju v Rossettiju

Namesto groze veselje in divji ritem

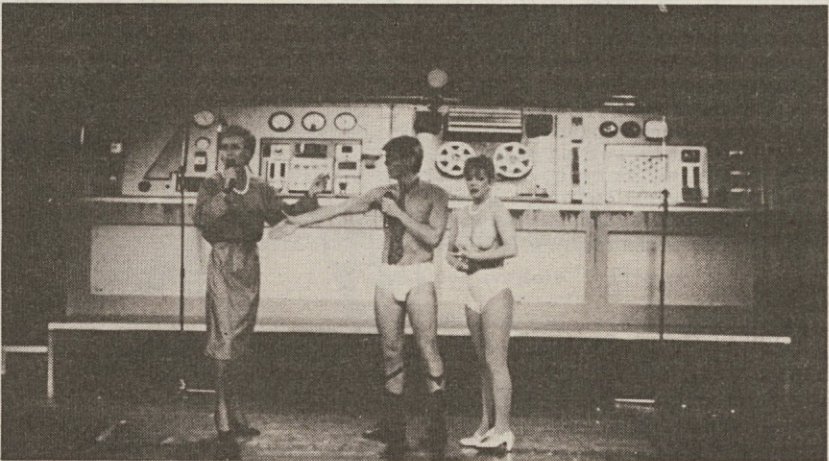
Človek bi pričakoval, da se mu bodo naježili lasje, izbuljile oči in da se bo telesa polastilo drgetanje. A nič od tega, čeprav je pripovedni okvir nadvse »grozljiv«: zaročencema Bradu in Janet v nevihtni noči počí avtomobilska guma in v strašnem nalu se zatečeta v grad, kjer bi nemara dobila pomoč oziroma telefon. Ne enega ne drugega ni tam, ampak čuden gospodar, ki umetno producira nadjudi, da bi se z njimi zabaval in užival v vsakršnih spolnih trazgresijah. V tem divjem vrtincu se seveda zaročenca ne znajdet, čeprav pristaneta na zakone divjega diaboličnega gospodarja, poosebljenega in utelešenega predstavnika zla. V spletu čudnih okoliščin se nato izkaže, da se je vse dogajalo v neki vesoljski ladji, ki ji poveljuje preoblečeni »marsovec«. Ta hlini ustrežljivost v kraljestvu zla, a na koncu pokonča samega hudčiča in se s svojo ladjo odpelje v vesolje. Brad in Janet pa, bolj zaljubljena od kdajkoli, ker sta prestala težke preizkušnje, se vrneva v življenje z nekim čudnim dr. Scottom.

The Rocky Horror Show, znameniti muzikal, ki je vabil ljudi v newyorška gledališča skoraj dve desetletji, se je v Rossettiju potrdil za to, kar je: zelo zabavna, efektivna, spektakularna uprizoritev brez soli, natančna in kratko-

časna zadevica, ki gledalce dviga na noge (tako se samo reče) s svojimi divjimi, poskočnimi, malce zastareli-mi rockendrollovskimi ritmi in bese-dili, z lučmi, meglicami in vsakršno magijo tehničnega perfekcionizma. Da ne bo pomote — nikakor ne podcenjujemo tako zastavljenih spektaklov, ki med drugim potrjujejo izvrstne vokaliste in scenografijo. Vzeti jih je treba za to, kar so, in sicer z močnim pompom in veliko fantazijo skonstrui-

rane inscenacije, ki ljudi zabavajo, celo navdušijo, a so vendarle samo produkt zahtev nekega komercialne-ga tržišča. To jim sicer nič ne jemlje in nič dodaja. Ostaja le dejstvo, da je ta grozljivi Rocky prava paša za oči in ušesa, za srce in možgane pa bo priložnost kdaj drugič. A res je tudi to: ko bi svoj mozeg ob vseh predsta-vah preveč zaposlovali, bi se nam ne-mara hitro skisal...

MARIJ ČUK

Primorski biografski leksikon

Z novoletnim knjižnim darom goriške Mohorjeve družbe je prišel v javnost tudi 15. snopič Primorskega biografskega leksikona. S tem snopičem se zaključuje leksikonova tretja knjiga, ki obsega let-nike 1986, 1987, 1988 in 1989 ter zajema priimke od Pirjevca do Theuerschuha. V vseh treh doslej izšlih knjigah je zbranih nekaj več kot 2000 gesel, do konca izdaje pa bosta izšla še dva snopiča po 220 gesel, en snopič s 130 gesli ter Dodatek, skupno še okrog 600 gesel.

Tako bo čez štiri leta končano delo, ki ga je urednik prof. Martin Jevnikar skupno s člani uredniškega odbora začel leta 1974 in vanj vložil ogromno napora, ki ga tak podvig zahteva najprej z evi-dentiranjem gesel, ki prihajajo v poštev, nato pa z iskanjem avtorjev posameznih gesel, pisanjem gesel samih in še z vsem tistim drobnim uredniškim delom, ki ostaja vedno neke v ozadiju, a brez kate-rega preprosto ne gre.

Petnajsti snopič leksikona (izšel je že decembra), se začneja z geslom Suhadolc (Vinko) in končuje z geslom Theuer-schuh (Marinka) ter prinaša na 167 strah-neh okrog 240 gesel, ki jih je pripravilo 67 sodelavcev, medtem ko se je okrog Primorskega biografskega leksikona od njegovega prvega snopiča do poslednje-ga zbralo kar okroglih 100 sodelavcev. Največ jih je iz osrednje Slovenije (in s Primorske posebej) oz. iz Jugoslavije (37), iz zamejstva pa jih je največ iz Trsta (17), iz Gorice (8), iz Benečije (1), iz Celovca (1) in še kakšen od drugod.

Vodilni kriterij pri izbiranju gesel je enak kot pri prejšnjih snopičih: v poštev prihajajo v prvi vrsti imena tistih oseb, ki so v katerem koli obdobju delovali in

delujejo na širšem območju Primorske in katerih delo je pomembneje obogatilo ali oplemenitilo našo kulturo, znanstve-no, politično, gospodarsko in drugo druž-beno dejavnost. Merila za ocenjevanje te pomembnosti niso vedno lahka in niti preprosta bodisi zaradi individualnega odnosa piscev posameznih gesel do teme, še večkrat pa zaradi bolj ali manj težko dostopnih virov. Tako se lahko pri-peti, da je kakšno geslo nesorazmerno daljše ali krajše oziroma bolj ali manj izčrpno glede na pomembnost (že ugo-tovljeno ali bodočo). Vendar je na sploš-no mogoče reči, da pri tem tudi v priču-jem snopiču ni opaznejših odstopov, kar je vse v prid resnosti in strokovnosti zastavljenega dela.

Med gesli, ki po dolžini upravičeno iz-stopajo, so tista o arhitektu, slikarju in pisatelju, kriškem rojaku Viktorju Sulči-ču, o pesniku Tomažu Šalamunu, o sli-karju, grafiku in glasbeniku Saši Šantlu, duhovniku, politiku in narodnem delav-cu Virgiliju Ščeku, o pesniku in pisatelju Črtomiru Šinkovcu, šolniku in literatu Albertu Široku, časnikarju, politiku in znanstvenem delavcu Mitku-Karlu Šiš-koviču, poslancu in županu Albinu Šker-ku, pravniku in kulturnem delavcu Fran-cu Škerlju, jezikoslovcu in nabožnem piscu Stanislavu Škrabcu, pesnici in kulturni delavki Ljubki Šorli-Bratuž, narod-nem borcu Vekoslavju Špangerju, revoluc-ionarju in političnem delavcu Francu-Radu Štoki, slavistu in jezikoslovcu Kar-lu Štreklju, skladatelju Danilu Švari, pred kratkim umrlem dramatik, esejistu in šolniku Josipu Tavčarju, pisateljici Zori Tavčar-Repula in še o drugih.

J. K.

Drugačen likovni četrtek v TK Galeriji

Danes bo v galeriji Tržaške knjigarne malce drugačen likovni četrtek. Enkrat za drugačno pokušino bo v njej na ogled postavil svoje karikature ali, kakor jih ocenjevalci označujejo, satirične risbe o Ljubljani, njegovem mestu, karikaturist in novinar Andrej Novak. V slovenskem novinarskem svetu je precej Novakov, zato je treba jutrišnjega gosta posebej označiti: za razliko od drugih Novakov, je še Novak, ki prihaja v goste, novinar, ki se z risbo odziva na aktualna dogaja-nja v svetu okrog sebe. Sodeluje v mno-gih slovenskih časopisih in revijah, svojo stalno rubriko pa ima tudi v tedenski te-levizijski oddaji »Zdravo«. Izbor karika-tur na ljubljansko temo je že nekajkrat razstavljal v Ljubljani, pred kratkim pa je ljubljanski cikel objavil tudi v knjigi, ki nosi naslov »Z mojega okna«. Doma je namreč na Starem trgu, v najlepšem delu stare Ljubljane, in preko svojega okna že leta občutljivo reagira na vse, kar se z njegovo ljubljeno Ljubljano v urbanistič-nem, ekološkem, sociološkem smislu do-gaja.

Na stenah galerije bodo njegove satirične risbe, hkrati pa bo predstavljen tudi knjiga. O enem in drugem pa bosta na jutrišnji otvoritvi spregovorila Ivan Sedej in Jože Hudeček, ki je v spremni besedi h knjigi med drugim zapisal: »V Andreju Novaku še vedno živita smeh in poezija nekdanih dni na ulicah starega mesta in zato človek včasih razmišlja, ali je Andrej bolj pesnik ali je bolj humorist. Vsekakor ni dobre poezije brez humorja in ni humorja, v katerem bi poezije ne bilo. Novakov humor je pač tiste plemenite vrste, ob kateri se človek nasmeje, potem pa ostane še dolgo zamišljen.«

Razumevanje, spoznavanje lastne preteklosti, vmeščanje zgodovine v zavest ljudi, da bi lažje in boljše razumeli tudi druge, drugačne, drugače mis-leče, je temelj, pot, ki jo vztrajno in trdno zarisuje Zgodovinski časopis kot osrednja historična znan-stvena revija na Slovenskem. V svojih običajnih rubrikah (Razprave, Zapisi, In memoriam, Kongresi, simpoziji, društveno življenje, Ocene in poročila) se-znanja strokovne, pa tudi laične bralce o najnovej-ših spoznanjih na tem področju, spominja se ljudi, ki so življenje posvetili razglabljanju o preteklih do-godkih ali vcepljanju ljubezni do zgodovinske pre-teklosti.

Nastanku ljubljanske mestne naselbine, katerega začetek zgodovinskega procesa sega v konec 10. stoletja - ko se je s tujo oblastjo širil ter uveljavil fevdalni družbeni red - nastala pa je vsaj v začetku 13. stoletja, je prispevek posvetil dr. Ferdo Gestrin. Ljubljanska srednjeveška naselbina je nastala med Gradom, kjer arheologi ugotavljajo kontinuirano poseljenost od kovinskih do zgodnjeholovske dobe, in Rožnikom; oblikovala se je v t.i. ljubljanskih vratih, velikem naravnem prometnem križišču. Najsta-rejši predel srednjeveške Ljubljane je »Mesto« (prva omemba leta 1220), ki je nastalo neposredno pod fevdalnim gradom in njegovim palacijem, z nasprot-nim bregom Ljubljance pa je bilo povezano z ne-znano kdaj zgrajenim mostom - najstarejšim ljub-ljanskim mostom (Tromostovje). Pod »Mestom« je na njegovi južni strani začel rasti »Trg« (danes »Stari trg«) s sejmjsko pravico, ki se prvič omenja leta 1243. Na levem bregu Ljubljance pa je na prostoru pred starim emonskim obzidjem in reko nastajal tretji, zadnji predel stare Ljubljane, »Novi trg«. Ko-nec 13. stoletja so se vsi trije mestni predeli poveza-li v celoto.

Maja Žvanut je prispevala zanimiv vpogled v vsakdanjik plemiškega življenja v 16. stoletju, ki ji ga je omogočila korespondenca dveh kranjskih pro-testantskih graščakov iz sredine 16. stoletja - Jošta Gallenberga sorodnikov, sodelavcu in prijatelju Ja-nezu Jožefu Egku. Nastanku korespondence so bot-rovali pretresljivi zunanji in notranji politični do-

Razumevanje in spoznavanje zgodovine

godki: obramba pred Turki, deželne finance, verske razprtije in kuga. Pisma razkrivajo njun osebni od-nos do stvari, predvsem pa odkrivajo drobce iz za-sebnega življenja (poroke, smrti, bolezni, kupčije, spori in sprave), ki nas vpeljejo v zasebnost in men-talitetno kranjskega plemstva 16. stoletja.

Dr. France M. Dolinar analizira cerkvenouprav-no ureditev ilirskih provinc, kateri ustanovitve 14. oktobra 1809 je prinesla spremembe tudi na tem področju in odražala oster odnos Napoleona do Cer-kve. Uvedel je civilno poroko, odpravil je vrsto praznikov, bratovščin, samostanov; Cerkev so odvze-li nadzor nad javnim šolstvom, vpeljana je bila splošna toleranca za pravoslavne in Žide, župnikom so prepovedali vodenje matičnih knjig ter omejili število bogoslovcev v semeniščih. Nove državne meje niso upoštevale ustaljenih škofijskih meja. Ljubljanski gubernij je 23. septembra 1811 zahteval od ljubljanskega škofa Antona Kavčiča uskladitev meje ljubljanske škofije z državnimi. Tako so brik-senški, salzburški in celovski (krški) škofje, pod pri-tiskom državne oblasti, izročili ljubljanskemu škofu začasno jurisdikcijo nad tistimi župnijami, ki so bile vključene v ilirske province, česar pa Sveti sedež ni potrdil. Z razpadom ilirskih provinc leta 1814 so se razmere zopet uredile.

Prispevek mag. Irene Gantar-Godina govori o odmevih in sprejemanju ideje neoslavizma/novoslov-anstva pri Slovencih. Oče ideje je bil češki politik dr. Karel Kramar, temeljila pa je na prepričanju, da se morajo Slovani upreti nemški agresiji skupaj z Rusijo. Na Slovenskem je ideja odmevala v liberal-nih krogih. Med najbolj dejavnimi politiki sta bila Fran Podgornik in Ivan Hribar, ki se je zavzemal za

sodelovanje vseh Slovanov, in ne le tistih pod Habs-burški monarhijo. Najmanj razumevanja za novos-lovansko gibanje, ki je višek doseglo s kongresoma v Pragi (1908) in Sofiji (1910), oziroma za idejo ter kongresa, pa so izrazili slovenski klerikalci. Po pri-ključitvi Bosne in Hercegovine (1908) Avstriji pa je prevladalo zanimanje za večje sodelovanje Sloven-cev s Hrvati in Srbi v okviru Monarhije - to je jugoslovanska ideja.

V članku Nenada Uriča je prikazano angažiranje čeških in slovaških politikov, novinarjev in zdravni-kov, Rdečega križa, kulturnih, gospodarskih in špor-tnih društev, pa tudi državljanov pri organiziranju in pošiljanju materialne pomoči Srbiji med prvo balkansko vojno leta 1912.

Leta 1932 je bila v Ljubljani ustanovljena Zveza slovenskih kmetov, katere cilje - organizirati in združiti vse kmete v enotno kmečko stanovsko or-ganizacijo - ter delovanje je proučila Anka Vidovič-Miklavčič.

Na osnovi arhivskih in časopisnih virov ter lite-rature je nastala razprava dr. Miroslava Stiplovske, priznanega poznavalca sindikalnega gibanja na Slo-venskem, o ustanovitvi Osrednjega strokovnega od-bora za Slovenijo (1939-1940), ki so ga tvorile nere-zimske sindikalne organizacije.

Rubriko zaključuje prispevek dr. Arnolda Suppa-na o odnosih med Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slo-vencev ter Republiko Avstrijo. Razmerja med drža-va je označil kot sosedstvo med sodelovanjem in konfrontacijo, ki so ga zaznamovali konflikti ob do-ločanju meja na južnem Koroskem in južnem Štajer-skem, zaplembe premoženj, tekmovanje v medna-rodni politiki zavezništva, negativna vloga manjšin v jugoslovansko-avstrijskih odnosih, vprašanje »An-

schlussu« ter podcenjevalno gledanje na sosedo v javnem mnenju.

V zapisih je Paola Korošec ocenila razstavo in katalog »Longobardi a Romans d'Isonzo«; razstava, ki je bila otvorjena julija 1989, je predstavila najdbe v letih 1986-88 raziskanega dela nekropole, ki se je nahajala 500 m jugozahodno od današnjega naselja Romans d'Isonzo v južni Furlaniji.

Marjan Drnovšek pa je zapisal odmeve o knjigi »Amerika in Amerikanci« v letih 1912-1913. Njen avtor je bil Jurij Matej Trunk (1870-1973), župnik v Sv. Križu v Beljaku, borec za pravice koroških Slo-vencev, pisatelj, izseljenski zgodovinar in časnika. Knjiga je bila namenjena bodočim izseljencem, da bi bolje spoznali Ameriko, pa tudi ameriškim Slo-vencem.

Med poročili o novih publikacijah naj omenim očno odmevne knjige Pavla Diakona Zgodovina Langobardov, z obsežno spremeno besedo dr. Boga Grafenauerja (avtor ocene je Peter Štih). Tržaški zgodovinar in specialist za zgodovino 19. in 20. sto-letja Jože Pirjevec je leta 1987 izdal knjigo Tito, Stalin in Zahod, ki jo je ocenil Avgust Lešnik. Prostor v Zgodovinskem časopisu pa so poiskali tudi Beneški Slovenci in sicer s predstavitev Foto albu-ma - izseljencev iz Benečije / degli emigrati della Benecia, s študijami o posameznih migracijskih ob-dobjih, ki je izšel v Trstu leta 1986. Avtorji spremnih besedi k posameznim poglavjem oziroma sklopom fotografij so: Ferruccio Clavara: Za novo oceno po-sledic emigracije na izvorno stvarnost; nepodpisa-ni: Gužiranje - o posebnosti sezonskega selitvenega po-java v Nadiških dolinah; Giorgio Qualizza: Trajno izseljevanje iz Furlanije in Nadiških dolin od leta 1877 do leta 1915; nepodpisani: Izseljevanje iz Na-diških dolin v času med obema vojnama; nepodpisa-ni: Izseljevanje od leta 1945 do leta 1970; nepodpisa-ni: Zadnja emigracija (od leta 1970 dalje) in nepod-pisani: »Diklee«.

Migracije v slovenski preteklosti bodo tudi tema jubilejnega 25. zborovanja slovenskih zgodovinarjev oktobra letos v Murski Soboti.

PETRA SVOLJŠAK

Povratne četrtfinalne tekme evropskih nogometnih pokalov: Partizan izločen Milan, Fiorentina in Juventus naprej

Bil je eden največjih vratarjev vseh časov Umrl je Lev Jašin

MOSKVA — V noči od torka na sredo je v sovjetskem glavnem mestu v 60. letu starosti umrl za rakom na želodcu Lev Ivanovič Jašin, eden največjih nogometnih vratarjev vseh časov. Vest sta včeraj sporočili sovjetska nogometna zveza in moskovski Dinamo, za katerega je Jašin nastopal več kot dvajset let.

Čeprav je še do pred dobrima dvema desetletjima v svojem popolnoma črnem dresu še vedno branil barve svojega, se je Lev Jašin že takrat vpisal med legendarne nogometne osebnosti. Mit skorajda nepremagljivega vratarja je zgradil s svojimi mojstrskimi posegi v kazenskem prostoru, s svojo za napadalce skorajda zastrašujočo 185 cm visoko postavbo, s svojimi lovkam podobnimi rokami, s svojim občutkom za pravilno pozicijo pred mrežo, pa tudi s svojo športnostjo in dostojanstvom.

V neponovljivi nogometni karieri je dvajset let branil vrata svojega Dinama, petnajst let je bil vratar državne reprezentance. Z Dinamom je odigral 739 tekem in osvojil šest naslovov državnega prvaka. Za reprezentanco je odigral 78 srečanj; z njo je osvojil olimpijski naslov leta 1956 in naslov evropskega prvaka leta 1960, udeležil pa se je štirih svetovnih nogometnih prvenstev (v letih 1958, 1962, 1966, 1970). Leta 1963 ga je francoska športna revija France Football na podlagi znane ankete proglasila za najboljšega evropskega nogometaša leta; doslej ni bil še noben drug vratar deležen tega priznanja.

Na sliki (AP): poseg Leva Jašina »v njegovem slogu« med polfinalno tekmo ZRN - Sovjetska zveza na svetovnem prvenstvu leta 1966 v Angliji.

POKAL PRVAKOV
MILAN - MALINES 2:0 (0:0; 0:0)
STRELCA: Van Basten v 105. min. in Simone v 117. min.

MILAN: G. Galli, Tassotti, Maldini, Ancelotti (Simone), F. Galli, Baresi, Donadoni, Rijckard, Van Basten, Evani (Colombo), Massaro.

MALINES: Preud'homme, Sanders, Clijsters, Rutjes, Deferme, Albert, B. Versavel, De Wilde (P. Versavel), Bosman (Severeyns), Emmers, Wilmots.

SODNIK: Röthlisberger (Švi.). IZKLJUČENA: Clijsters in Donadoni. GLEDALCEV 62.000.

MILAN — Milan je šele po podaljških strl odpor žilave ekipe belgijskega Malinesa in se uvrstil v polfinalne pokala evropskih prvakov. Z zmago in predvsem z dobro igro je Milan popravil slab vtis, ki ga je pustil po dveh zaporednih pekočih porazih v italijanskem prvenstvu. Glede na tisto, kar je prikazal sinoči, je zmaga Sacchijevega moštva povsem zaslužena. Če so igrali črno-rdeči pred dvema tednoma podrejeno vlogo (rezultat je bil takrat neodločen 0:0), pa so bili na domačem terenu vseskozi v premoči.

Milan si je že v prvem polčasu ustvaril cel kup priložnosti z Massarom, Van Bastnom, Donadonijem in drugimi, vse te poskuse pa je odlični Preud'homme mojstrsko nevtraliziral. Razigrani Donadoni (najboljši mož na igrišču) je tudi v drugem delu dal duška svoji nogometni ustvarjalnosti, žoga pa ni hotela prekoračiti bele črte.

Ker se je tekma v regularnem času zaključila z enakim rezultatom kot srečanje v Belgiji, so odigrali še podaljška, v katerih pa je Milan končno požel, kar je sejal vso tekmo. Prvi gol je ob izteku prvega podaljška dosegel Van Basten po podaji Tassottija, ki pa je bil v očitni off-side poziciji, druga ga pa Simone po lepem prodoru.

Ostali izidi
● **Marseille** (Fr.) - Sredec (Bol.) 3:1 (1. tekma 1:0).
● **PSV Eindhoven** (Niz.) - **Bayern** (ZRN) 0:1 (1. tekma 1:2).
● **Dnjepr** (SZ) - **Benfica** (Port.) 0:3 (1. tekma 0:1).

POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV
PARTIZAN - DINAMO 0:2 (0:0)
STRELCA: Lupescu v 53. min., Radociu v 72. min.

PARTIZAN: Omerović, Stanojković, M. Bajović, Spasić, Petrić, Djurdjević, Mijatović, Milojević, Šćepović (Stevanović, Djurovski, Bogdanović).

DINAMO: Stelea, Mihaescu (Mesa-roš), Klain, Rednik, Lupescu, Andone, Vajsković (Zamfir) Timofte, Radociu, Mateut, Lupu.

SODNIK: Jose Rosa Santos (Port.). GLEDALCEV 15.000.

TITOGRAĐ — Še zadnji jugoslovanski predstavnik je včeraj zapustil tekmovalni prostor evropske nogometne pokale. Beograjski Partizan je povsem zaslužen izgubil proti Dinamu iz Bukarešte, ki je slavil že na domačih tleh (2:1). Beograjčani so igrali slabo, brez tistega zagona, ki bi bil potreben za zmago. V prvem polčasu so sicer imeli več od igre, a bili so netočni. V drugem delu so vidno popustili, kar je Dinamo izkoristil z dvema protinapadoma. Prvega je uspešno zaključil Lupescu, drugega pa - po grobi napaki obrambe - Radociu, ki je že v prvi tekmi dosegel oba gola. Romuni so imeli še vsaj eno zrelo priložnost, enajstmetrovko, ki jo je sodnik dosodil zaradi prekrška v kazenskem prostoru Partizana. Lupu je slabo izvedel najstrožjo kazen, saj je le zadel vratnico.

Tekmo so odigrali v Titogradu, ker je evropska nogometna zveza izključila igrišče Partizana zaradi neredov na prejšnji domači tekmi Beograjčanov.

Ostali izidi
● **Admira** (Av.) - **Anderlecht** (Bel.) 1:1 (1. tekma 0:2).
● **Monaco** (Fr.) - **Valladolid** (Šp.) 3:1 (po 11-m; 1. tekma 0:0).
● **Grasshoppers** - **Sampdoria**, danes (1. tekma 0:2).

POKAL UEFA
AUXERRE - FIORENTINA 0:1 (0:0)
STRELEC: Nappi v 79. min.
AUXERRE: Martini, Catalano, Mazzolini, Boli, Barret, Matysik, Cocard, Guerreiro, Kovacs (v 73. min. Soler), Scifo, Vahirua (v 50. min. Otokore).
FIORENTINA: Landucci, Pioli, Dell'Oglio, Iachini, Pin, Battistini (v 29. min. Faccenda in v 57. min. Malusci), Nappi, Dunga, Buso, Baggio, Kubik.

SODNIK: Smith (Škot.); GLEDALCEV: 22.000.
AUXERRE — Fiorentina v polfinalu pokala UEFA, trener Giorgi pa... izločen. Tako bi lahko povzeli včerajšnji dan toskanskega prvoligaša. Vodstvo Fiorentina je namreč že v popoldan-

skih urah izdalo tiskovno sporočilo, v katerem je bilo zapisano, da bo po sinočnji tekmi odslovilo trenerja Giorgija, in to ne glede na rezultat srečanja. Giorgi naj bi torej plačal za globoko krizo, ki že dalj časa pesti Fiorentino v italijanskem prvenstvu, kjer se bori za obstanek.

Ce je položaj Baggia in tovarišev v prvenstvu skoraj tragičen, pa je njihova »evropska pot« posuta z rožicami. Po domači zmagi z 1:0 se je Fiorentina sinoči uspešno upirala Francozom. Domači so sicer že od vsega začetka pritisnili in ustvarili nekaj nevarnih priložnosti (najnevarnejšo je »rešil« Nappi na sami gol črti), kljub terenski premoči pa ni mogla priti Fiorentina do živega. Pri vijoličastih je spet odpovedal najslavnejši mož - Baggio: podobno kot pred dvema tednoma v Perugii, je tudi v Franciji povsem razočaral. Fiorentina je dosegla zmagoviti gol 11 minut pred iztekom srečanja s hitrim Nappijem, ki je z natančnim diagonalnim strelom uspešno zaključil protinapad.

JUVENTUS - HAMBURGER SV 1:2 (1:0)
STRELCI: Galia v 34. min, Furtok v 71. min. in Merkle v 78. min.

JUVENTUS: Tacconi, Bruno (Aval-lone), De Agostini, Galia, Brio, Bonetti, Alejinok, arros (Casiraghi), Zavarov, Marocchi, Schillaci.

HAMBURGER SV: Golz, Moser (Spörl), Schroder (Marin), Kober, Beiersdorfer, Von Heesen, Ballwanz, Jusufi, Furtok, Eck, Merkle.

SODNIK: Vautrot (Fr.). GLEDALCEV: 45.000.

TURIN — Juventus se je sinoči pošteno namučil, da si je zagotovil uvrstitev v polfinalne tekme UEFA. Po zmagi Turinčanov v gosteh z 2:0 je malokdo še računal na podvig Hamburgerja. Tudi po prvih 70 minutah igre ni nič kazalo, da bi Juventus izgubil to srečanje. V prvem polčasu je povedel z Galio, v drugem pa je imel še kopico zrelih priložnosti. V zadnjih 20 minutah pa so gostje s Spörlom na čelu silovito pritisnili, dosegli dva gola (tudi po napakih obrambe) in za las zgrešili tretji zadetek, ki bi jim odprl pot do polfinala.

Ostala izida
● **Werder** (ZRN) - **Liege** (Bel.) 0:2 (1. tekma 4:1).
● **Antwerpen** (Bel.) - **Köln** (ZRN) 0:0 (1. tekma 0:2).

V sinočnjem prvem finalnem srečanju Koračevega pokala v Pesaru Poraz proti Juventutu verjetno usoden za Scavolini

SCAVOLINI - JUVENTUT 98:99 (53:52)
SCAVOLINI PESARO: Gracis 6, Magnifico 27, Boni 7, Cook 23, Daye 27, Zampolini, Boesso 5, Costa 3.
JUVENTUT BADALONA: Ruf 4, R. Jofresa 6, Margall 3, Villacampa 29, Johnson 11, Montero 21, Lampley 21, Morales 4.

SODNIKA: Grbac (Jug.) in Leemann (Švi.). PM: Scavolini 20:28, Juventut 17:18; 3 TOČKE: Gracis 0:1, Magnifico 0:1, Cook 3:5, Boesso 1:3, R. Jofresa 1:2, Margall 1:1, Villacampa 0:2, Montero 3:5, Lampley 1:1; PON: Boni (40); GLEDALCEV: 4.500.

PESARO — Scavolini nima dosti upanja, da svojo vitrino obogati z letošnjim Koračevim pokalom. Začetek sinočnje prve finalne tekme proti Juventutu sicer ni kazal na tak razplet (v 7' minuti so igralci iz Pesara vodili z 22:15), vendar sta v odločilnih trenutkih odpovedala prav ključna človeka, Daye in Cook. Kar je nagnilo tehtnico

na stran Špancev, ki so igrali praktično brez napak, so bile izgubljene žoge (18:13), prosti meti (71%:94%) in pa meti za 3 točke (40%:54%). Scavolini je bil zlasti slab v obrambi (Villacampa in Montero sta bila neustavljiva v protinapadu), Johnson in Lampley pa sta pod košema osvojila dvoboj s Costo in Magnificom.

Po tekmi je bil mladi španski trener Martinez zelo previden: »V povratni tekmi se položaj lahko tudi obrne nam v škodo. Treba odigrati še polovico finala in torej ni še nič dokončnega.« Trener Scavolinija Scariolo je bil istega mnenja: »Nič ni še odločeno, vsaka tekma je dogodek zase. V Španijo bomo šli, da zmagamo.«

Danes Philips - Makabi in Aris - Jugoplastika

Košarkarski pokal prvakov se bliža svoji zaključni fazi. Danes bodo odigrali predzadnje kolo prvega dela, v

katerem se bo Philips pomeril z Makabijem. Oba sta že izločena iz finalnega dela in vsa njuna pozornost je usmerjena v domače prvenstvo, zato ni pričakovati takega posebnega naprežanja. Jugoplastika, ki je že matematično kvalificirana v finalni del, pa bo gostovala pri Arisu. Spored ostalih dveh srečanj: Limoges - Barcelona, Lech - Den Helder. Lestvica: Barcelona 20, Limoges in Jugoplastika 18, Aris 16, Philips 12, Makabi 10, Den Helder 2, Lech 0.

Pokal Ronchetti v Parmi

TUZLA — V sinočnjem povratnem finalnem srečanju košarkarskega pokala Ronchetti je Jedinstvo Tuzla sicer premagalo Primizie iz Parme (77:71, polčas 35:43), vendar je pokal šel v Parmo. Primizie je namreč v prvi tekmi zmagal z 79:54.

Remi v 7. partiji

KUALA LUMPUR — V 7. partiji finalnega dvoboja kandidatov za svetovnega prvaka sta se Karpov in Timman sporazumela za remi v 43. potezi. Bele figure je imel Timman. Rezultat je sedaj 4,5:2,5 v korist Karpova, kateremu do končne zmage manjkata še točki.

Novo vodstvo ŠD Primorec

Na svoji prvi seji je novoizvoljeni odbor ŠD Primorec porazdelil funkcije. Za predsednika je bil imenovan Albert Čuk, podpredsenik bo Marko Kralj, tajnik Mauro Kralj, blagajnik Egidio Canziani. V nadzornem odboru pa bodo Bruno Kralj, Boris Kralj in Franko Čuk.

kratke vesti

Ivan Lendl izločen

KEY BISCAYNE — Teniški turnir v Key Biscaynu je zahteval še eno slovito žrtev: za Beckerjem je bil namreč izločen tudi Lendl, ki je s 6:3, 6:7, 6:4 izgubil proti Špancu Emiliu Sanchezu. Nekaj ostalih izidov osmine finala: Edberg (Šve.) - Steeb (ZRN) 6:2, 4:6, 6:3; Javier Sanchez (Šp.) - Gilbert (ZDA) 6:3, 6:7, 7:6.

Kunc sedmi na SP

Na svetovnem mladinskem smučarskem prvenstvu sta naslov v smuku osvojila Aamodt (Nor.) in Gladiševa (SZ). Med moškimi je bron pripadel Italijanu Feltriniju. Od Jugoslovancev je bil najboljši Mitja Kunc, ki je zasedel 7. mesto.

Danes Chianese - Art

TRST — V okviru današnjega bokarskega večera v tržaški športni palači bo na sporedu tudi srečanje v težki kategoriji med Biagiom Chianesejem in Američanom Terryjem Artom. Kot profesionallec je Chianese osvojil vseh šest dvobojev, ki jih je opravil.

obvestila

TO ZŠSDI GO
prireja **EKIPNO TENIŠKO PRVENSTVO** za goriška društva. Vpisovanje na uradu ZŠSDI v Gorici, Ul. Malta 2 (tel. 33029) do 31. t. m.

PLAVALNI KLUB BOR
sporoča, da bo redni občni zbor v petek, 30. t. m., na stadionu 1. maj v Trstu, z začetkom ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: otvoritev, poročila glavnega in nadzornega odbora, razprava in razno.

ŠZ JADRAN
sporoča, da sta Jadranov zdravnik in fizioterapist na razpolago vsem našim košarkarjem vsak ponedeljek za pregled, nasvete itd. Zainteresirani naj se za vse informacije predhodno javijo na Jadranovem sedežu (tudi telefonsko na št. 213403) vsak dan od 10.30 do 12.30, razen ob sobotah in nedeljah.

SPDT
poziva vse svoje člane smučarje, ki se mislijo udeležiti zamejskega smučarskega prvenstva (25. marca na Cimi Sappada), naj se javijo načelniku smučarskega oddelka Pavlu Fachinu za vpis (tel. 742488).

ZŠSDI
obvešča, da bo seja balinarske komisije v petek, 30. t. m., ob 21. uri v koči pod Rupo v Rtnu.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Občni zbor SPDT

Odbor Slovenskega planinskega društva v Trstu bo jutri podal obračun dosedanjega dela in društvene dejavnosti v minuli sezoni in predstavil načrte in programe za bodoče. Odborniki so pripravili tudi nekatere spremembe v 26 let starem statutu in ga prilagodili današnjim potrebam in zahtevam društva. Pričakujemo zato, da se bodo 36. rednega občnega zbora udeležili člani v polnem številu in v razpravi pripomogli k razčiščenju morebitnih problemov, s katerimi se društvo, oziroma odbor sooča v vsakdanjem delu in vodenju razvejane planinske organizacije. (L. A.)

Zimski vzpon na Porezen

Beseda zimski je pravzaprav anahronistična, saj mirne duše lahko trdimo, da zime letos še okusili nismo, zato bo letošnji pohod na Porezen izrecno spomladanski. Ob tej priložnosti prireja tudi SPDT avtomobilski izlet z vzponom na goro. Udeleženci pohoda na Porezen se bodo zbrali v nedeljo, 25. marca, ob 6. uri jutraj pred sodno palačo v Trstu, od koder se bodo podali na pot po Soški dolini v Baško grapo, do Petrovega brda, s kratkim postankom na trgu v Sessljanu ob 6.15, kjer se bodo tržaškim pla-

nincem pridružili še člani iz kraških vasi. Izlet na Porezen vodi Aleksij Cividri, ki za vsa pojasnila odgovarja na telefonsko številko 415336. S Petrovega brda na vrh Porezna je približno 2 uri in pol hoje in obeta se lep sprehod pod toplim spomladanskim soncem. (L. A.)

Vertikala SPDT

Obnavljanje Vertikale po ozemlju tržaške pokrajine se je, pod vodstvom podpredsednika Petra Suhadolca, v glavnem zaključilo in sedaj se delo nadaljuje na ozemlju gorisrke pokrajine. Prejšnjo nedeljo se je okrog 15 članov SPDT udeležilo markacijskega izleta od Doberdoba do Jamelj in Medje vasi. Zbrali so se že jutraj v Medji vasi, se odpeljali v Doberdob in se ptem peš vračali po stezah in poteh, ki so jih obenem delno markirali. Hoje je bilo za približno 3 ure in pol in med izletniki se je kaj kmalu razvila prijetna družabnost. Ohodili so severno stran Doberdobskega jezera, se povzpeli na vzpetino Ampo Kupo in se potem spustili proti Jamljam. Nadaljevali so potem pot mimo spomenika padlim v Dol in prišli v Medjo vas. Od tam so se z avti vrnili v Doberdob, kjer so izlet zaključili v prijetni družbi v tamkajšnji osmici.

Prvega aprila, in ne za šalo, je na sporedu spet tak markacijski izlet, ko bodo udeleženci prehodili pot iz Gorice v Doberdob. (L. A.)

»V hribih se dela dan«

V Gregorčičevi dvorani je bilo prejšnji četrtek že drugo predvajanje televizijske nadaljevanke "V hribih se dela dan", ki jih pripravlja SPDT za svoje člane in vse ljubitelje planin in lepote narave. Predvajanja se je udeležilo veliko število članov in prijateljev društva, katere vabimo še na zadnje predvajanje televizijske nadaljevanke, in sicer v četrtek, 5. aprila, ko se bodo te društvene prireditve udeležili tudi režiser, snemalci in izvajalci iz Ljubljane. (L. A.)

Gradnje na Slavniku

V ponedeljek se je v Sežani sestal meddruštveni odbor planinskih društev Primorske, katerega član je tudi SPDT. Na dnevnem redu je bila poglobljena in polemična razprava v zvezi z novogradnjami na Slavniku, kjer bo menda zrasla velika postaja Meteorološkega zavoda Slovenije. Na sestanku meddruštvenega odbora je bil zlasti govor o tem, da planinska društva in druge naravovarstvene organizacije niso bile seznanjene s temi

načrti, ki predvidevajo celo premestitev Tumove koče. (L. A.)

Zamejsko smučarsko prvenstvo

Čeprav so velike težave, ker ni snega, so v teku priprave za Zamejsko smučarsko prvenstvo, ki bo prihodnje nedeljo, 25. marca, na Cimi Sappada. SPDT poziva vse svoje člane-smučarje, ki mislijo nastopiti na prvenstvu, naj se javijo načelniku smučarskega oddelka Pavlu Fachinu, ki daje vsa potrebna navodila (tel. 742488). (L. A.)

Aktivni alpinisti SPDT

V zadnjem ostanku zimske sezone so bili alpinisti AO SPDT kar se da aktivni. V nedeljo, 11. marca, so Lenart Vidali, Tatjana Grgič, Paolo Salvi in Erika Košuta - Salvi opravili zimski vzpon na Peralbo, istega dne pa je Davor Zupančič skupno z Massimom Sacchijem preplezal severozahodni greben Cima Piccola della Scallij. Teren je bil mešan, težave v skali pa so bile do V. stopnje. Teden kasneje so se Lenart Vidali, Tatjana Grgič, Paolo Salvi, Erika Košuta - Salvi in Davor Zupančič lotili Hudičevega žleba v Prisojniku. Težave so bile do V. stopnje v skali, naklon v ledu do 90 stopinj.

Velik uspeh naših šol na mladinskih igrah v odbojki Kosovel pri moških, Erjavec pri ženskah

Moška postava šole "S. Kosovel"

Ženska postava šole "F. Erjavec"

Pokrajinski del letošnjih mladinskih iger v odbojki se je končal z velikim zmagovalcem slovenskih šol, saj so si pokrajinski naslov v moški konkurenci priigrali odbojkarji openskega Kosovela, ženske pokrajinske prvakinja pa so dijakinje rojanske šole Erjavec, uspeh v ženski kategoriji pa sta dopolnili še šoli Ciril Metod in Cankar z osvojitvijo 3. oziroma 4. mesta. Letošnje mladinske igre v ekipnih športih so prinesle našim slovenskim nižjim srednjim šolam res izjemen uspeh. Ne smemo namreč pozabiti, da je Kosovel osvojil tako v ženski kot v moški konkurenci pokrajinski naslov v rokometu, dijaki proseškega Levstika pa so v košarki zasedli odlično končno drugo mesto. Če k temu dodamo še naslove v odbojki, je že na prvi pogled jasno, da so pravzaprav dosežki naših dijakov res izredni.

Če primerjamo število vpisov na naših šolah z vpisom v večinske šole, smo seveda v veliki manjšini. Dejstvo, da dosegamo take uspehe pa tudi pomeni, da so naši tekmovalci zelo dobro pripravljeni, da razpolagamo torej na področju telesne kulture z zelo dobrim pedagoškim kadrom, na katerega se vse prema-

lokrat spomnimo. Kako se bodo naše šole odrezale na državnih finalih je zdaj pravzaprav postranske važnosti. Glavno je to, da so bile pokrajinske mladinske igre v znamenju slovenskih ekip, s tem pa tudi spodbijamo vsako trditve o nepri-
sotnosti Slovencev v Trstu.

Povrnimo se zdaj k odbojarskemu finalu. Najprej so stopili na igrišče fantje. Po malem finalu, v katerem je De Tommasini premagal šolo Bergamas, so stopili na igrišče igralci Kosovela in šole Campi Elisi. Srečanje je bilo zelo napeto in borbeno in kosovelovci so si naslov priborili po igranju tie-breaka. Obe ženski tekmi sta bili veliko manj izenačeni, saj sta tako Ciril in Metod v malem še zlasti pa Erjavec v velikem finalu osvojila zmago po dveh setih. Kljub temu sta bili tekmi privlačni in gledali smo lahko marsikatero lepo akcijo na obeh straneh mreže. Rojanski Erjavec je povsem upravičil vlogo favorita, ki jo je imel že ob samem začetku tekmo-
vanj, saj je svojega nasprotnika dobesedno nadigral.

IZIDI
MOŠKI: Finale za 3. mesto: De Tommasini - Bergamas 2:0; finale za

1. mesto: Kosovel - Campi Elisi 2:1 (15:11, 6:15, 15:11).

LESTVICA: 1. Kosovel, 2. Campi Elisi, 3. De Tommasini, 4. Bergamas.
KOSOVEL: Janko Andolšek, Iztok Colja, Miloš Čuk, Federico Glavina, Devan Grgič, Aljoša Kralj, Pavel Marc, Matjaž Milič, Aleksander Pu-
rič, Iztok Spetič, Primož Štrajn, Robert Volčič.

ŽENSKE: Finale za 3. mesto: Ciril-Metod - Cankar 2:0 (15:2, 15:11); finale za 1. mesto: Erjavec - Roli 2:0 (15:1, 15:6).

LESTVICA: 1. Erjavec, 2. Roli, 3. Ciril Metod, 4. Cankar.

ERJAVEC: Paola Gregori, Irina Vitez, Aleksandra Ažman, Katja Vodopivec, Marjana Debeljuh, Ivana in Katja Milič, Kristina Bezenšek, Tjaša Jogan, Poljanka Dolhar.

CIRIL IN METOD: Breda Čok, Sabina Legović, Nataša Zubalič, Alenka Giugovaz, Petra in Marija Krapež, Antonella Faiman, Maja Mezgec.

CANKAR: Deana Neubauer, Katarina Fischer, Martina Flego, Tanja Pitacco, Irena Vidali, Sonja Tersar, Deborah in Erica Oleni, Rosella Orlič, Deva Picin, Maura Pernarčič. (Inka)

Ob robu naših nogometnih igrišč Zarja se mora še potruditi za obstanek v drugi ligi

Amaterska nogometna prvenstva se bližajo koncu. V 3. ligi, skupina L, v kateri igrajo naše ekipe bodo v nedeljo igrali tekme zadnjega kola. V 2. ligi, skupina E, kjer igrajo Primorje, Vesna in Zarja pa manjka do konca samo še 5 kol. Prav v tej skupini pa je stanje na vrhu lestvice precej zapleteno. Za prestop v višjo ligo (napreduje le zmagovalce skupine) se poteguje kar šest ekip: med prvo in šestouvršeno je le štiri točke razlike. Tudi na spodnjem delu lestvice ni še nič odločenega (izpadejo tri ekipe), pa čeprav sta Paviese in Terzo praktično že obsojena. Nekatere ekipe so začele, sicer nekoliko prezgodaj, že popuščati. Med temi kaže, da je tudi Zarja, ki je doživela v nedeljo v Gonarsu pekoč poraz s 4:1. Zato smo se obrnili do mladege in obetajočega vratarja Zarje Roberta Kočevarja, da bi se pogovorili o trenutnem stanju bazoviške enajsterice. 20-letni Robert je začel zelo mlad igrati nogomet. Bil mu je le 12 let, ko je zaigral pri Gaji, nato je prestopil k trebenskemu Primorcu, nakar se je uveljavil v naraščajniški ekipi Krasa tako, da mu je v sezoni 86/87 takratni trener Krasa Ellini zaupal mesto vratarja v zadnjih dveh tekmah prvenstva 2. AL. Naslednjo sezono je Robert končno presedlal k matičnemu društvu, to je k Zarji, pri kateri je 27. septembra 1987 opravil krstni nastop v članski ekipi v tekmi 2. AL Zaula Rabuiese - Zarja (1:1). V tej sezoni, ki je bila dokaj neuspešna za Zarjo, saj je izpadla iz 2. AL, je Kočevar odigral 24 tekem. Lansko sezono zaradi vojaških obveznosti ni igral, letos pa je vstopil v ekipo šele v šestem kolu (prvih pet tekem je mrežo Zarje branil Racman). Robert je odigral torej letos do prejšnje nedelje že 20 prvenstvenih tekem v članski ekipi in večkrat se je z drznimi in lepimi posegi postavil v ospredje. Znani beneški dnevnik (Il Gazzettino) ga je nekaj tednov zaporedoma imel na prvem mestu posebne lestvice vratarjev 2. AL skupina E. V zadnjih dveh tekmah (S. Vito, Gonars) pa je Kočevar dobil kar 6 golov in s tem je zdrsnil na tretje mesto že omenjene lestvice. Zato smo v začetku razgovora vprašali Roberta, kako se počuti vratar, ko dobi štiri gole?

»Prejeti 4 gole v eni sami tekmi res ni prijetno, a v Gonarsu sem bil deloma kriv le za drugi zadetek. Na splošno lahko rečem, da je odigrala vsa ekipa v nedeljo eno najslabših tekem letošnjega prvenstva, zato si zaslužijo

grajo vsi nogometaši, od št. 1 pa do št. 17.«

Nogometaši Zarje so igrali v nedeljo nemotivirano. Kje tiči vzrok teh slabih in dobrih nastopov Zarje?

»Zadnja dva poraza bi lahko deloma opravičil z dejstvom, da v Bazovici treniramo zvečer ob temperaturi kakih 5 stopinj; zadnji dve nedelji smo odigrali v skoraj pasji vročini. Vem, da se to dogaja tudi nasprotniku, kaže pa, da smo mi na toplotno in sončno vreme bolj občutljivi.«

V povratnem delu prvenstva (10 tekem) je Zarja dala le 6 golov. So mar napadalci zašli v krizo?

»Ne bi hotel opravičevati napadalcev ali obtožiti ostalih, vendar neizpodbitno je dejstvo, da napadalec stežka doseže gol, če nima na razpolago uporabnih žog. Naša igra se je zataknila nekje na sredini igrišča: pomanjkanje organizirane igre na tem delu igrišča pa v prvi vrsti občutijo napadalci, ker ne dobijo uporabnih žog, tudi branilci pa so pod stalnim pritiskom in zaradi tega prej ali slej padejo tudi goli, kot se je to zgodilo v zadnjih dveh tekmah. Sicer pa imamo tudi precej smole s poškodbami in če dodamo še izključitve vidimo, da ima trener Giovannini vsako nedeljo probleme s sestavo moštva.«

Na vrhu in na spodnjem delu lestvice je položaj še precej zapleten. Kdo bo zmagal prvenstvo in kdo bo izpadel?

»Borba za napredovanje bo precej ostra ker Muggesana, Pieris, Aquileia in Staranzano ne popuščajo. Naslov si bo zagotovila ena od teh ekip, tista, ki bo manj grešila, saj manjka do konca le še 5 tekem. Glede izpada sta Paviese in Terzo praktično že odpisana. Kot tretja ekipa je trenutno v najbolj kritičnem stanju CGS, a prvenstva ni še konec. Verjetno bo treba za obstanek zbrati vsaj 26 točk, kar pomeni, da niti mi nismo še na varnem. Zato se moramo zbrati in ne smemo popuščati, ker bi nas lahko to drago stalo. V nedeljo gostujemo zadnjevršeni Terzo, ki je v povratnem delu prvenstva zbral le eno samo točko. Ta podatek dokazuje, da preživlja veliko krizo, zato ne smemo zgubiti te priložnosti. Upam, da bomo zmagali in seveda, da ne bom dobil gola. S tem bi se začel ponovno vzpenjati na lestvici najboljših vratarjev. Poleg osebnega zadoščenja bi to prineslo Zarji dragocene točke, s katerimi bi si čimprej zagotovili obstanek v ligi, kar je bil letos naš glavni cilj.«
(BRUNO RUPEL)

šport na primorskem

Na Primorskem prihaja vse bolj v ospredje najbolj razširjen moštveni šport - nogomet. Koper je v medrepublicki ligi odigral že tretjo tekmo spomladanskega kola in spet ostal praznih rok - izgubil je v Zadru 0:1. Primorski ligaši imajo za sabo po dve tekmi, na vrhu lestvice pa so Branik, Vodice in Brda. V nedeljo pa se začne spomladanski del tekmovalnega slovenske lige, kjer nastopata ekipi Vozila in Izola.

Iztekajo pa se košarkarska prvenstva. V 1. B zvezni ligi je v predzadnjem kolu Postojna po pričakovanih klonila v Borovu (73:84) in zadnja tekma v domači dvorani proti novosadskemu NAP bo odločila, ali bo prihodnje leto še igrala v tej ligi. Republiški ligaš Koper je tekmovalje sklenil s porazom doma proti Slovnanu, vendar se je za las rešil izpada.

Primorski odbojkarji in odbojkarice so bili nazadnje, z izjemo Izolanov, uspešni. Zmagala sta oba drugoligaša - moška ekipa Salonita proti Čeliku s 3:0 in ženske Nove Gorice v Foči z enakim rezultatom. V slovenski ligi so točki osvojile tudi Koprčanke, medtem ko so Izolani spet izgubili.

Rokometašice ajdovskega Mlinotesta so se žal »prebudile« prepozno. Doma so proti favorizirani Podravki dosegle lepo zmago, vendar se izpada iz druge zvezne lige verjetno ne bodo rešile. V slovenski ligi pa so bili uspešni Ajdovci.

Na Primorskem se vrstijo tudi rekreative prireditve in ena takšnih bo nedeljski tek in pohod Triglava s startom ob 9. uri v Solkanu. Planinci pa bodo prišli na svoj račun s pohodnom na Porezen. V Bovcu se je konec tedna izteklo srečanje jugoslovanskih novinarjev smučarjev (okoli 250 udeležencev), ki so bili tudi gostje Trbiža, kjer so jim predstavili prizadevanja za zimske olimpijske igre treh dežel. (DK)

naše peterke v raznih prvenstvih

DEŽELNI KADETI

LATTE CARSO B - BREG 55:83 (25:38)
BREG: Punis 4, Salvi 15 (3:6), Barini 16 (2:2), Schiulaz 14, Martini 6, Rudeš 14 (0:2), Corbatti 2, Bandi 12 (2:2).

V nedeljo so Brežani zmagali brez težav, čeprav so stopili na igrišče v okrnjeni postavi. Bili so v vodstvu že od prve minute in so končali prvi polčas s 13 točkami prednosti. V drugem polčasu so naši z dobrim protinapadom pokopali vsa upanja nasprotnikov na zmago. Čestitke gredo podtrenerju Denisu Salviju, ki je ponovno peljal ekipo k zmagi. (Maurizio Schiulaz)

MINIBASKET

BOR - DOPOLAVORO FERROVIARIO 80:24
BOR: Turk 12 (0:2), Jagodic 21 (3:8), Štokelj 4 (2:4), Perko-
vič 25 (3:6), Bajc 4, Andrej Kafol 14, Luka Kafol.

Kljub temu da so naši nastopali v okrnjeni postavi, je plavim uspelo z lahkoto ugnati goste. Pohvala gre vsem igralcem. V soboto se bodo borovci merili v slovenskem derbiju proti Bregu, a tokrat v Dolini. (U. A.)

PROPAGANDA

BOR INDULES - SCOGIETTO 111:34 (49:10)
BOR INDULES: Jagodic 6 (0:1), Colja 10, Jogan 35 (1:1), Sancin 5 (1:4), Ursič 30 (2:3), Oberdan 6 (0:2), Požar 11 (1:6), Perkovič 8.

Letos nastopa veliko ekip minikošarkarjev na trofeji propaganda. To koristi minikošarkarjem, ki lahko opravijo dobre izkušnje, ne koristi pa starejšim ekipam, ki morajo počakati naslednjo fazo, da bodo lahko igrale proti ekipam vrstnikov. Torej zanimivejše tekme za borovce se bodo verjetno začele šele od prihodnje nedelje dalje. (U. A.)

V drugi ženski diviziji Poraz Kontovelk

LA MARMOTTA - KONTOVEL 3:1 (15:5, 15:10, 8:15, 16:14)

KONTOVEL: Pertot, Bričnik, Kralj, Černe, Bezin, Bogatec, Grilanc.

V začetnih nizih je prevladovala premoč nasprotnic. Te so imele učinkovitejši napad in preprečile obrambo Kontovelkam. Poleg tega so Kontovelke preveč grešile na servisu. Le v tretjem nizu so Kontovelke pokazale svojo igro.

Igrale so zbrano in dobro gradile na mreži ter učinkovito branile nasprotnikov napad. V četrtem nizu so Kontovelke pri zaključnih točkah pogrešile nekaj napadov in prepustile zmago nasprotnicam. Ekipi sta bili precej enakovredni, vendar so se Kontovelke zaigrale prekasno, da bi izenačile veliko prednost nasprotnic iz prejšnjih nizov. (Tanja)

Posnetek s tekme 3. AL Primorje - Gaja: po strelu Gabriellija iz koda je Bengust (izven posnetka) z glavo dosegel prvi gol za Gajo (Foto Krizmančič)

Zanimiva mednarodna izkušnja naših nogometašev v Kopru

Odlično tretje mesto Bregovih naraščajnikov

Bregovi naraščajniki so se to soboto udeležili mednarodnega turnirja na Bonifiki, ki ga je organiziral nogometni klub Koper. Poleg Brežanov so se tega turnirja udeležile še ekipe ljubljanske Svobode, Reprezentanca koprškega obrežja in domača ekipa Koprja. Zjutraj so odigrali dve izločilni tekmi, popoldne pa finale za 3. in finale za 1. mesto. Jutranji spored: Koper - Svoboda 0:2 - kvalificirana Svoboda; Reprezentanca koprškega obrežja - Breg 0:0 - kvalificirana Reprezentanca koprškega obrežja po 11-metrovkah. Popoldanski spored: finale za 3. mesto: Koper - Breg 2:4; finale za 1. mesto: Reprezentanca koprškega obrežja - Svoboda 1:1 - zmagala je Reprezentanca koprškega obrežja po 11-metrovkah.

REPREZENTANCA KOPRSKEGA OBREŽJA - BREG 0:0, 4:3 PO 11-METROVKAH
BREG: Gillifanò, Kalc, Strain, Laurica, Reja, Švab, Mauri, Rocchetti, Bajec, Ferluga, Buzzi, Poretta, Sancin, Azzano.

Brežani niso pokazali dobre igre. Večkrat bi lahko povedli. Ob koncu pa so se zgrešili dve 11-metrovki.

KOPER - BREG 2:4 (2:0)
STRELCI ZA BREG: Ferluga 2, Buzzi in Strain.

BREG: Rapotec, Poretta, Kalc, Laurica, Reja, Švab, Mauri, Rocchetti, Bandi, Ferluga,

Buzzi, Gillifanò, Sancin, Azzano, Strain, Bajec.

Ker so Brežani igrali skoraj zaporedno, se v prvem polčasu niso znašli. V prvih desetih minutah drugega polčasa pa so uredili rezultat v njihovo korist. (Luka)

NAJMLAJŠI

TRIESTINA - PRIMORJE 7:1 (3:0)
STRELEC: Guštin.

PRIMORJE: Plehan, Guštin, Husu, Digo-
vich, Gherbassi, Nadlišek, Prasselli, Rebula, Emili, Širca, Pahor, Ostroška.

Kakor je razvidno iz visokega poraza, so naši odigrali zelo slabo, gotovo najslabšo tekmo letošnjega prvenstva. Domačini so takoj pokazali boljše igro in kmalu so prešli v vodstvo. Naši so tedaj popolnoma popustili in tako so imeli nasprotniki še več priložnosti za zadetek. Tudi v drugem polčasu so naši igrali zelo slabo. Po sedmem голу, po 11-metrovki Triestine, so primorjaši v zadnjih minutah zadeli z Guštinom. (Maxi)

ZAČETNIKI

SONCINI B - PRIMORJE 2:0 (0:0)
PRIMORJE: Husu, Lovrečič, Luxa, Carli, Braini, Bukavec, Kuk, Velikonja, Sardoč, Turk, Šemec.

V prvem polčasu so naši srečno in tudi po zaslugi dobrih posegov vratarja Husuja obdržali remi. V napadu pa niso naši res pokazali ničesar. Bolje so igrali na začetku drugega polčasa, dokler niso prejeli zadetka. Zadetek pa je padel zaradi neuspešnosti obrambe. Kmalu zatem so nasprotniki podvojili. Primorjaši so sicer obdržali rezultat, a niso stori-
li ničesar, da bi lahko še upali v remi proti sicer zelo dobremu nasprotniku. (Maxi)

MLAJŠI CIBICANI

S. GIOVANNI - ZARJA 0:5 (0:1)
ADRIAMPEX A

STRELCA: Karis 4, Manzin 1.
ZARJA ADRIAMPEX: Babuder, Berce, Krizmančič, Manzin, Primosi, Longo, Karis, Capponi.

Če bi sodili tekmo po samem rezultatu, bi sklepali, da je bila sedmerica S. Giovannija lahek plen Zarje. Tako pa ni bilo, saj se je igra v začetku tekme odvijala predvsem na sredini igrišča in le proti koncu polčasa so zarjani uspeli ukaniti dobro razpoloženo nasprotno obrambo. Igra v drugem polčasu je imela drugačen razplet, ker je zarjanom je uspelo takoj podvojiti in s tem si olajšati pot do končne zmage. (P. B.)

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 4.- din (40.000.- din), naročnina za zasebnike mesečno 70.- din (700.000.- din), polletno 390.- din (3.900.000.- din), letno 780.- din (7.800.000.- din).

Poslani tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir; mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

četrtek, 22. marca 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja in tiska ZTT Trst

Cian italijanske
zvezde časopisnih
založnikov FIEG

Neodvisna Namibija bo morala sedaj odpraviti številna življenjska vprašanja

WINDHOEK — Natanko 22 minut po polnoči so včeraj Namibijo proglasili za neodvisno državo. Tako je padla še zadnja afriška kolonija, mednarodna skupnost pa sedaj šteje 160 neodvisnih držav.

Slovesnosti ob proslavitvi neodvisnosti se je udeležilo tri tisoč tujih diplomatov iz 150 držav, na mestnem stadionu v glavnem mestu Windhoek pa se je zbralo nad 60 tisoč ljudi. Slavnostni govori, ki so bili daljši od predvidenega, so povzročili krajšo zamudo, ki pa ni bistveno vplivala na slovesnost dogodka. Protagonist slavlja je bil novi predsednik Samuel Nujoma, veliko odobravanje pa je požel tudi južnoafriški predsednik De Klerk, ki je veliko pripomogel k novi državni politiki Namibije. De Klerk je dejal, da se je proslava udeležil kot »zagovornik miru« in v upanju, da se je za južnoafriške države končala doba nasilja. Nujoma je prisegel v rokah generalnega tajnika OZN Peresa De Cuellarja (prva slika levo).

Na častni tribuni, kjer so sedeli najvišji tuji diplomati, med temi italijanski zunanji minister De Michelis, je dobil mesto tudi južnoafriški lider Nelson Mandela. Ljudstvo ga je sprejelo z burnim aplavzom in vzkliki, medtem ko je svojo udeležbo zadnji trenutek odpovedal Izrael, saj se je slovesnosti udeležil tudi voditelj PLO Jaser Arafat.

S predsednikom Nujomo je prisegel tudi nova vlada in 72 poslancev.

Ključna vladna mesta pripadajo vidnim predstavnikom ljudske organizacije za jugozahodno Afriko Swapo; šef vlade je namreč Hage Geingob, zunanji minister je Theo Ben Guribab, medtem ko je Nujoma določil za obrambnega ministra Petra Meushihangeja. »Tehnično« vladno ekipo zastopata dva belca: minister za kmetijstvo Hans Berker in finančni minister Otto Herrigel.

S proglasitvijo neodvisnosti se Namibija še zdaleč ni otresla vseh problemov, ki jo pestijo več kot sedem desetletij. Država je potencialno bogata, saj lahko računa na rudnike diamantov in na največji odprt uranov rudnik na svetu, mora pa upoštevati energijo in hrano. Najbolj kritična točka njene bodočnosti pa so odnosi z Južno Afriko, ki se Namibiji ni odrekla brez protivednosti. Predvsem je Namibija še naprej gospodarsko močno vezana na Južnoafriško republiko, ves uvoz in izvoz poteka pod njenim nadzorom, prav tako ima Pretoria monopol na izkoriščanje naravnih bogastev. Pod južnoafriško zastavo ostaja tudi zaliv Walvis, kjer je edino namibijsko globokomorsko pristanišče. V zalivu sedaj domuje odhajajoča vojska Pretorie in ni izključeno, da je tam prav zato, da bi nadzorovala razvoj dogodkov v neodvisni Namibiji.

Na desni sliki vojak dviga zastavo neodvisne Namibije (obe telefotografiji AP)

Mesto Karl Marx-Stadt bo spet le Chemnitz

KARL MARX-STADT — Karl Marx-Stadt, eno večjih mest Vzhodne Nemčije, bo zamenjalo ime. Ob tem pa bodo tamkajšnji upravitelji z glavnega trga odstranili veličastni bronasti kip (400 stotov težak) Karla Marxa, ki ga bodo prodali Američanom ali pa Japoncem, da bi iz njega »naredili kaj pametnega«. Po vsej verjetnosti bodo mesto, ki so ga ustanovili pred 835 leti in ki je oddaljeno kakih sto kilometrov od Berlina, dobilo svoj prvotni naziv, Chemnitz, ki je veljal do 10. maja 1953. leta. Takrat je namreč krajevni politbiro sklenil zamenjati ime mestu in ga poimenovati po nemškem filozofu. Izbira naj bi bila »najboljša in utemeljena« zaradi prisotnosti industrijskih obratov in velikega števila delavcev-proletarcev. Po preimenovanju je mesto postalo neke vrste marxistično »svetišče«. Kot primer navedimo, da so po Marxu poimenovali domala vsako javno stavbo, kulturna središča, kinodvorane, ulice, parke in sprehajališča.

Ceravno bo do preimenovanja prišlo kaj kmalu, vsi se s tem ne strinjajo. Občinski svetovalec Dagmar Wasner je povedal, da si nemški filozof ne zasluži takega konca, saj ne more biti kriv za vse napake, ki jih je zagrešil komunistični režim. Zaradi tega Wasner predlaga, naj bi mogočen kip, pod katerim je napis »Proletarci vseh de-

žel, združite se«, ostal tam, kjer stoji v opomin na dosedanje napake komunistične partije.

Proti taki rešitvi pa je Andreas Winkler, član kartela Združenje za demokracijo, ki je zabeležil velik osebni uspeh na nedeljskih volitvah. Winkler je za takojšnjo odstranitev kipa in za preimenovanje mesta, saj se je treba »čimprej znebiti vseh znakov komunizma«. Marxov kip torej je znak slabega, ne pa kulture in napredka, ki sta potrebna v Vzhodni Nemčiji.

Florentinska Občina res v krizi po sprejetju županovega odstopa

RIM, FIRENCE — Včeraj je bil za OZN dan boja proti rasni diskriminaciji in prav včeraj se je v Firencah zaključilo prvo poglavje v politični krizi, ki jo je na Občini odprlo vprašanje temnopoltih imigrantov. Občinski svet je pred sinočnim zasedom dolgih sedem ur in je ob zaključku sestanaka moral priznati, da je florentinska občinska uprava dokončno v krizi, saj so sprejeli ostavko župana Moralesa, niso pa izvolili novega.

Po zakonu so občinski svetovalci lahko volili trikrat, nihče od kandidatov pa ni dosegel potrebnih 26 preferenc. Brez občinskega odbora in brez župana se Firenze pripravljajo na skorajšnje krajevne volitve, ostaja pa vsekakor odprto vprašanje politične krize, ki je na koži priseljencev izbruhnila v koalicijski KPI-PSI-PSDI.

V svojem zadnjem govoru pred občinskim svetom je odhajajoči župan Morales označil kot težko politično napako izbiro komunističnih partnerjev, ki so se izrekli za nezaupnico občinskemu odboru. Morales je sicer priznal, da so se v zadnjih dneh vidno popravili odnosi med socialisti in komunisti, vendar je kljub temu naglasil na dejstvo, da je kriza nastala najbrž iz nesporednosti med tistimi, kar je sam želel in tistim, kar so hoteli razumeti drugi.

V glavnem naj bi šlo za vprašanje temnopoltega kriminala, ki je v Firencah res nadpovprečno razširjen. Župan Morales naj bi prosil policijo za pomoč pri preganjanju razpečevalcev mamil in roparjev vseh barv polti, ne pa za lov na Senegalce in druge krošnjare, čeprav jih je izgnal iz mestnega središča. Poleg tega pa je občinska uprava poskrbela tudi za finančno podporo načrtov družbenega pomena, kot to predvideva Martellijev zakon o priseljencih iz območij zunaj ES.

Vprašanje ponudbe družbene pomoči je seveda pereče in prav sem lahko vključimo najnoveše posege italijanske Cerkve, ki se pripravljajo na avtonomno upravljanje središč za temnopolte imigrante. Škofovska konferenca najavlja pripravo dokumenta o spoštovanju sočloveka s temno ali kako drugače pigmentirano kožo, obenem pa prireja in podpira nastanek novih biralnih centrov, ki bodo obogatili dosedanje delovanje Caritasa.

Papež je v svoji molitvi ob dnevu rasne strpnosti opozoril vernike, da je treba dokaj trdo nastopiti proti novim izbruhom ksenofobije in rasizma, ki sta očitno prisotna v naši družbi, čeprav si le malokdo upa z besedo na dan. Pojav naj bi bil zdaleč bolj razširjen od tega, kar si mislimo, zato ga tudi ne smemo zanemariti, trdi papež, ki se je tudi osebno zavzel za pravice imigrantov.

Policija v Neaplju zaplenila šeststo kilogramov hašiša

NEAPELJ — Agenti neapeljskega letalskega oddelka so zaplenili 600 kilogramov hašiša, vrednega približno 6 milijard lir, in aretirali 16 oseb. Med aretiranimi je tudi ena od »mater korajže«, ki se borijo proti razpečevalcem mamil. To je Ersilia D'Affilito, mati Michela Riccardija, ki je po mnenju preiskovalcev vodja mednarodne tolpe prekupčevalcev, a se je izognil aretaciji, tako da ga sedaj vneto iščeta tako italijanska kot

španska policija. Poleg matere so aretirali še Riccardijevega brata Giuseppa in sestro Carmelo.

Mamilo je prihajalo iz Maroka v Španijo, od tu v Neapelj, kjer bi moralo končati na domačem trgu, v glavnem v Neaplju, a tudi v drugih mestih južne Italije. Preiskovalci so najprej aretirali Giuseppa Riccardija, ki je imel v svojem avtu 300 kg hašiša, nato pa še ostale člane tolpe.

Revizija mednarodnega prava ki mora postati »svetovno«

1944, ki je pri nekaterih postavkah seveda še aktualno, pri drugih pa ne več predvsem zato, ker je tudi na pravne sklepe pozneje vplivala hladna vojna. Na sestanku delovne skupine v New Yorku so zdaj naglasili, da bo treba »posodobljeno« mednarodno pravo seveda najprej vtkati v globoke pozitivne spremembe svetovne politike, ki smo jim zdaj priča, nato pa čimbolj tako rekoč »institucionalizirati«.

Skupaj z institucionalizacijo naj bi v Združenih narodih, v okviru Dekade, poskrbeli tudi za izdelavo potrebnih izvedbenih mehanizmov, ki so še danes močno pomanjkljivi in med drugim omogočajo, da vsaka država lahko ravna po svoje, neglede na določeno mednarodno pravno normo. Skratka »kodifikacija« mednarodnega prava naj bi poudarjala tako normo, kakor, hkrati, tudi njeno izvedbo.

Vzvodno napotilo novega mednarodnega prava naj bi bile človekove pravice, ki bi jih bilo treba spoštovati in uveljavljati neglede na razlike v družbenih ureditvah, režimih, med državami, narodi, verami in drugimi komponentami človeštva. Konkretneje pa naj bi se pravne norme soočile z vsem tistim, kar je novega v svetovnem ekonomskem, družbenem, znanstvenem, tehnološkem in ekološkem razvoju. Na

nove prijeme opozarja zlasti »gospodarsko pravo«, ki je zdaj prav tako pomanjkljivo, bo pa moralo v prihodnosti bolj »organsko« združevati tako »tržne, kakor družbene vidike«. Sever in Jug!

Skupina se je v duhu napotkov generalne skupščine Združenih narodov tudi že zedinila v tem, da bo potrebno pripraviti kar novi Kodeks, ki naj bi obravnaval zločine proti miru, varnosti in seveda človeštvu. V zvezi s tem pa naj bi predvideli tudi prav tako novo mednarodno sodno ustanovo. V ta sveženj naj bi spadal mednarodni terorizem. Veliko so razpravljali o boju proti mamilom in v glavnem soglašali, da ga ne bi smeli voditi samo z zornega kota »kriminalistike«.

Pa še in še. Seveda je to bil še prvi sestanek, na naslednjih se bodo bržčas domenili tudi o ustanovitvi podskupin, v katerih naj bi prav tako sodelovale znane mednarodne osebnosti s področja mednarodnega prava; ena od podskupin naj bi se lotila tudi problema tako imenovanih mednarodnih vodnih tokov, ki spada med najbolj zapletene, saj posamezne dežele ravnaajo pri tem pogosto naravnost »divje«. Dovolj je omeniti anarhijo, ki vlada pri določanju teritori-

alnih voda. Posebno pozornost pa bodo v okviru Dekade morali nameniti vprašanju »škode, ki jo javnim dobrinam, ali pa, preprosto, naravi« povzroča razvoj znanosti in tehnike.

Zakonodaja je v zvezi s tem marikje še sila meglena, v Združenih narodih pa sodijo, da bi strokovnjaki, ki se bodo pričeli ukvarjati s posodobljenim mednarodnim pravom, posredno lahko pripomogli tudi k sprejemu žgočih pravnih norm v posameznih deželah. Skratka, problem ekologije in tudi s tega stališča svetovno razsežnost in mnoge skupne imenovalce.

Na 45. zasedanju generalne skupščine, ki bo konec leta, bodo, kakor kaže, lahko že sprejeli »konkreten program akcij« v uresničevanju Dekade mednarodnega prava. Cilj teh akcij naj bi bil tudi sprejem nove, ali pa več novih konvencij, o uveljavljanju mednarodnega prava; predmet pa naj bi, zavoljo njegove vse večje aktualnosti, pričeli izčrpnje obravnavati tudi v večini visokih šol in vseučilišč na svetu. To sugestijo so dali predstavniki gibanja neuvrščeni, ki je bilo v naporih za organizacijo Dekade tudi najbolj aktivno.

Sodobno urejanje mednarodnega prava naj bi namreč utrjevalo težnje, in kajpak potrebe, po še bolj intenzivnem mednarodnem sodelovanju, ne nazadnje pa zasluži pozornost priporočilo, ki je menda prišlo iz krogov referata Združenih narodov, ki se ukvarja s pravnimi problemi: naj namreč v bodoče ne bi več govorili o »mednarodnem«, pač pa kar o »svetovnem« pravu. Napredne pravne norme naj bi resnično veljale za ves svet.

MIRO KOCJAN

V New Yorku se je prvič sestala posebna delovna skupina, ki jo sestavljajo vrhunski izvedenci mednarodnega prava, da bi si začrtala delo v okviru Dekade mednarodnega prava (1990-2000), ki so jo Združeni narodi sprejeli lani. V tej dekadki naj bi oblikovali novo, odločno posodobljeno mednarodno pravo, saj je sedanjega že zastarelo tako »vsebinsko, kakor pravno«: »ne odseva več duha časa«, kakor trdi sloviti ameriški pravnik M. Donnelly.

Dejstvo je namreč, da ne gre samo za spremembe, ki so nekako »normalne« v zgodovinskem razvoju, marveč za precejno nova svetovna stanja, ki jih sedanje mednarodno pravo kajpak ni moglo upoštevati. Bloki izginjajo, velesili sta pričeli iskreno sodelovati, svet se je začel bolj tesno povezovati, razpoložljivi procesi so v teku, pa tudi Združeni narodi, ki so pobudniki posodobljenega mednarodnega prava, pričenjajo končno igrati stvarnejšo vlogo v svetovni politiki.

V potrebo po oblikovanju časa primerne mednarodnega prava so, poleg generalne skupščine Združenih narodov, lani privolile tudi številne druge mednarodne organizacije in ustanove, kakor so na primer haška pravna konferenca, deveta konferenca šefov držav in vlad neuvrščeni, Mednarodni sodni svet in drugi. Pri vseh prevladuje mnenje, da je mednarodno pravo v zgodovini zmeraj najbolj »napredovalo« takrat, ko je bil mir in ko si je bilo mogoče zastaviti jasnejšo vizijo razvoja. Vse kaže, da smo tudi zdaj pričeli k sreči doživljati tak čas.

Nekakšno izhodišče današnjega mednarodnega prava je Povelje Združenih narodov iz leta